

Les potencialitats d'una nova comarca, la cultura al Moianès

**Diputació
Barcelona**

Les potencialitats d'una nova comarca, la cultura al Moianès

CONSELL COMARÇAL
DEL
MOIANÈS

Diputació
Barcelona

© Diputació de Barcelona

Abril de 2017

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

LES POTENCIALITATS D'UNA NOVA COMARCA, LA CULTURA AL MOIANÈS

*El Moianès,
un sentiment,
una comarca*

1. Introducció	4
1.1. Presentació del projecte	4
1.2. Contingut	6
1.3. Metodologia	7
2. Diagnòstic i identificació d'oportunitats	8
2.1. Introducció	9
2.2. Característiques de l'àrea d'actuació	10
2.2.1. Demografia i estructura territorial	11
2.2.2. Model de desenvolupament comarcal	14
2.3. Anàlisi DAFO	17
2.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	17
2.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	26
2.3.3. Governança, organització i comunicació	40
3. Proposta estratègica	50
3.1. Visió	51
3.3. Eixos i propostes d'actuacions	52
3.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	55
3.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	70
3.3.3. Polítiques culturals transversals	83
3.3.4. Governança, organització i comunicació	90
Annexos:	97
I. Dades estadístiques i altres informacions de referència	98
II. Metodologies de treball	110
Crèdits	114

1.1. Presentació del projecte

ANTECEDENTS DE LA INICIATIVA

El projecte “Les potencialitats d’una nova comarca, la cultura al Moianès” ha estat promogut conjuntament pel Consell Comarcal del Moianès i la Diputació de Barcelona.

L’origen del treball rau en la creació de la comarca del Moianès, conseqüència dels resultats de la consulta celebrada el 22 de març del 2015. La seva constitució definitiva es produí amb l’aprovació de la Llei 4/2015 per part del Parlament de Catalunya el 23 d’abril del mateix any.

El reconeixement del Moianès com a nova comarca de la Catalunya Central s’ha bastit sobre els dos grans pilars següents:

- D’una banda, l’activa implicació i participació de la ciutadania en el projecte de vertebració de la comarca, que ha estat decisiva en la consecució d’aquesta reivindicació històrica i n’han legitimat el seu reconeixement.
- D’altra banda, la voluntat de dotar-se d’unes polítiques públiques més properes a la ciutadania, i d’uns serveis públics avançats que donin resposta als reptes que els governs locals tenen plantejats a l’inici del segle XXI.

En els seus trets principals, aquests dos grans pilars han seguit orientant l’acció del seu Consell comarcal des de la seva creació fins al moment present.

1.1. Presentació del projecte

OBJECTIU: ESTABLIR UN PUNT DE PARTIDA

Per assolir un desenvolupament del Moianès en tots els camps (social, econòmic, territorial i mediambiental) i de manera sostenible, cal considerar la cultura com un factor central en la generació de qualitat de vida, benestar i cohesió social, identitat col·lectiva i atractivitat.

Aquest treball té per objectiu establir les bases i les línies estratègiques d'actuació del Consell Comarcal del Moianès per als propers anys en els àmbits de la cultura i la creativitat, considerant la seva relació amb les activitats turístiques i la gastronomia, l'educació, i la promoció econòmica (en especial les fires i altres esdeveniments i l'emprenedoria).

Aquesta proposta de bases i de línies d'actuació constituirà el punt de partida per a que el Consell Comarcal segueixi treballant a partir dels continguts presentats en aquest document amb la finalitat de potenciar el desenvolupament cultural del Moianès i promoure una interrelació més dinàmica entre els agents culturals del conjunt de la comarca.

OBJECTE I ESTRUCTURA DEL DOCUMENT

El contingut d'aquest document s'ha estructurat en dos grans blocs:

- **Diagnòstic i identificació d'oportunitats:** anàlisi de la situació i identificació les fortaleses / oportunitats / febleses / amenaces del territori en el camp de les activitats culturals i altres relacionades:
  - Característiques de l'àrea d'actuació.
  - Anàlisi DAFO.

A més, l'Annex I conté dades estadístiques i altres informacions de referència que s'han tingut en compte respecte aquesta qüestió.

- **Proposta estratègica:** formulació de les estratègies i dels eixos d'actuació per impulsar el desenvolupament cultural del Moianès els propers anys, i proposta d'un model de governança del projecte.

Aquesta qüestió comprèn els dos punts següents:

- Visió estratègica: s'ofereix una perspectiva d'intervenció en el futur amb la finalitat d'establir un marc d'actuació compartit.
- Eixos i propostes d'actuació: les esferes clau d'actuació en les que s'ha de focalitzar l'estratègia i les recomanacions plantejades per a desenvolupar-les plenament.

D'acord amb l'objectiu d'aquest treball, assenyalat anteriorment, tant els continguts del diagnòstic com els de la proposta estratègica s'han realitzat des de la perspectiva comarcal. En conseqüència, no es consideren de manera detallada certes qüestions que, tot i la seva importància, tenen una incidència eminentment municipal.

1.3. Metodologia

TREBALLS REALITZATS

La sessió de presentació a la Comissió Informativa del Consell Comarcal, celebrada a Moià el 7 de març de 2016, fou el moment de posta en marxa del projecte en el que es van acordar les següents metodologies de treball per a la seva elaboració:

- a) Recopilació d'informació documental: estudis i estadístiques disponibles, informes de processos participatius realitzats, plans i projectes d'actuació sectorials d'interès, etc.
- b) Realització d'entrevistes en profunditat: individualitzades i visites presencials als 10 municipis de la comarca.
- c) Realització de sessions de treball en grup amb informadors qualificats (17 i 19 de maig).
- d) Celebració d'una jornada de participació (4 de juny): oberta a tant a la societat organitzada (entitats i associacions) com a la ciutadania a títol individual.
- e) Obertura d'una bústia on-line: per a la participació en aquest projecte.

La realització del treball ha comptat amb una Comissió de Seguiment integrada per representants del Consell Comarcal del Moianès, del CERC de la Diputació de Barcelona i d'Eurecat amb les funcions següents:

- Orientar inicialment el contingut i el pla de treball a realitzar.
- Coordinar-ne la seva execució.
- Debatre i aprovar de manera preliminar les hipòtesis de treball del diagnòstic, de l'estratègia cultural i del model de governança.

A l'Annex II Metodologies de treball es dona informació detallada sobre la feina realitzada en cadascun d'aquests punts.

1. Introducció	4
1.1. Presentació del projecte	4
1.2. Contingut	6
1.3. Metodologia	7
2. Diagnòstic i identificació d'oportunitats	8
2.1. Introducció	9
2.2. Característiques de l'àrea d'actuació	10
2.2.1. Demografia i estructura territorial	11
2.2.2. Model de desenvolupament comarcal	14
2.3. Anàlisi DAFO	17
2.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	17
2.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	26
2.3.3. Governança, organització i comunicació	40
3. Proposta estratègica	50
3.1. Visió	51
3.3. Eixos i propostes d'actuacions	52
3.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	55
3.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	70
3.3.3. Polítiques culturals transversals	83
3.3.4. Governança, organització i comunicació	90
Annexos:	97
I. Dades estadístiques i altres informacions de referència	98
II. Metodologies de treball	110
Crèdits	114

2.1. Introducció

A continuació es presenten les conclusions clau de l'anàlisi realitzada entre els mesos de febrer i setembre de 2016 a la comarca del Moianès:

1. Per un costat, s'han considerat les característiques generals de la comarca del Moianès com a àrea d'actuació del projecte des de la perspectiva territorial, social i econòmica. L'anàlisi feta des d'aquest punt de vista global ha permès identificar dues qüestions bàsiques a destacar relatives a:
  - La demografia i l'estructura territorial del Moianès, comparativament amb altres comarques de la província de Barcelona i de Catalunya.
  - El model de desenvolupament comarcal del Moianès basat en la sostenibilitat.
2. Per un altre costat, s'ofereixen els principals resultats de l'anàlisi d'oportunitats/fortaleses i amenaces/febleses (DAFO) relatiu a les activitats culturals creatives, que s'ha estructurat en les tres grans àrees temàtiques següents:
  - El Turisme i el Patrimoni cultural i natural.
  - Activitats, equipaments i serveis culturals.
  - Governança, organització i comunicació de serveis culturals a nivell de comarca.

Aquesta anàlisi s'ha fet a partir de les opinions i informacions aportades durant les diferents jornades de treball participatiu amb els agents culturals i gestors locals del territori.

Cal assenyalar que els continguts presentats en aquest apartat tenen per objectiu proporcionar una visió de conjunt de la comarca. A l'apartat 3 del present document, relatiu a la Proposta estratègica, es completa aquest treball de diagnòstic de situació i d'identificació d'oportunitats quan es justifiquen específicament cadascuna de les actuacions plantejades (mitjançant una descripció més aprofundida de la situació existent, i una anàlisi de les fortaleses/febleses observades).

2.2. Característiques de l'àrea d'actuació

L'anàlisi realitzada des de la perspectiva territorial, social i econòmica del Moianès ha permès identificar tres qüestions bàsiques a tenir en compte de cara a la formulació de les estratègies i els eixos d'actuació en l'àmbit cultural:

1. La població originària d'altres comarques de Catalunya que actualment resideix al Moianès representa el 40,9% del total dels habitants, percentatge lleugerament superior al 39,9% corresponent als habitants originaris de la mateixa comarca. Davant d'aquest fet hi ha dos observacions a remarcar:
  - La capacitat d'atracció del Moianès com a lloc de residència i estiu: aquesta qüestió sembla tenir una relació directa amb la característica del Moianès com a "territori serè" (que s'assenyala més endavant).
  - Una part rellevant de la població de la comarca procedeix de l'àrea metropolitana de Barcelona (sobretot del Barcelonès i del Vallès Occidental): això podria indicar que al Moianès hi coexisteixen hàbits i pràctiques culturals (i de lleure) de característiques tradicionalment "rurals", amb els dominants a les àrees més densament poblades de Catalunya que s'han desplaçat per viure-hi.
2. La reduïda dimensió de la comarca en termes de població, com també dels municipis que l'integren: d'una banda, el Moianès és l'única comarca de la província de Barcelona de menys de 15.000 habitants i, d'altra banda, també es constata que Moia és l'única capital comarcal de la província que té menys de 10.000 habitants.

No obstant això, cal tenir present que hi ha altres comarques de Catalunya força similars al Moianès (tant en grandària com en estructura).

Sens dubte, aquest fet té efectes notables sobre la capacitat econòmica i de gestió dels governs municipals i comarcal del Moianès, que poden corregir-se amb el suport corresponent de governs d'abast superior (provincial o autonòmic, principalment).

3. El Moianès ha optat per un model de desenvolupament sostenible. En aquest sentit, cal remarcar que el 2009 adoptà l'estratègia dels anomenats "territoris serens", que són aquells que aposten per un desenvolupament endogen centrat en les persones i la potenciació de la participació, fent de la "serenitat" el paradigma d'estil de vida.

Aquest model hauria d'orientar el sentit de les estratègies d'actuació que es formulin en l'àmbit cultural, per tal de potenciar-lo i situar la cultura en un lloc central en el seu desplegament.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

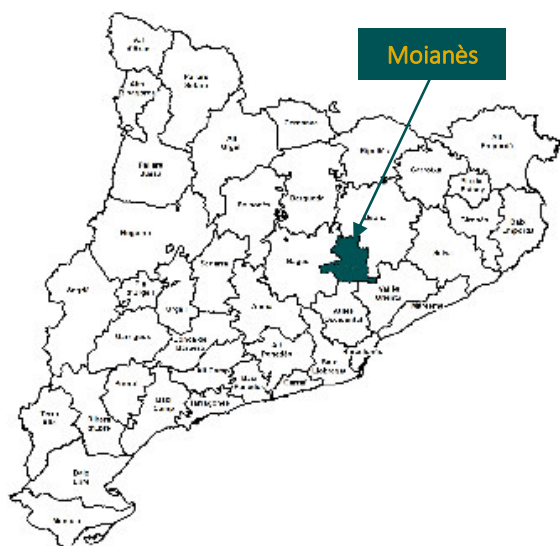
2.2. Característiques de l'àrea d'actuació

2.2.1. DEMOGRAFIA I ESTRUCTURA TERRITORIAL

Demografia i estructura territorial

El Moianès és una àrea geogràfica del centre de Catalunya configurada com a comarca, segons llei 4/2015 per 10 municipis que engloben a una població total de 13.310 habitants el 2016, amb capital al municipi de Moià (que concentra el 44% de la població, amb 5.985 habitants).

La població de tot el territori arriba gairebé a duplicar-se en èpoques de vacances i descans per l'arribada de població que té la seva segona residència a la comarca.

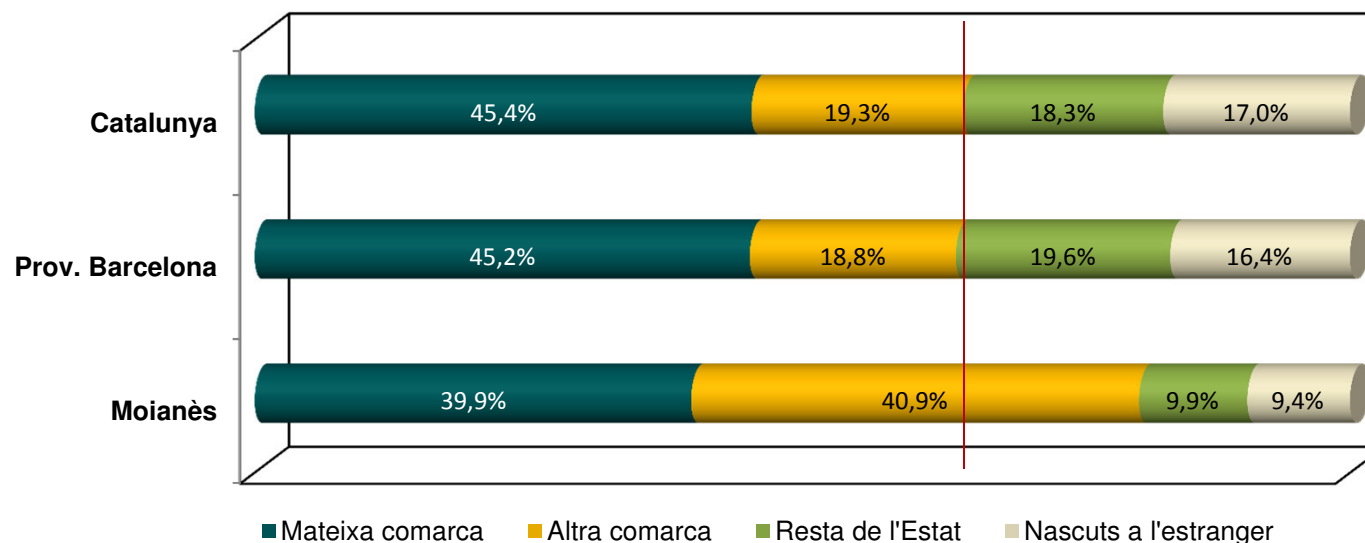
MUNICIPI	POBLACIÓ 2016
CALDELS	965
CASTELLCIR	729
CASTELLTERÇOL	2.365
COLLSUSPINA	351
GRANERA	80
L'ESTANY	406
MOIÀ	5.985
MONISTROL	711
SANT QUIRZE SAFAJA	651
SANTA MARIA D'OLÓ	1.067
TOTAL	13.310

Font: Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Els municipis del Moianès eren anteriorment de les comarques d'Osona, Bages i Vallès Oriental.

Distribució de la població segons lloc de naixement (2015). Moianès, província de Barcelona i Catalunya

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

L'any 2015, el 80,8% de la població del Moianès havia nascut a Catalunya, percentatge molt superior al del conjunt de la província de Barcelona (64,0%) i de Catalunya (64,7%).

Aquesta diferència pot explicar-se principalment pel fet que una part important de la població del Moianès ha convertit en residència principal un habitatge que anteriorment era la seva segona residència. En aquest sentit, s'observa que el 40,9% de la població del Moianès és originari d'altres comarques de Catalunya.

Segons les dades disponibles de l'estudi la *Quantificació de la segona residència al Moianès i anàlisi de la seva incidència econòmica (any 2005)*, la major part dels residents procedents d'altres comarques de Catalunya provenien del Barcelonès (62%) i del Vallès Occidental (19%).

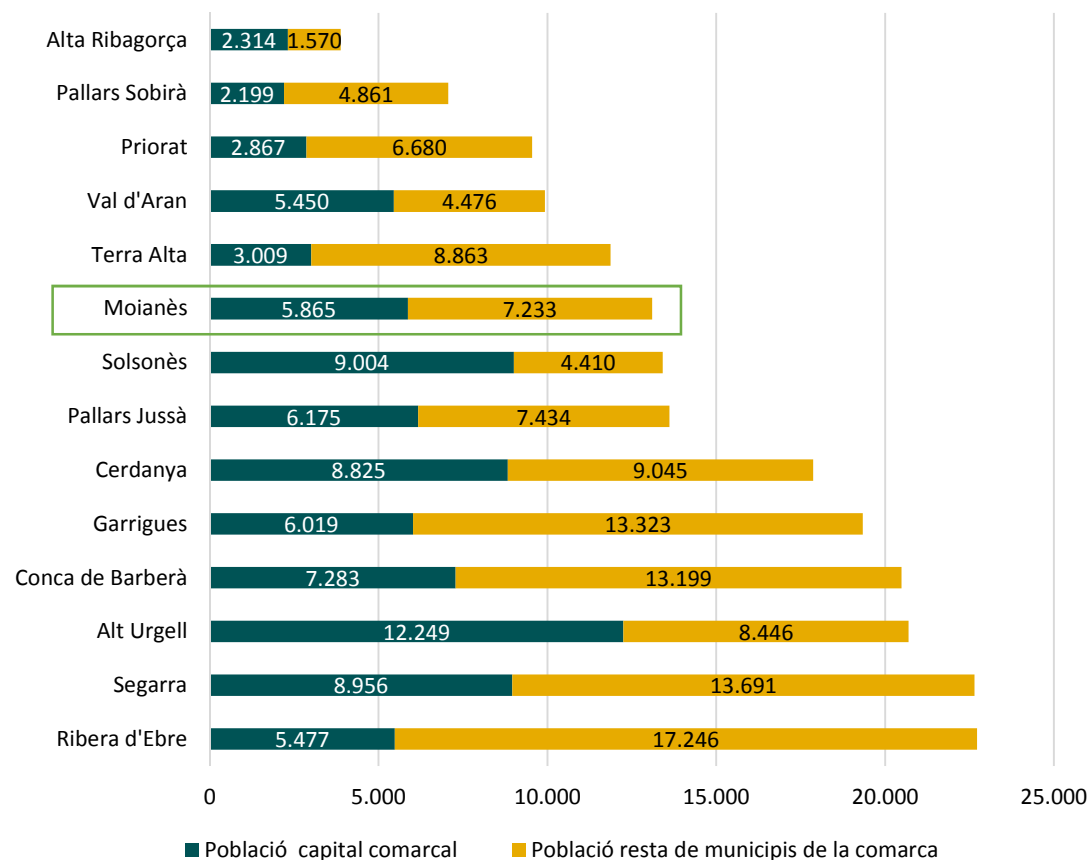
2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.2. Característiques de l'àrea d'actuació

2.2.1. DEMOGRAFIA I ESTRUCTURA TERRITORIAL

Anàlisi comparativa del Moianès amb altres comarques de Catalunya i de la província de Barcelona

Distribució de la població comarcal entre la capital i la resta de municipis de les comarques de menys de 25.000 habitants de Catalunya (2015)

Font: elaboració a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

El Moianès és una comarca de característiques singulars a la província de Barcelona, però semblant a d'altres comarques de la resta de Catalunya: 14 comarques (el 33% del total) tenen població comarcal inferior als 25.000 habitants com el Moianès.

Tanmateix, com s'ha dit, el Moianès és l'única comarca de la província de Barcelona amb aquestes característiques.

Del total de Catalunya, hi ha 13 capitals comarcals (el 30% del total) que tenen població municipal inferior als 10.000 habitants, com Moià.

Moià és l'única capital comarcal de la província de Barcelona amb una població municipal inferior als 10.000 habitants.

L'article 2 de la Llei 4/2015 de creació del Moianès disposa que la seva capital és el municipi de Moià, on tenen la seu oficial els òrgans de govern de la comarca. Sens perjudici d'això, els serveis que presta la comarca es poden establir en qualsevol lloc dins els límits del territori comarcal.

Model de desenvolupament comarcal basat en la sostenibilitat

L'any 2009 es posà en marxa el projecte "territoris serens", configurant una xarxa de territoris que aposten per un model de desenvolupament endogen centrat en les persones que hi viuen, potenciant la participació i el dinamisme dels agents i recursos propis, i fent de la "serenitat" un paradigma de l'estil de vida que es persegueix.

Juntament amb el Consorci del Moianès, formaren aquesta xarxa el Lluçanès, la Vall del Ges, Orís i Bisaura, i el Cabrerès.

El model de desenvolupament "territoris serens" s'estructura en els 3 eixos següents:

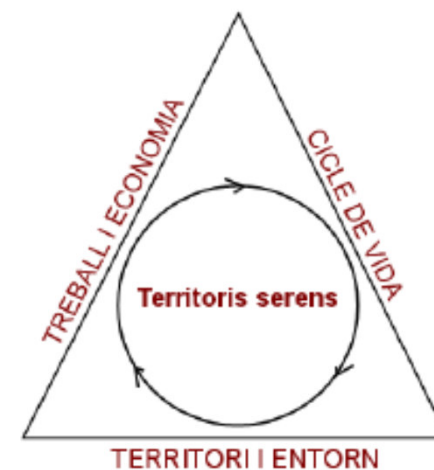
- Territori i entorn: amb l'objectiu de promoure la conservació del territori i el paisatge com a recurs endogen.
- Cicle de vida: amb l'objectiu de promoure estils de vida serens.
- Treball i economia: per promoure una activitat econòmica basada en productes propis i de qualitat i respectuosa amb el medi.

També el 2009 s'impulsà el projecte "El Moianès ve de gust", amb l'objectiu de reforçar el posicionament turístic dels municipis de la comarca basant-se en la posta en valor del territori, aprofitant no únicament els paisatges i recursos naturals, culturals i etnològics sinó també l'activitat agrària i agroalimentària.

D'aquesta manera, sobre la base del sector agroalimentari que és un dels motors de desenvolupament del Moianès, es volia afavorir el creixement de les activitats de serveis (com el turisme o la restauració) que a la comarca tenen un pes relatiu sobre el total de l'economia (58%) sensiblement inferior al del total de Catalunya (73,7%).

Des d'aleshores, la marca "El Moianès ve de gust" ha afavorit que els productes de la comarca i els àpats que se'n deriven s'hagin convertit en un important element turístic i en un dinamitzador econòmic per als municipis del Moianès.

Àmbits de treball de l'estratègia dels "territoris serens"

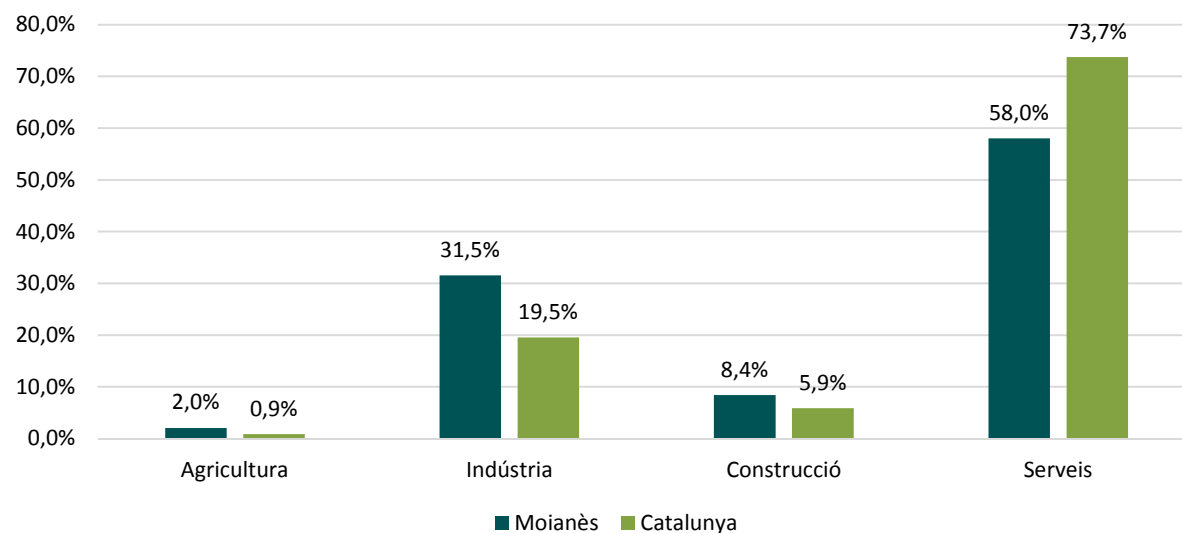

Fonts:

"Territoris serens: document de bases" <http://www.consorcidelmoianes.cat/uploads/documents/pdf/desenvolupamentlocal/Territoris_Serens.pdf>
"Reflexió estratègica entorn els Territoris Serens" <<http://www.diba.cat/web/plansestrategics/plans/territoris-serens>>

Economia

Distribució del Valor afegit brut (base 2010). Per sectors (2012). Moianès i Catalunya (en %)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Des del punt de vista econòmic, després de la crisi que va impactar durament sobre el sector agrícola i tèxtil, el perfil econòmic de la comarca ha evolucionat impulsat sobretot pel desenvolupament de nous sectors d'activitat.

Principalment, l'agroalimentari (que comprèn l'agricultura i ramaderia, la indústria alimentària i serveis turístics) i els serveis a les persones (d'atenció a persones grans, educatius, etc.). A la comarca també s'aposta per la re-valorització del tèxtil i pel futur desenvolupament de noves activitats com l'aeronàutic.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

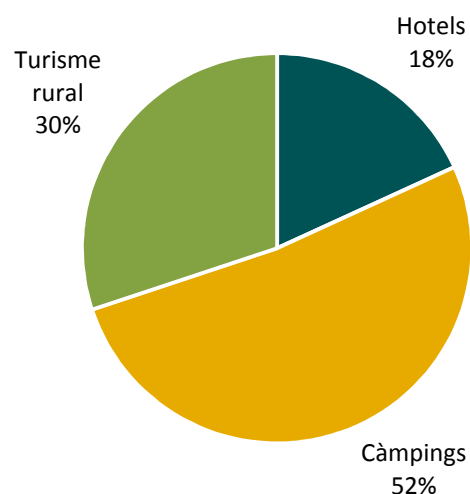
2.2. Característiques de l'àrea d'actuació

2.2.2. MODEL DE DESENVOLUPAMENT COMARCAL

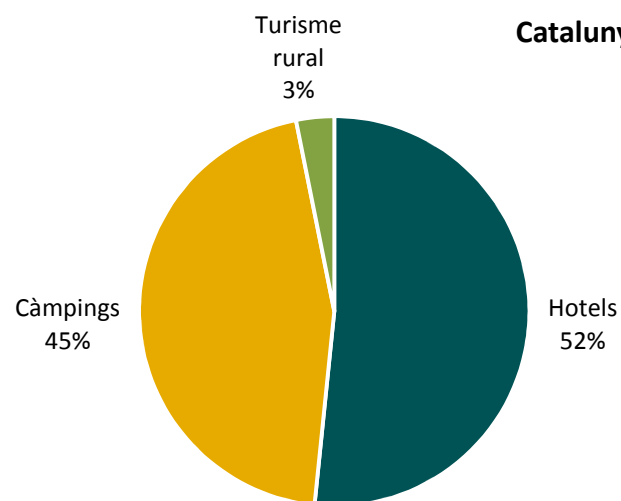
Turisme

Distribució de les places d'allotjament turístic per tipologies (2015). Moianès i Catalunya (en %)

Moianès

Catalunya

	Moianès	Catalunya
Hotels	7	2.941
Places d'hotels	137	306.691
Càmpings	1	348
Places de càmpings	390	268.842
Turisme rural	26	2.367
Places de turisme rural	227	18.737
Total places	754	594.270

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

L'oferta d'allotjament turístic del Moianès està integrada majoritàriament per càmpings (52% de les places, front al 45% del total de Catalunya) i turisme rural (30% de les places, essent del 3% al total de Catalunya).

La primera de les tres àrees temàtiques en les que s'ha estructurat aquesta anàlisi DAFO de les activitats culturals i creatives del Moianès és la del Turisme i el patrimoni cultural i natural.

Des d'una perspectiva agregada del conjunt de la comarca, es poden destacar les següents conclusions més rellevants, que a les pàgines següents es tracten de manera més detallada:

- El patrimoni cultural i natural ha estat una de les esferes en les que al llarg dels darrers anys hi ha hagut una acció coordinada a través del Consorci del Moianès. Això s'ha articulats, principalment, a través del projecte de l'Ecomuseu, que és una iniciativa que pot contribuir a cohesionar i reforçar la imatge i la identitat de la comarca. No obstant això, el projecte de l'Ecomuseu no s'ha completat i encara no és prou conegut pel conjunt de la població del Moianès, com tampoc dels seus visitants.
- Paral·lelament, a la comarca hi ha notables actius del patrimoni cultural (tant tangible com intangible) que no formen part del projecte de l'Ecomuseu. Davant d'això, es planteja l'oportunitat (i la necessitat) de definir una estratègia d'abast comarcal que contribueixi a posar-los en valor i a potenciar-ne el seu reconeixement de manera coordinada: com el Museu de Moià (les Coves del Toll i la Casa Museu de Rafael Casanova), la Casa Museu Enric Prat de la Riba, el Monestir de Santa Maria de l'Estany, el patrimoni del barroc (arquitectònic, plàstic, musical, ...), la dansa de Castellterçol i els Balls del Ciri de Castellterçol i Moià, etc.
- Cada cop s'estableixen vincles més estrets i innovadors entre les estratègies de promoció del turisme, de valorització del patrimoni cultural i natural, i de dinamització d'altres sectors estratègics del Moianès com l'agroalimentari, el gastronòmic, l'ecològic, o del benestar/*wellness*, ... El treball realitzat en aquesta direcció és generador de noves oportunitats de desenvolupament.
- Per últim, la manca de recursos humans (sobretot tècnics) i econòmics limita extraordinàriament la capacitat d'actuació en aquest camp.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

FORTALESES

ÉS UNA DE LES COMARQUES DE CATALUNYA QUE **MILLOR CONSERVA EL SEU ENTORN** I PAISATGE NATURAL, BASANT UNA PART DE LA SEVA ESTRATÈGIA TURÍSTICA EN LA QUALITAT I TRANQUIL·LITAT D'AQUEST ENTORN.

DISPOSA DE TRES **ELEMENTS DE RECONEGUT PRESTIGI PER ATRAURE I POTENCIAR EL TURISME A LA ZONA**, TOT I QUE AQUESTS **NO SON SEMPRE PROU CONEGUTS PEL GRAN PÚBLIC**: LES COVES DEL TOLL (PREHISTÒRIA I GEOPARC), EL MONESTIR DE SANTA MARIA DE L'ESTANY (EDAT MITJANA) I UNA INTERESSANT XARXA DE CAMINS (ENTORN NATURAL).

HA ESTAT **BRESSOL O HA ACOLLIT IMPORTANTS PERSONATGES HISTÒRICS DE CATALUNYA** (RAFAEL CASANOVA, ENRIC PRAT DE LA RIBA), **I ARTISTES I CREADORS** (FRANCESC VIÑAS, MÀRIUS TORRES, FURA DELS BAUS).

EL **PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DEL MOIANÈS CONTÉ 124 FESTES I ELEMENTS FESTIUS CATALOGATS O DECLARATS** PER LA GENERALITAT DE CATALUNYA, ENTRE ELS QUE DESTACA LA DANSA DE CASTELLTERÇOL I EL BALL DEL CIRI BALLATS A LA FESTA MAJOR D'AQUEST MUNICIPI (DUES DANSES SOLEMNES D'ALT VALOR COREOGRÀFIC QUE ES VAN DECLARAR D'INTERÈS NACIONAL EL 1985).

HI HA UN AMPLI TEIXIT D'ENTITATS IMPLICADES EN LA **PRESERVACIÓ I DINAMITZACIÓ DE LA CULTURA POPULAR I TRADICIONAL** (GEGANTS, DIABLES, BASTONERS ...), QUE PARTICIPEN EN L'ORGANITZACIÓ I LA CELEBRACIÓ FESTES I ALTRES ESDEVENIMENTS DEL CALENDARI FESTIU, AIXÍ COM TAMBÉ A LA SEVA RENOVACIÓ (COM LA CABRA D'OR).

OPORTUNITATS

ÉS EN **CAMÍ DE POSICIONAR-SE ENTRE LES DESTINACIONS DE TURISME D'INTERIOR** A CATALUNYA, AMB UNA OFERTA PRÒPIA D'ACTIVITATS I SERVEIS APROP DE BARCELONA I EL SEU ENTORN METROPOLITÀ.

L'**ECOMUSEU HA DE SER LA INSTITUCIÓ DESTINADA A GESTIONAR I AGLUTINAR L'OFERTA CULTURAL** DE LA COMARCA, QUE HA DE **POTENCIAR LA PARTICIPACIÓ I INNOVAR EN EL TIPUS D'EXPERIÈNCIES A OFERIR** SOBRE LA BASE DELS SEUS ACTIUS (POUES DE GEL, PEDRERES, RENTADOR DE PELL, ...) I MITJANÇANT LA LUDIFICACIÓ I ALTRES TÈCNiques.

S'ESTRENYEN CADA COP MÉS ELS VINCLES ENTRE ELS **SECTORS ESTRATÈGICS AGROALIMENTARI-GASTRONÒMIC-ECOLÒGIC (Moianès ve de gust) AMB ELS RECURSOS PATRIMONIALS I CULTURALS**, COM A GRAN OPORTUNITAT DE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC-EMPRESARIAL PER A LA COMARCA I PER AL TURISME EN GENERAL.

S'**IMPULSEN NOVES POSSIBILITATS D'ACTIVITATS I SERVEIS CULTURALS ORIENTADES A OBRIR-SE A NIXOLS ESPECÍFICS DEL MERCAT TURÍSTIC**: ESPORTISTES, WELLNESS, ...

HI HA EL **REpte DE POSAR EN VALOR ALTRES ACTIUS DEL PATRIMONI CULTURAL I NATURAL MENYS CONEGUTS**, SI S'ESCAU EN EL MARC DE L'ECOMUSEU, QUE PODEN ENFORTIR LA IDENTIAT I LA CAPACITAT D'ATRACCIÓ DEL MOIANÈS: COM ELS CASTELLS I LES ERMITES, LES MANIFESTACIONS DEL PERÍODE BARROC (ART, MÚSICA, URBANISME), ...

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

FEBLESES

ENCARA **MANCA UNA VISIÓ GLOBAL DEL CONJUNT DEL TERRITORI QUE AFAVOREIXI LA PERCEPCIÓ I LA GESTIÓ DEL PATRIMONI I DEL TURISME EN CLAU COMARCAL** (I NO ESTRUCTURAT MUNICIPAL).

CERTS ACTIUS CLAU DEL PATRIMONI CULTURAL COMARCAL SÓN GESTIONATS PER AGENTS DE FORA DEL TERRITORI, FET QUE PLANTEJA SOVINT DIFICULTATS DE COORDINACIÓ: AMB LA GENERALITAT DE CATALUNYA (LES CASES MUSEU RAFAEL CASANOVA I ENRIC PRAT DE LA RIBA) I EL BISBAT DE VIC (MONESTIR DE L'ESTANY I ALTRES RECURSOS).

NOMÉS EL MUSEU MUNICIPAL DE MOIÀ –COVES DEL TOLL FORMA PART DE LA XARXA DE MUSEUS LOCALS (XML) DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA.

BONA PART DELS RECURSOS DEL PATRIMONI CULTURAL DEL MOIANÈS SÓN **POC CONEGUTS A LA RESTA DE CATALUNYA I ASSOLEIXEN BAIXES XIFRES DE VISITANTS**

L'ECOMUSEU TAMBÉ ÉS UN RECURS POC CONEGUT, FINS I TOT PER LA MATEIXA POBLACIÓ COMARCAL QUE HA PARTICIPAT POC O DE MANERA DESIGUAL EN LA SEVA CONCEPTUALITZACIÓ I DINAMITZACIÓ. HI HA RECURSOS PATRIMONIALS DE LA COMARCA QUE NO EN FORMEN PART (I NO HI ESTAN COORDINATS), COM EL MUSEU MUNICIPAL DE MOIÀ-COVES DEL TOLL, O LES CASES MUSEU RAFAEL CASANOVA I ENRIC PRAT DE LA RIBA.

NO HI HA CAP ESPAI O CENTRE D'INTEPRETACIÓ QUE DONI UNA VISIÓ INTEGRAL DE L'ECOMUSEU DEL MOIANÈS, I QUE EN SIGUI PORTA D'ENTRADA.

SIS MUNICIPIS DE LA COMARCA ENCARA NO HAN ELABORAT ELS CORRESPONENTS MAPES DE PATRIMONI CULTURAL, PEL QUE L'INVENTARI DE TOTS ELS ELEMENTS PATRIMONIALS DEL MOIANÈS ESTÀ INCOMPLET. AQUESTS MUNICIPIS SÓN: CASTELLCIR, CASTELLTERÇOL, GRANERA, MONISTROL DE CALDERS, SANT QUIRZE DE SAFAJA I SANTA MARIA D'OLÓ.

UNA PART IMPORTANT DELS EQUIPAMENTS ACTUALS DE L'ECOMUSEU **NO DISPOSEN DEL MANTENIMENT I CONDICIONS DE VISITA ADEQUATS** (SENYALITZACIÓ/INFORMACIÓ/ACTIVITATS).

AMENACES

ES DONEN ACTITUDS DESCONTROLADES SOBRE LA UTILITZACIÓ DE LA **XARXA DE CAMINS PER VEHICLES MOTORITZATS** FET QUE PODRIA MALMETRE L'ENTORN I LES CONDICIONS DE TRANQUIL·LITAT QUE ES VOLEN DIFONDRE.

ASPECTES RELATIUS A LA **GESTIÓ DE RESIDUS I DELS RIUS** PODEN SER UNA AMENAÇA IMPORTANT EN EL MANTENIMENT DE LES CONDICIONS DE L'ENTORN NATURAL, TANT PER ALS HABITANTS DE LA COMARCA COM PER A LA IMATGE DE DESTINACIÓ TURÍSTICA DE QUALITAT I AMB UN ENTORN PROTEGIT.

LA **LIMITACIÓ DE RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS** INFLUEIX NOTABLEMENT EN LA CAPACITAT D'ACTUACIÓ I DE VIABILITAT DEL PLA DIRECTOR PREVIST PER L'ECOMUSEU. EN CONCRET, PORTAR A TERME UN PLA DIRECTOR DE L'ECOMUSEU QUE SUPOSÉS L'OBERTURA DE MOLTS ESPAIS PODRIA SER INVIABLE AL LLARG TERMINI, TENINT EN COMPTE LA LIMITACIÓ DE RECURSOS ESMENTADA.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

CALDEERS

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	72
PATRIMONI MOBLE	12
PATRIMONI DOCUMENTAL	6
PATRIMONI IMMATERIAL	19
PATRIMONI NATURAL	17
TOTAL	126

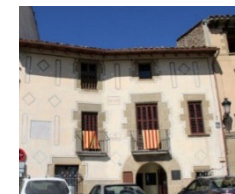
Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa del Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona.

CASTELLTERÇOL

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	35
TOTAL	35

Font: Elaboració pròpia amb dades del portal Pobles de Catalunya (No existeix el Mapa del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona per aquest municipi).

CASTELLCIR

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	21
TOTAL	21

Font: Elaboració pròpia amb dades del portal Pobles de Catalunya (No existeix el Mapa del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona per aquest municipi).

COLLSUSPINA

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	113
PATRIMONI MOBLE	7
PATRIMONI DOCUMENTAL	8
PATRIMONI IMMATERIAL	5
PATRIMONI NATURAL	26
TOTAL	159

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa del Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

GRANERA

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	7
TOTAL	7

Font: Elaboració pròpia amb dades del portal Pobles de Catalunya (No existeix el Mapa del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona per aquest municipi).

MOIÀ

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	204
PATRIMONI MOBLE	43
PATRIMONI DOCUMENTAL	7
PATRIMONI IMMATERIAL	27
PATRIMONI NATURAL	48
TOTAL	329

Font: elaboració pròpia amb dades del Mapa del Patrimoni Cultural. Diputació de Barcelona.

L'ESTANY

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	179
PATRIMONI MOBLE	17
PATRIMONI DOCUMENTAL	3
PATRIMONI IMMATERIAL	6
PATRIMONI NATURAL	14
TOTAL	219

Font: elaboració pròpia amb dades provisionals del Mapa del Patrimoni Cultural (en curs d'elaboració). Diputació de Barcelona.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

MONISTROL DE CALDERS

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	22
TOTAL	22

Font: Elaboració pròpia amb dades del portal Pobles de Catalunya (No existeix el Mapa del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona per aquest municipi).

SANT QUIRZE SAFAJA

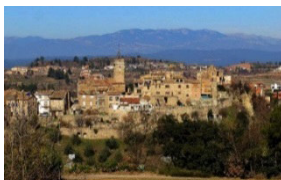
BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	22
TOTAL	22

Font: Elaboració pròpia amb dades del portal Pobles de Catalunya (No existeix el Mapa del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona per aquest municipi).

SANTA MARIA D'OLÓ

BÉNS PATRIMONI CULTURAL	NOMBRE
PATRIMONI IMMOBLE	28
PATRIMONI MOBLE	1
TOTAL	29

Font: Elaboració pròpia amb dades del portal Pobles de Catalunya (No existeix el Mapa del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona per aquest municipi).

Museus i col·leccions

ELS ECOMUSEUS

La **xarxa europea d'ecomuseus**, defineix l'ecomuseu com a “un procés dinàmic amb el que les comunitats, conserven, interpreten i valoren el seu patrimoni per al desenvolupament sostenible. L'ecomuseu es crea amb l'acord de la comunitat.

El **Natural History Committee de l'ICOM** defineix l'ecomuseu com a una institució que gestiona, estudia i valora -amb finalitats científiques, educatives i, en general, culturals- el patrimoni general d'una comunitat específica, inclòs l'ambient natural i cultural del medi. Així, l'ecomuseu és un vehicle per a la participació cívica en la projecció i el desenvolupament col·lectiu. Amb aquesta finalitat, l'ecomuseu es serveix de tots els instruments i els mètodes a la seva disposició amb el fi de permetre al públic comprendre, jutjar i gestionar –de forma responsable i lliure- els problemes amb els que hagi d'enfrontar-se.

Hugues de Varine el 1971 va definir l'ecomuseu com a un “centre museístic orientat sobre la identitat d'un territori i sustentat en la participació dels seus habitants, que ajuda al creixement del benestar i del desenvolupament de la comunitat”.

ELS MUSEUS SENSE PARETS

La paraula museu és un concepte que ens remet a un espai tancat, delimitat per un contingut més o més comú conservat en un espai dissenyat per a garantir la conservació, l'estudi i la difusió d'aquests continguts. Però de museus n'hi ha molts i de conceptes patrimonial que assumeixen aquestes mateixes tres funcions, també.

Cada cop més, els museus són entesos en un sentit més ampli que el dels edificis que contenen col·leccions. Els museus també responen a la conservació de paisatges i entorns patrimonials oberts que no conserven un objecte sinó que conserven una manera d'entendre el territori i el seu desenvolupament. A aquests temes s'ha dedicat, precisament aquets any 2016, el Dia Internacional dels Museus: Els Museus i els paisatges culturals.

Els conceptes de *museus sense parets*, *ecomuseu*, o *patrimoni biocultural* són diferents maneres de visualitzar un fet rellevant en la difusió de territoris: la necessitat de contextualitzar la cultura material en un espai físic natural, és a dir, en el seu context físic i temporal en un sentit ampli.

Els ecomuseu són coneguts a Europa des de principis del segle XX però a Espanya i Catalunya encara no han acabat de tenir una visualització clara o un cert “èxit” entre el públic general, que potser no ha acabat d'entendre el concepte que hi darrere del museu de territori.

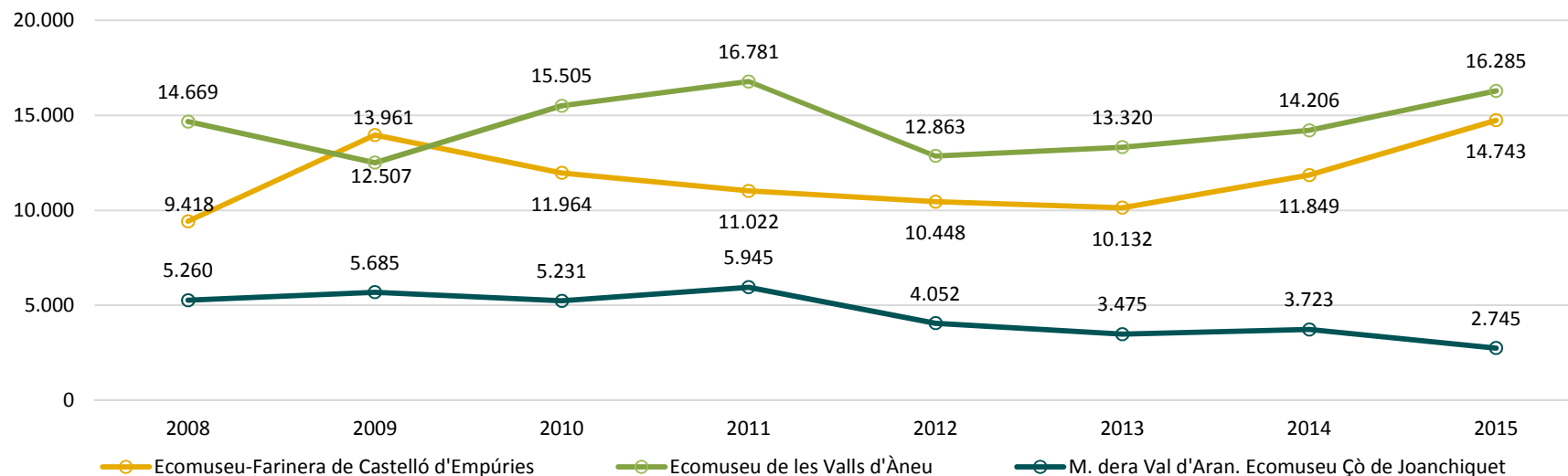
Malgrat tot a Catalunya existeixen experiències importants que funcionen des de fa molts anys i que fan una tasca de recuperació i difusió del patrimoni de territoris molt important. Al Registre de Museus de la Generalitat de Catalunya hi ha reconeguts tres ecomuseus.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

Total visites als Ecomuseus de Catalunya (2008-2015)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Cultural, Generalitat de Catalunya.

De tots tres, l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu és el més veterà i el que funciona amb més força a Catalunya. La feina feta des de 1987 ha permès situar aquest ecomuseu en la referència catalana d'aquesta tipologia de museus. El treball conjunt amb la població local i la projecció turística de la zona ha permès, entre d'altres coses, el reconeixement dins del sector professional de la feina feta, alhora que s'ha convertit en un referent del turisme de la zona. Les Valls d'Àneu ha consolidat la seva posició de turisme familiar, essent la primera comarca d'interior de Catalunya amb el segell de Destinació de Turisme Familiar * i ha augmentant en el darrer any l'afluència de visitants. Sens dubte, l'ecomuseu ha format part d'aquest èxit de públic a la comarca, junt amb la seva oferta de patrimoni romànic, d'itineraris o el centre BTT. Alhora, el paper de l'ecomuseu ha sigut bàsic en la implicació de la població local i la important tasca de conservació i gestió del seu patrimoni.

Aquesta feina feta ha significat que més de 25.000 persones cada any hi participin no només de la visita a l'Ecomuseu sinó també de tots els actes i activitats programats al llarg de l'any.

El projecte de l'Ecomuseu del Moianès, nascut fa 16 anys, continua avui dia amb un pla estratègic 2013-2017 que busca ordenar i establir les línies de treball i les actuacions a desenvolupar. És un dels elements centrals de la política cultural i patrimonial de la nova comarca i un element clau per a l'anàlisi de la gestió cultural en la mesura que la identitat de la comarca es recolza de forma important en els referents patrimonials conservats fins ara, tant en els aspectes naturals com culturals. Tanmateix, aquest projecte segueix sense personal propi assignat, fet que segueix condicionant el seu potencial desenvolupament.

*<http://www.naciodigital.cat/pallarsdigital/noticia/370/valls/aneu/rep/certificat/primer/destinacio/turisme/familiar/interior/catalunya>

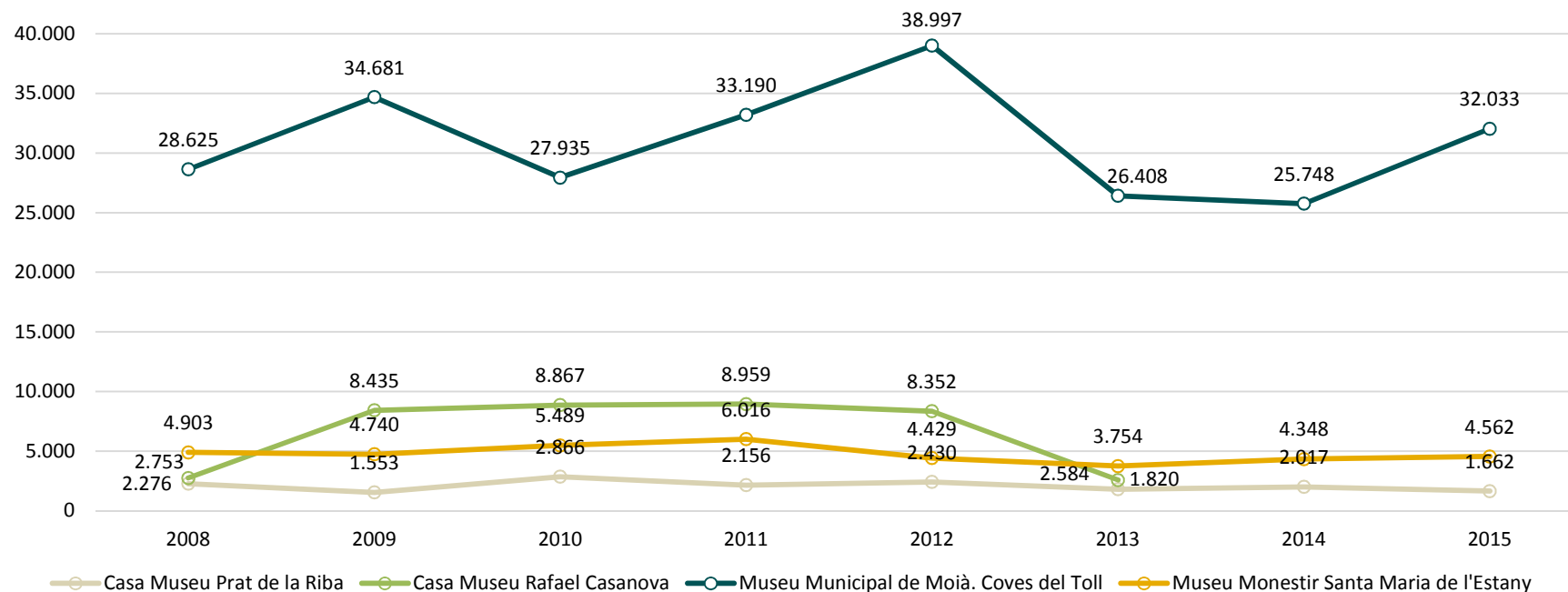
2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

ALTRES EQUIPAMENTS PATRIMONIALS

Total visites a les col·leccions obertes de la comarca del Moianès (2008-2015)

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Oficina del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona i del Departament de Cultural, Generalitat de Catalunya.

A més de l'Ecomuseu del Moianès, la comarca disposa d'altres espais referents del patrimoni que estan reconeguts per la Generalitat de Catalunya com a Col·leccions Obertes Visitables, que hauran de ser tingudes en compte en l'anàlisi i redacció de les propostes del Pla Cultural. Actualment, cap equipament museístic de la comarca està reconegut en el Registre de Museus de la Generalitat.

A la taula es recullen les dades de visitants als 4 principals equipaments museístics de la comarca registrats pel Departament de Cultura dintre de la categoria de Col·leccions Obertes al Públic. No són disponibles les dades de visitants dels anys 2014 i 2015 de la Casa-Museu de Rafael Casanova.

Només el Museu Municipal de Moià-Coves del Toll Forma part de la Xarxa de Museus Locals (XML) de la Diputació de Barcelona. La XML és una eina de suport i col·laboració dels i per als museus de la província que posa a l'abast dels municipis una sèrie de serveis i accions destinades a millorar la gestió, la conservació i la difusió del patrimoni i dels equipaments museístics amb l'objectiu de que esdevinguin espais referents de preservació de la identitat i la memòria col·lectiva, alhora que nous llocs d'aprenentatge, de socialització, d'oci i de desenvolupament del territori.

La segona de les tres àrees temàtiques de l'anàlisi DAFO de les activitats culturals i creatives del Moianès fa referència a les activitats, equipaments i serveis culturals.

També des d'una visió sobre el conjunt de la comarca (i no estrictament municipal), hi ha les següents conclusions a remarcar:

- En la trajectòria del Consorci del Moianès hi ha una feble intervenció en l'esfera de les activitats, equipaments i serveis culturals ja que, com s'ha esmentat anteriorment, aquesta s'havia focalitzat sobretot en el projecte de l'Ecomuseu.
- Amb la recent creació de la Comarca es planteja la necessitat de dotar el Moianès de serveis i equipaments propis d'abast comarcal, que poden requerir d'una intervenció directa del Consell Comarcal. La legislació vigent així ho disposa per als casos dels serveis d'arxiu i de biblioteques. Paral·lelament, i davant els dèficits d'oferta existents derivats de la manca de recursos municipals, també es planteja la necessitat d'una intervenció del Consell Comarcal en els àmbits dels ensenyaments artístics, de la creació artística, i de la difusió les arts escèniques i musicals.
- Una gran part de les activitats culturals que se celebren al Moianès tenen una projecció eminentment municipal, i estan vinculades al calendari festiu / popular / tradicional: Festes Majors, Aplecs, Els Tres Tombs / Sant Antoni, Carnestoltes, Revetlla de Sant Joan, Castanyada, Nadal i Reis.

Paral·lelament a aquestes celebracions, hi ha certes activitats que tendeixen a tenir una incidència supramunicipal el contingut de les quals és compartit per segments cada cop més amplis de la població comarcal. Per exemple, la Festa de l'Arbre Fruiter, la Festa de la Cabra d'Or, la Festa del Porc o Festival de Música Francesc Viñas (de Moià), o la Festa de l'Escudella, el Ball del Ciri i la Dansa de Castellterçol, o el Concurs de Gossos d'Atura (de Castellterçol), o també certes fires, caminades populars, curses o altres iniciatives.

En aquest context, hi ha el repte de concebre i promoure noves propostes d'activitat cultural orientades assolir una incidència a escala comarcal, complementant l'actual oferta que –com s'ha dit– en la seva major part té una projecció eminentment municipal.

- També s'observa com la falta de recursos humans i econòmics limita extraordinàriament la capacitat d'actuació per part dels ajuntaments de la comarca en aquesta esfera de les activitats, equipaments i serveis.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

FORTALESES

TOTS ELS ARXIUS MUNICIPALS ESTAN INTEGRATS A LA XARXA D'ARXIUS MUNICIPALS (XAM) DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA, EXCEPTE EL DE L'AJUNTAMENT DE CASTELLTERÇOL.

LA "BIBLIOTECA DE MOIÀ" I EL SERVEIS DE BIBLIOBÚS GARANTEIXEN UNA ADEQUADA PRESTACIÓ D'AQUESTS SERVEIS A LA COMARCA, QUE ES VEU REFORÇADA PER L'EXISTÈNCIA D'AULES I ESPAIS DE LECTURA COMPLEMENTARIS ALS MUNICIPI DE CALDERS, CASTELLTERÇOL I L'ESTANY.

EL "CENTRE D'ART CONTEMPORANI I SOSTENIBILITAT (CACiS) - EL FORN DE LA CALÇ" DE CALDERS ÉS UN PUNT DE REFERÈNCIA EN ELS ESTUDIS DE L'ART CONTEMPORANI I LA CREACIÓ A CATALUNYA, I COMPTA AMB EL SUPORT DE L'AJUNTAMENT DE CALDERS I DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.

A CASTELLTERÇOL HI HA EL "CENTRE ESPAI ESCÈNIC", BEN EQUIPAT PERÒ AMB INSUFICIENTS RECURSOS MUNICIPALS PER A GESTIONAR UNA PROGRAMACIÓ ESTABLE. A MOIÀ S'HA REHABILITAT L'ESPAI ESCÈNIC "LES FAIXES" I TAMBÉ HI HA EL "TEATRE DEL CENTRE PARROQUIAL" (INACTIU ELS DARRERS ANYS).

CREADORS PLÀSTICS, ESCÈNICS I MUSICALS, AIXÍ COM ALTRES EMPRESES I PROFESSIONALS VINCULATS AMB EL MÓN CULTURAL TREBALLEN I DESENVOLUPEN LES SEVES ACTIVITATS AL MOIANÈS.

AL LLARG DE L'ANY, ELS DIFERENTS MUNICIPI DEL MOIANÈS PROMOUEN UN AMPLI VENTALL D'ACTIVITATS DE PROJECCIÓ EMINENTMENT MUNICIPAL ESDEVENIMENTS DE CULTURA POPULAR I TRADICIONAL, ACTIVITATS ARTÍSTIQUES (PINTURA, LITERATURA, MÚSICA, ...), FIRES DIVERSES, ACTIVIATS A LA NATURA, ...

OPORTUNITATS

EL MOIANÈS HA DE CONSTRUIR EL SEU ARXIU COMARCAL, INTEGRAT A LA XARXA D'ARXIUS COMARCALS (XAC) I EN ELS TERMES QUE DISPOSA LA LLEI 10/2001 D'ARXIUS I DOCUMENTS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.

HI HA EL REpte D'ASSAJAR NOUS MODELS DE SERVEI BIBLIOTECARI A MUNICIPI PETITS, PER INCREMENTAR ELS PERCENTATGES D'USUARIS DEL SERVEI RESPECTE EL TOTAL DE LA POBLACIÓ (QUE SÓN CLARAMENT SUPERIORS AL MUNICIPI DE MOIÀ EN COMPARACIÓ A LA RESTA DE MUNICIPI DEL MOIANÈS).

ES PLANTEJA LA NECESSITAT D'IMPULSAR NOVES FÓRMULES DE COOPERACIÓ ENTRE ELS CENTRES D'ENSENYAMENT I ELS SERVEIS BIBLIOTECARIS.

POSAR EN MARXA UN SERVEI D'ENSENYAMENTS ARTÍSTICS D'ABAST COMARCAL (PRINCIPALMENT MUSICALS I DE DANSA) QUE OPERI DE MANERA DESCENTRALITZADA I MANCOMUNADA AL TERRITORI.

HI HA EL REpte PROMOURE NOVES PROPOSTES CULTURALS I CREATIVES AMB VISIÓ COMARCAL (MOSTRES, FESTIVALS, ESDEVENIMENTS, ETC.) PARTINT DELS ACTIUS I AGENTS EXISTENTS A LA COMARCA, QUE COMPLEMENTIN L'ACTUAL OFERTA QUE FINS ARA HA ESTAT CONCEBUDA PRINCIPALMENT A ESCALA MUNICIPAL.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

FEBLESES	<p>EL SERVEI DE BIBLIOBUSOS ENCARA ESTÀ FRAGMENTAT EN 3 BIBLIOBUSOS DIFERENTS QUE DONEN COBERTURA A LA MATEIXA COMARCA: ELS BIBLIOBUSOS CAVALL BERNAT, GUILLERIES I TAGAMANENT.</p> <p>HI HA UNA DEFICIENT OFERTA D'ENSENYAMENTS ARTÍSTICS (SOBRETOT DE MÚSICA I DANSA), QUE ES MANTÉ AMB DIFICULTATS ALS MUNICIPIS DE MOIÀ, SANTA MARIA D'OLÓ I TAMBÉ A CASTELLTERÇOL.</p> <p>TAN SOLS UN NOMBRE LIMITAT D'ACTIVITATS, CELEBRADES EN LA SEVA MAJOR PART A CASTELLTERÇOL I MOIÀ, ARRIBEN A TENIR UNA PROJECCIÓ APRECIABLE A ESCALA COMARCAL: LA FESTA DE L'ARBRE FRUITER, LA CABRA D'OR, EL FESTIVAL DE MÚSICA FRANCESC VIÑAS DE MOIÀ, O BÉ LA FESTA DE L'ESCUDELLA, EL BALL DEL CIRI I LA DANSA DE CASTELLTERÇOL, O EL CONCURS DE GOSSOS D'ATURA A CASTELLTERÇOL.</p> <p>ENCARA HI HA UN NOTABLE DESCONEIXEMENT DE L'OFERTA D'ACTES I INICIATIVES CULTURALS ENTRE ELS DIFERENTS MUNICIPIS DE LA COMARCA, FET QUE SUPOSA LA PÈRDUA D'OPORTUNITATS RESPECTE A L'IMPACTE QUE ES PODRIA ASSOLIR.</p>
AMENACES	<p>LA LIMITACIÓ DE RECURSOS HUMANS I ECONÒMICS AFEBLEIX NOTABLEMENT LA CAPACITAT D'ACTUACIÓ I DE VIABILITAT DE MOLTES INICIATIVES CULTURAL EN TOTS ELS ÀMBITS, QUE REQUEREIXEN DEL SUPORT SUPRAMUNICIPAL (I FINS I TOT SUPRACOMARCAL).</p> <p>PREVISIBLEMENT, GRAN PART DE LA POBLACIÓ MANTINDRÀ EN EL FUTUR ELS HÀBITS DE DESPLAÇAR-SE A ALTRES CIUTATS PER A CONSUMIR I GAUDIR DE L'OFERTA CULTURAL (VIC, MANRESA, GRANOLLERS I, FINS I TOT, BACELONA).</p>

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

CALDEERS

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Espai lectura i Bibliobús C. Bernat	2
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS	0
ESCOLES D'ARTS Projecte educatiu CACIS	1
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS Centre Nestor Almendros, Casal Social i Centre Cívic	3

Font: Web Ajuntament Calders

CASTELLCIR

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Bibliobús Tagamanent	1
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS	0
ESCOLES D'ARTS	0
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS El Casal	1

Font: Web Ajuntament Castellcir

CASTELLTERÇOL

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Espai lectura i Bibliobús Tagamanent	2
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS Casa M. Enric Prat de la Riba	1
ESCOLES D'ARTS Cal Recader	1
ESPAIS ESCÈNICS Centre Espai Escènic	1
ESPAIS C. POLIVALENTS Local Anla, Antigues Escoles, Cal Recader	3

Font: Web Ajuntament Castellterçol

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

COLLSUSPINA

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Bibliobús Guilleries	1
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS	0
ESCOLES D'ARTS	0
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS Local Social	1

Font: Web Ajuntament Collsuspina

GRANERA

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS	0
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS	0
ESCOLES D'ARTS	0
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS El Casal	1

Font: Web Ajuntament Granera

L'ESTANY

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Espai lectura i Bibliobús C. Bernat	2
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS Museu del Monestir	1
ESCOLES D'ARTS	0
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS Casa de Cultura	1

Font: Web Ajuntament L'Estany

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

MOIÀ

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Biblioteca La Cooperativa	1
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS Museu Municipal / Casa M. Rafael Casanovas	2
ESCOLES D'ARTS Escola Municipal de Dansa	1
ESPAIS ESCÈNICS Les Faixes	1
ESPAIS C. POLIVALENTS Auditori St. Josep i Can Carner	2

Font: Web Ajuntament Moià

MONISTROL DE CALDERS

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Bibliobús C. Bernat	1
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS	0
ESCOLES D'ARTS	0
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS Centre Recreatiu	1

Font: Web Ajuntament Monistrol de Calders

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

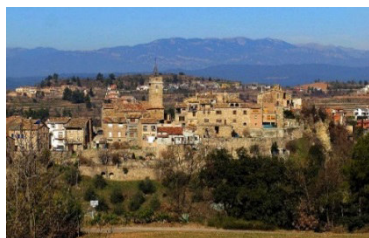
2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

SANTA MARIA D'OLÓ

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Bibliobús C. Bernat	1
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS	0
ESCOLES D'ARTS Aula Municipal de Música	1
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS Centre Recreatiu i El Centru	2

Font: Web Ajuntament Santa Maria d'Oló

SANT QUIRZE SAFAJA

SERVEIS CULTURALS	NOMBRE
SERVEIS BIBLIOTECARIS Bibliobús Tagamanent	1
ARXIU MUNICIPAL	1
MUSEUS/COL·LECCIONS	0
ESCOLES D'ARTS	0
ESPAIS ESCÈNICS	0
ESPAIS C. POLIVALENTS Centre Cívic	1

Font: Web Ajuntament Sant Quirze Safaja

Arxius

Arxius Municipals del Moianès segons si estan o no integrats a la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de la Diputació de Barcelona (2016)

Integrats al Programa de manteniment de la XAM
Calders
Castellcir
Collsuspina
Granera
L'Estany
Moià
Monistrol de Calders
Sant Quirze Safaja
Santa Maria d'Oló
No integrats al Programa de manteniment de la XAM
Castellterçol

Font: Xarxa d'Arxius Municipals. Diputació de Barcelona.

Tots els arxius municipals del Moianès estan integrats a la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de la Diputació de Barcelona, excepte del de l'Ajuntament de Castellterçol.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

Arxius comarcals de les 14 comarques de Catalunya de població comarcal inferior als 25.000 habitants.

Comarca	Capital de comarca	Arxiu Comarcal	Municipi on es localitza l'Arxiu	
Alta Ribagorça	Pont de Suert, el	Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça *	Pont de Suert	(1)
Pallars Sobirà	Sort	Arxiu Comarcal del Pallars Sobirà	Sort	
Priorat	Falset	Arxiu Comarcal del Priorat	Falset	
Val d'Aran	Vielha e Mijaran	Arxiu General d'Aran	Vielha e Mijaran	
Terra Alta	Gandesa	Arxiu Comarcal de la Terra Alta	Gandesa	
Moianès	Moià			(2)
Solsonès	Solsona	Arxiu Comarcal del Solsonès	Solsona	
Pallars Jussà	Tremp	Arxiu Comarcal del Pallars Jussà	Tremp	
Cerdanya	Puigcerdà	Arxiu Comarcal de la Cerdanya	Puigcerdà	
Garrigues	Borges Blanques, les	Arxiu Comarcal de Les Garrigues *	Borges Blanques, les	(1)
Conca de Barberà	Montblanc	Arxiu Comarcal de la Conca de Barberà	Montblanc	
Alt Urgell	Seu d'Urgell, la	Arxiu Comarcal de l'Alt Urgell	Seu d'Urgell, la	
Segarra	Cervera	Arxiu Comarcal de la Segarra	Cervera	
Ribera d'Ebre	Móra d'Ebre	Arxiu Comarcal de la Ribera d'Ebre	Móra d'Ebre	

Notes:

(1) Arxiu que la seva construcció i equipament es troba en fase de planificació.

(2) Pendent de determinar.

Font: Xarxa d'Arxius Comarcals (XAC) <<http://xac.gencat.cat/ca/inici/>>

L'article 33 de la **Llei 10/2001 d'arxius i documents** de la Generalitat de Catalunya, relatiu a la gestió dels arxius comarcals disposa que:

1. La gestió dels arxius comarcals, sens perjudici del que disposa l'article 29, correspon als consells comarcals, els quals poden, amb el municipi cap de comarca, acordar la gestió conjunta del centre mitjançant la subscripció del conveni corresponent. En aquest cas l'arxiu fa les funcions d'arxiu comarcal i d'arxiu municipal, i l'ajuntament s'ha de fer càrrec de les despeses derivades de la conservació i la gestió dels fons municipals.
2. A les comarques on raons demogràfiques o de servei ho justifiquin, es poden crear altres seus de l'arxiu comarcal. Si aquestes seus radiquen en un municipi altre que el cap de comarca, també es poden establir convenis per a gestionar-les amb els ajuntaments corresponents.

Biblioteques

Serveis bibliotecaris al Moianès (2016)

Municipi	Servei bibliotecari	Altres serveis municipals de lectura
Calders	Bibliobús Cavall Bernat	Biblioteca municipal al Centre Cultural Néstor Almendros
Castellcir	Bibliobús Tagamanent	
Castellterçol	Bibliobús Tagamanent	Espai de lectura
Collsuspina	Bibliobús Guilleries	
Granera	Sense servei	Sala de lectura a la Casa de Cultura
L'Estany	Bibliobús Cavall Bernat	
Moià	Biblioteca La Cooperativa	
Monistrol de Calders	Bibliobús Cavall Bernat	
Sant Quirze Safaja	Bibliobús Tagamanent	
Santa Maria d'Oló	Bibliobús Cavall Bernat	

Font: dels Serveis bibliotecaris (Gerència de Serveis de Biblioteques. Diputació de Barcelona) i dels altres serveis municipals de lectura (informació dels respectius Ajuntaments).

L'actual oferta de serveis bibliotecaris al Moianès es caracteritza per:

- El clar lideratge de la Biblioteca de Moià a la comarca, tant en termes d'oferta com de demanda. Aquesta posició central de del servei bibliotecari de la capital comarcal està en línia del que s'observa en l'organització del Sistema de Lectura Pública de Catalunya (SLPC) a altres comarques de menys de 25.000 habitants (veure pàgines següents).
- Una oferta de bibliobusos basada encara en un model de 3 bibliobusos diferents.
- Uns serveis de lectura municipals complementaris a l'oferta esmentada anteriorment (aules i espais de lectura a Calders, Castellterçol i L'Estany) que haurien d'estar plenament coordinats.

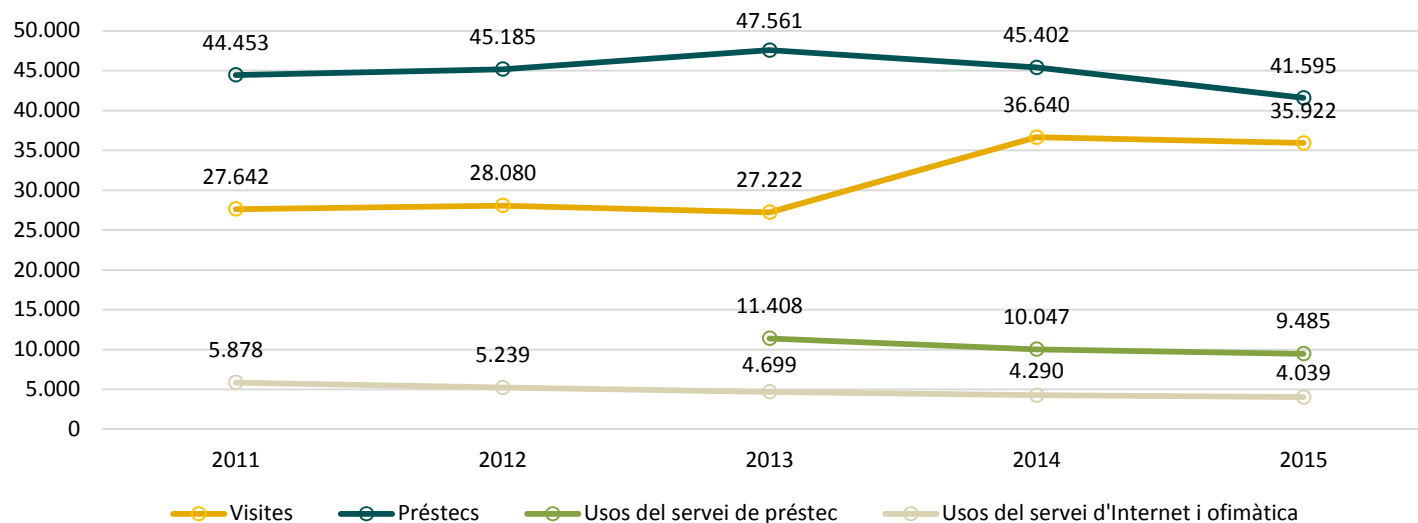

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS

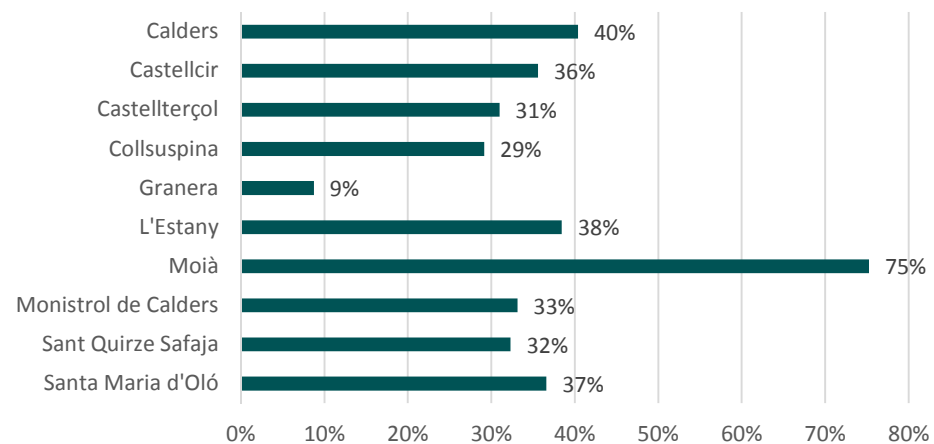
2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

Dades de servei de la Biblioteca de Moià (2011-2015)

% població municipal amb carnet Xarxa de Biblioteques Municipals (2015) *

Nota: (*) Poden haver-hi persones amb carnet de la XMB que tot i estar inscrits no usuaris actius.

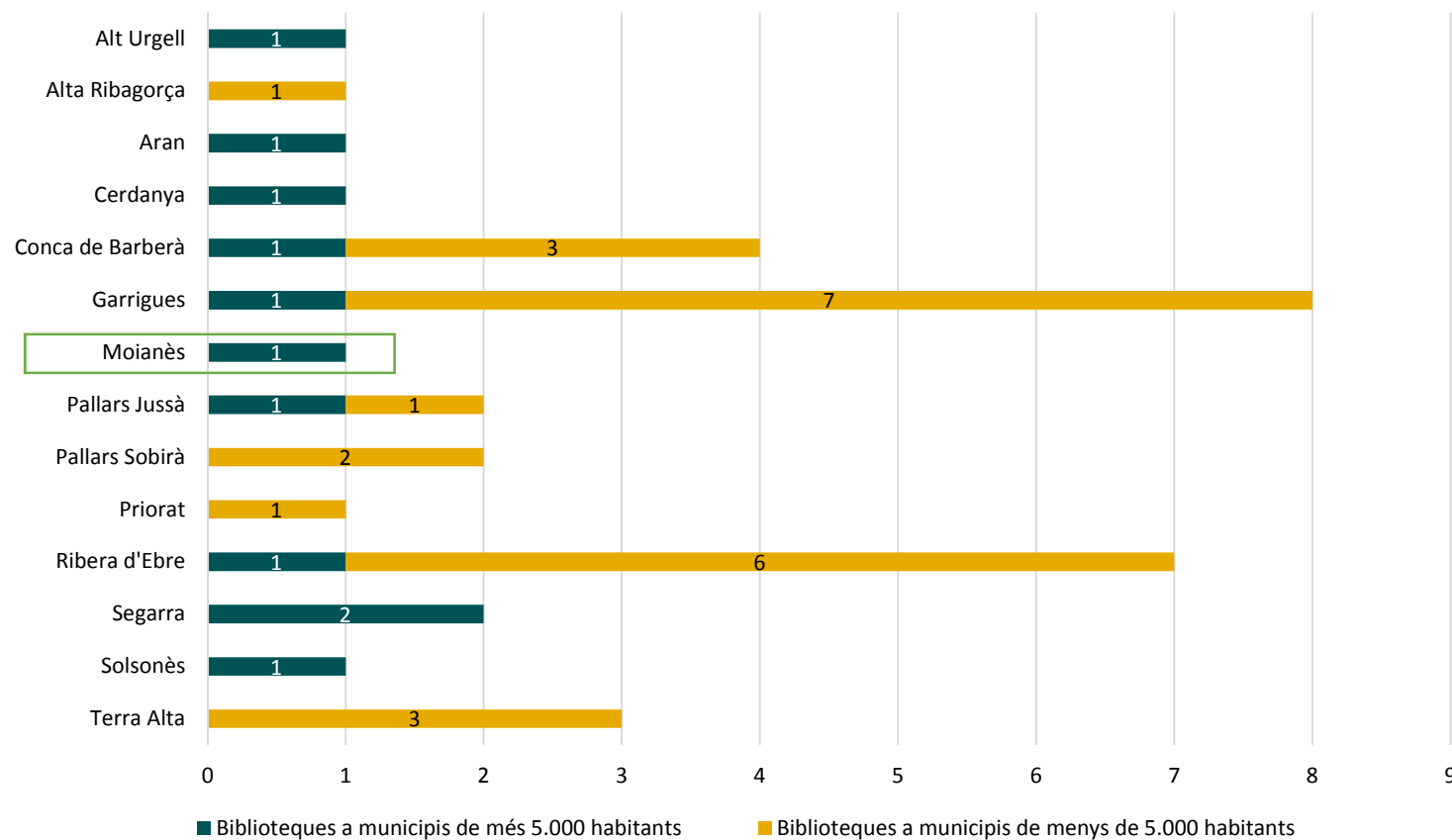
Font: Gerència de Serveis de Biblioteques. Diputació de Barcelona.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

Nombre de biblioteques públiques integrades en el Sistema de Lectura Pública de Catalunya (SLPC) de les 14 comarques de Catalunya de població comarcal inferior als 25.000 habitants. Segons població del municipi on es localitzen (2016).

Font: Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya
http://cercadorbiblioteques.cultura.gencat.cat/start.do;jsessionid=66DCCCFF0EFEF0DAC87EE5158C7C6C510?set-locale=ca_ES.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

Arts escèniques

Participació dels municipis del Moianès al programa «Anem al teatre» de l'Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona (temporades 2011-12 a 2015-16)

	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Calders	74	68	82	86	72
Castellcir	74	71	124	120	128
Castellterçol	406	305	326	419	484
Collsuspina	18	28	38	51	48
L'Estany	27	35	44	44	42
Granera	0	0	0	0	0
Moià	0	0	0	0	0
Monistrol de Calders	24	24	43	44	31
Sant Quirze Safaja	49	57	77	53	58
Santa Maria d'Oló	38	0	0	0	0
Total Moianès	710	588	734	817	863

Font: Oficina de Difusió Artística. Diputació de Barcelona.

La majoria dels municipis del Moianès participen al programa “Anem al teatre” que promou l'Oficina de Difusió Artística (ODA) de la Diputació de Barcelona (excepte Granera, Moià i Santa Maria d'Oló les darreres tres temporades).

Per raó de la dimensió dels municipis del Moianès, principalment, a la comarca hi ha una feble oferta d'activitat escènica professional i no hi ha cap municipi que participi al Circuit de la Xarxa d'Espais Escènics Municipals de l'ODA.

En relació als principals espais escènics de la comarca cal fer les següents observacions:

- a) A Castellterçol hi ha el Centre Espai escènic, molt ben equipat però amb pocs recursos per a desenvolupar-hi una programació estable.
- b) A Moià s'ha rehabilitat l'espai cultural “Les Faixes” i també hi ha el Teatre del Centre Parroquial (recentment sense activitat).

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

Ensenyaments artístics

Dansa elemental al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016 Centres, personal docent i alumnes. Total.

	Centres	Personal docent	Alumnes
Moià	1	3	68
Total Moianès	1	3	68
Catalunya	65	383	10.540
% Moianès s/ Catalunya	1,54	0,78	0,65

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2015-2016.
Nota: Nota: El Centre del Moianès és de titularitat pública local.

Música elemental al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016 Centres, personal docent i alumnes. Total.

	Centres	Personal docent	Alumnes
Santa Maria d'Oló	1	6	56
Total Moianès	1	6	56
Catalunya	239	4.302	59.299
% Moianès s/ Catalunya	0,42	0,14	0,09

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2015-2016.
Nota: Nota: El Centre del Moianès és de titularitat pública local.

	Població de 0 a 14 anys (2015)	Total població (2015)
Moianès	2.146	13.098
Catalunya	1.182.716	7.508.106
% Moianès s/ Catalunya	0,18%	0,17%

Les dades del curs 2015-2016 presenten aquesta situació de l'oferta d'ensenyaments artístics reglats al Moianès, a la que s'haurien d'afegir les iniciatives existents a Castellterçol que no queden recollides a l'estadística oficial del Departament d'Ensenyament.

La darrera de les tres àrees temàtiques plantejada en l'anàlisi DAFO té per objecte la governança, l'organització i la comunicació de les activitats culturals i creatives del Moianès .

Des de l'òptica del conjunt de la comarca, es poden assenyalar les següents conclusions de major interès:

- L'acció desplegada a través Consorci del Moianès des de la seva creació el 1997 fins al moment present ha consolidat unes pràctiques de prestació de serveis públics locals de manera mancomunada, que es podrien consolidar els propers anys en el marc de la nova comarca.

Aquesta acció coordinada entre els municipis del Moianès no s'ha donat de manera igual en tots els àmbits d'intervenció, essent força intensa en casos com en el turisme i la promoció econòmica. Com s'ha dit, en el cas de la cultura pràcticament s'ha circumscrit al projecte de l'Ecomuseu.

Tampoc s'han observat pràctiques massa consolidades de cooperació entre entitats culturals i agents artístics de la comarca, que tendeixen a projectar la major part de les seves activitats en el municipi propi.

- No obstant això, una de les principals dificultats de polítiques culturals al Moianès rau en la migradesa dels recursos tècnics i econòmics disponibles. La reduïda dimensió tant de la comarca com dels municipis que la integren justifica aquest fet. Davant d'això, caldrà fer un esforç per obtenir el suport i recursos de governs d'abast superior (provincial o autonòmic).
- Malgrat que al llarg del procés de reivindicació de la comarca s'han impulsat diferents processos de participació ciutadana, aquestes metodologies de treball no han arribat a tenir una aplicació continuada en l'àmbit de la cultura. Concretament, no hi ha cap Consell de la cultura i de les arts a cap municipi del Moianès que tingui per funció assessorar els municipis i esdevenir un òrgan de participació sectorial.
- Per les seves característiques reduïdes, el Moianès és una comarca en la que es poden impulsar processos d'innovació en les polítiques culturals municipals i comarcals, sobretot en tot allò que pugui tenir una incidència sobre els municipis de menor dimensió (com els que hi ha al Moianès).

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.3. GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

FORTALESES

EL TREBALL REALITZAT PEL CONSORCI DEL MOIANÈS HA PERMÈS AVANÇAR EN UNA **CULTURA DE TREBALL MANCOMUNAT ENTRE ELS AJUNTAMENTS** DE LA COMARCA.

LA CULTURA HA OCUPAT UN LLOC DE REFERÈNCIA EN L'ACCIÓ REALITZADA FINS ARA PEL CONSORCI, PRINCIPALMENT EN L'IMPULS DEL PROJECTE DE L'ECOMUSEU.

HI HA UN **DENS TEIXIT D'ASSOCIACIONS CULTURALS AL MOIANÈS**, TOTES ELLES FORTAMENT COMPROMESSES AMB LA CONSTITUCIÓ DE LA NOVA COMARCA I AMB EL SEU FUTUR DESENVOLUPAMENT.

TOT INDICA QUE **ELS MITJANS DE PREMSA COMARCAL AMB MAJOR DIFUSIÓ (COM EL REGIÓ 7 I EL 9 NOU) HAN TENDIT A INCORPORAR INFORMACIÓ I CONTINGUTS SOBRE EL CONJUNT DEL MOIANÈS** EN LES SEVES EDICIONS, SUPERANT LA FRAGMENTACIÓ EN COMARQUES DEL PASSAT.

OPORTUNITATS

LA CONSTITUCIÓ DE CONSELL COMARCAL PLANTEJA L'OPORTUNITAT D'INNOVAR EN LA GESTIÓ DELS SERVEIS PÚBLICS CULTURALS LOCALS I EN LA SEVA ORGANITZACIÓ.

HI HA L'OPORTUNITAT DE DESENVOLUPAR **POLÍTIQUES CULTURALS NOVES QUE ESDEVINGUIN DE REFERÈNCIA A NIVELL DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA I DE CATALUNYA, SOBRETOT PER ALS MUNICIPIS MÉS PETITS.**

AIXÒ ES POT PLANTEJAR ESPECÍFICAMENT RESPECTE A LA CONTRIBUCIÓ DE LA CULTURA A:

- LA MILLORA DE LA **QUALITAT DE VIDA DE LA CIUTADANIA**: EDUCACIÓ, BENESTAR SOCIAL, SALUT O ESPORTS.
- AL **CREIXEMENT ECONÒMIC**: LA GENERACIÓ D'OCUPACIÓ, L'ECONOMIA SOCIAL I EL TURISME
- EL DESENVOLUPAMENT DE **MILLORS PRÀTIQUES DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES** (COM EN EL FUTUR DESLPLEGAMENT DE L'ECOMUSEU I ALTRES ÀMBITS).

PROMOURE **PROJECTES I INICIATIVES CULTURALS A ESCALA COMARCAL QUE ENFORTEIXIN EL SENTIMENT DE PERTINÈNCIA I D'IDENTITAT** DELS CIUTADANS DEL MOIANÈS.

LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA ESTÀ DONANT UN ACTIU SUPORT AL PROCÉS DE CONSTITUCIÓ DEL CONSELL COMARCAL, SOBRE LA BASE DEL RECONeixEMENT DE LA SINGULAR ESTRUCTURA TERRITORIAL DEL MOIANÈS EN EL CONTEXT DE LA PROVÍNCIA (CARACTERITZADA PER LA REDUÏDA DIMENSIÓ DELS SEUS MUNICIPIS I DE LA MATEIXA COMARCA).

DINAMITZAR LA COMUNICACIÓ ENTRE AGENTS CULTURALS PÚBLICS I PRIVATS I LA CIUTADANIA DEL MOIANÈSA TRAVÉS DELS MITJANS DE COMUNICACIÓ I LES XARXES SOCIALS.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.3. GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

FEBLESES

NO HI HA UNA TRADICIÓ DE TREBALL MANCOMUNAT ENTRE ELS MUNICIPIS DEL MOIANÈS EN MOLTS ÀMBITS DE L'ACCIÓ CULTURAL (COM EN ARXIUS, BIBLIOTEQUES, ARTS ESCÈNIQUES O ENSENYAMENTS ARTÍSTICS), JA QUE COM S'HA DIT AQUEST S'HA LIMITAT SOBRETOT EN EL PROJECTE DE L'ECOMUSEU.

ELS MUNICIPIS DE LA COMARCA SÓN DE PETITA DIMENSIÓ I, PER TANT, **ELS AJUNTAMENTS TENEN UNA CAPACITAT ECONÒMICA RELATIVAMENT FEBLE**, FET QUE S'OBSERVA EN LA QUANTITAT DELS RECURSOS DEL PRESSUPOST MUNICIPAL ASSIGNATS A LA CULTURA.

TOT I QUE L'EXERCICI DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA ÉS CREIXENT AL MOIANÈS, **NO HI HA CAP CONSELL DE LA CULTURA I LES ARTS A CAP MUNICIPI DE LA COMARCA** QUE ACOMPLEIXI LES FUNCIONS D'ÒRGAN CONSULTIU I DE PARTICIPACIÓ SECTORIAL.

S'OBSERVEN **DESIGUALS GRAUS DE DESENVOLUPAMENT EN LES DIFERENTS POLÍTIQUES CULTURALS MUNICIPALS** DEL MOIANÈS.

LA INFORMACIÓ SOBRE LES ACTIVITATS CULTURALS DEL MOIANÈS TENDEIX **A OCUPAR UN LLOC RELATIVAMENT MARGINAL EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ** QUE HI HA A LA COMARCA.

NO ES DISPOSA D'UN EQUIP TÈCNIC EXPERT DEDICAT ESPECÍFICAMENT A LA GESTIÓ CULTURAL DE LA COMARCA, **COM TAMPOC DELS RECURSOS ECONÒMICS NECESSARIS** PER A DESPLEGAR UNA INTERVENCIÓ PER PART DEL CONSELL COMARCAL EN AQUEST CAMP.

NO HI HA UNA TRADICIÓ DE COORDINACIÓ/COOPERACIÓ ENTRE LES ENTITATS CULTURALS A ESCALA DEL CONJUNT DEL MOIANÈS.

AMENACES

ELS JOVES DEL MOIANÈS TENDEIXEN A UTILITZAR **SERVEIS D'ENSENYAMENT DE FORA DE LA COMARCA A MESURA QUE COMECEN ELS ESTUDIS DE SECUNDÀRIA** (ESO, BATXILLERAT, ...), PEL QUE ES PODEN AFEBLIR ELS SEUS VINCLES AMB LES ACTIVITATS CULTURALS DE LA COMARCA.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.3. GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

Organització del Consell Comarcal

El Consell Comarcal del Moianès es va crear el 2015, però no va començar a tenir el pressupost per l'estructura de la nova administració fins al 2016. Es preveu que assumeixi les seves competències el 2017. (*)

Àrees del Consell Comarcal del Moianès

Àrea 1. Transversal .- Planificació, estratègia territorial i comunicació: Reglament Organització Comarcal Pla actuació comarcal Comunicació Participació Ciutadana Recursos humans Hisenda Atenció Ciutadana Planificació Estratègica - Desenvolupament local i Observatori Estratègic	Àrea 2.- Territori , medi i assistència als municipis: Habitatge, urbanisme, consum i medi ambient Desenvolupament Rural Ecomuseu, patrimoni i cultura Infraestructures, equipaments i protecció civil Administració electrònica i TIC's. Suport i assistència als municipis
Àrea 3.- Promoció econòmica i activitat econòmica que inclou Promoció de l'ocupació, creació empreses i dinamització empresarial Formació Dinamització turística i comercial	Àrea 4.- Atenció a les persones i dinamització comunitària Ensenyament i projectes de dinamització comunitària Joventut , esports i teixit associatiu Benestar social i salut

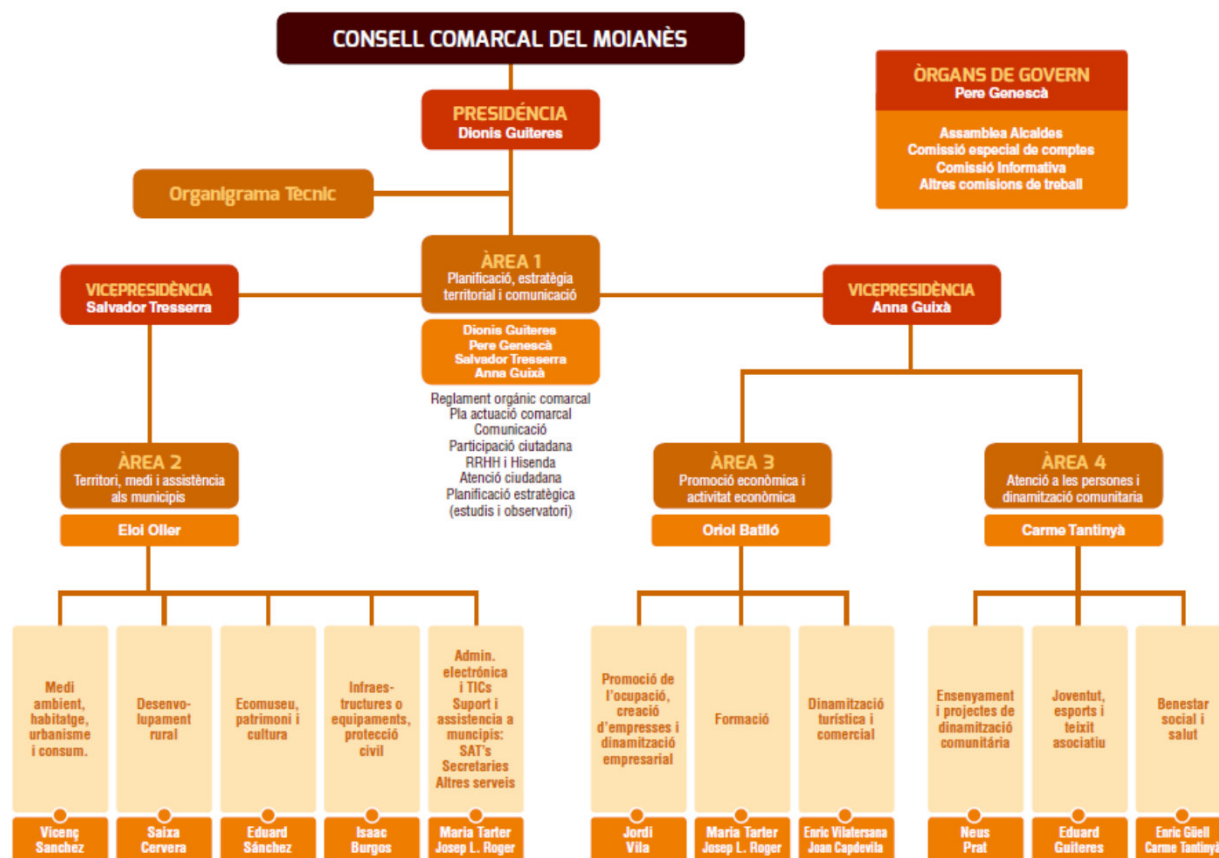
Font: Consell Comarcal del Moianès (desembre 2016): Àrees del Consell Comarcal <<http://www.ccmoianes.cat/consell-comarcal-seu-electronica/arees-del-consell-comarcal/>>

Nota:

(*) Regió 7 (11.10.2016): El Consell Comarcal del Moianès preveu estar a ple rendiment el mes de gener <<http://www.regio7.cat/moianes/2016/10/11/consell-comarcal-del-moianes-preveu/383198.html>>.

Organigrama del Consell Comarcal del Moianès

Font: Consell Comarcal del Moianès (desembre 2016): Àrees del Consell Comarcal <http://www.ccmoianes.cat/media/repository/organitzacio_ajuntament/organigrama_ccmoianes.pdf>

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.3. GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

Continuïtat Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès amb el Consell Comarcal com a membre

El Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès segueix existint, amb el Consell Comarcal del Moianès com a membre d'aquest juntament amb els 10 municipis de la comarca i l'Associació de Serveis Turístics del Moianès (segons s'aprovà definitivament el 9 de maig de 2016).

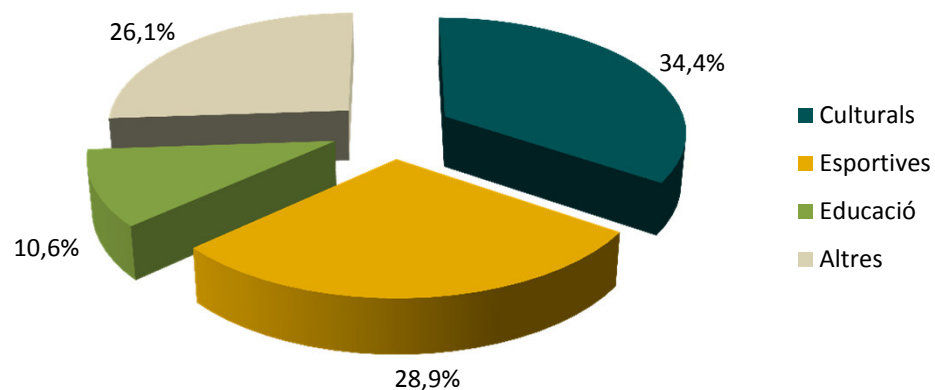
Segons consta a l'article 1 dels seus estatuts revisats, el Consorci té com a objectiu general Dinamitzar econòmicament el Moianès i promocionar el territori com un lloc atractiu per visitar i residir, generant noves iniciatives empresarials i nous llocs de treball, un creixement econòmic sostenible, respectant el medi natural, refermant la identitat col·lectiva dels seus habitants i la seva qualitat de vida.

Font: Estatuts del Consorci per a la Promoció dels Municipis del Moianès <<http://www.consorcidelmoianes.cat/uploads/documents/pdf/pdfelconsorci/estatuts.pdf>>

Associacionisme

Distribució de les entitats per tipologies sectorials (2016). Moianès

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades al web del Consorci del Moianès. Actualització 2016.

Nota respecte a l'actualització: les dades de tots els municipis excepte Castellcir, Castellterçol i Santa Maria d'Oló corresponen a les facilitades pel web del Consorci del Moianès el mes de març. Respecte a aquests tres municipis, donat que el web municipal facilita un llistat d'entitats, l'actualització per a l'elaboració d'aquest gràfic data del mes de juny.

<http://www.consorcidelmoianes.cat/ca/consorci/dinamitzacio-comunitaria-portal-d-entitats/associacio-de-veins>

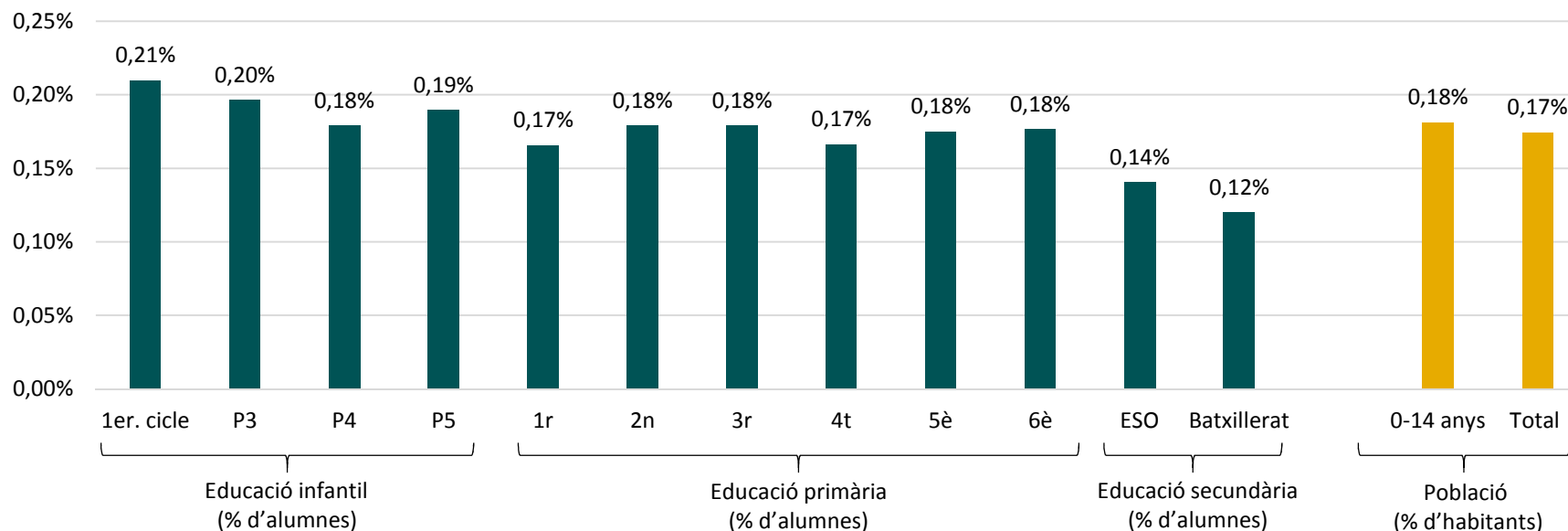
2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.3. GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

Serveis d'ensenyament

% d'alumnes als serveis d'ensenyament del Moianès sobre el total de Catalunya. Curs 2015-2016

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2015-2016.
Nota: Tots els Centres del Moianès són de titularitat de les corporacions locals, excepte 1 de Moià (amb 28 alumnes).

El percentatge d'alumnes als centre d'ensenyament del Moianès sobre el total de Catalunya decreix a mesura que augmenta el nivell d'estudis.

En concret, a partir dels estudis de secundària (que només s'ofereixen a Moià i Castellterçol) aquest percentatge se situa per sota del 0,17% (el pes de la comarca en termes de població), fet que sembla reflectir que els alumnes van a centres d'altres comarques.

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.3. GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

Despesa en cultura

% Despesa en cultura s/ despesa total.

Ajuntaments del Moianès i mitjana d'altres ajuntaments de la província de Barcelona per grups de població similar (2011-2014)

Ajuntaments del Moianès (i)

	2011	2012	2013	2014
Calders	2,2	3,6	3,8	6,2
Castellcir	6,8	4,5	6,0	4,4
Castellterçol	7,1	6,8	3,4	3,5
Collsuspina	3,7	6,2	7,9	6,1
L'Estany	2,4	3,6	4,7	5,5
Moià	6,6	4,0	6,6	6,3
Monistrol de Calders	n.d.	2,3	4,1	2,8
Sant Quirze Safaja	17,2	5,8	1,7	2,7
Santa Maria d'Oló	2,4	2,6	2,7	4,5

Altres ajuntaments de la província de Barcelona per grups de població (ii)

	2011	2012	2013	2014
Entre 500 i 1.500 hab.	5,0	4,5	4,7	6,0
Entre 500 i 1.000 hab.	5,6	4,1	3,7	5,3
Entre 2.000 i 3.000 hab.	4,8	4,9	5,2	6,3
Entre 250 i 500 hab.	7,9	8,2	3,0	3,8
Entre 250 i 500 hab.	7,9	8,2	3,0	3,8
Entre 5.000 i 8.000 hab.	7,1	8,4	6,6	6,0
Entre 500 i 1.000 hab.	5,6	4,1	3,7	5,3
Entre 500 i 1.000 hab.	5,6	4,1	3,7	5,3
Entre 500 i 1.500 hab.	5,0	4,5	4,7	6,0

Diferència (i-ii)

	2011	2012	2013	2014
	-2,8	-0,9	-0,9	0,2
	1,2	0,4	2,3	-0,9
	2,3	1,9	-1,8	-2,8
	-4,2	-2,0	4,9	2,3
	-5,5	-4,6	1,7	1,7
	-0,5	-4,4	0,0	0,3
	n.d.	-1,8	0,4	-2,5
	11,6	1,7	-2,0	-2,6
	-2,6	-1,9	-2,0	-1,5

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM) Àrea d'Hisenda i Recursos interns , Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona (2016).

La dotació de recursos assignats a cultura en els pressupostos municipals dels ajuntaments del Moianès ha tendit a situar-se la major part d'aquests darrers anys (2012 - 2014) per sota de la que es dona en altres municipis semblants de la província de Barcelona: tant en termes de % sobre el total del pressupost municipal com de despesa per habitant (veure pàgina següent).

2. DIAGNÒSTIC I IDENTIFICACIÓ D'OPORTUNITATS _

2.3. Anàlisi DAFO

2.3.3. GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

Despesa per habitant en cultura.

Ajuntaments del Moianès i mitjana d'altres ajuntaments de la província de Barcelona per grups de població similar (2011-2014)

Ajuntaments del Moianès (i)

	2011	2012	2013	2014
Calders	49,2	41,0	51,1	69,7
Castellcir	86,5	52,5	80,0	48,1
Castellterçol	104,0	75,2	38,2	40,5
Collsuspina	31,2	140,7	74,2	68,9
L'Estany	47,3	68,6	93,3	101,6
Moià	82,4	57,9	63,7	63,4
Monistrol de Calders	n.d.	34,2	48,9	34,2
Sant Quirze Safaja	251,3	66,1	28,7	49,7
Santa Maria d'Oló	28,3	32,8	31,2	43,4

Altres ajuntaments de la província de Barcelona per grups de població (ii)

	2011	2012	2013	2014
Entre 500 i 1.500 hab.	70,1	57,8	56,7	71,4
Entre 500 i 1.000 hab.	76,9	54,8	47,1	67,3
Entre 2.000 i 3.000 hab.	61,7	52,4	53,1	69,0
Entre 250 i 500 hab.	126,2	154,2	41,3	63,3
Entre 250 i 500 hab.	126,2	154,2	41,3	63,3
Entre 5.000 i 8.000 hab.	72,2	88,0	67,4	56,3
Entre 500 i 1.000 hab.	76,9	54,8	47,1	67,3
Entre 500 i 1.000 hab.	76,9	54,8	47,1	67,3
Entre 500 i 1.500 hab.	70,1	57,8	56,7	71,4

Diferència (i-ii)

	2011	2012	2013	2014
Entre 500 i 1.500 hab.	-20,9	-16,8	-5,6	-1,7
Entre 500 i 1.000 hab.	9,6	-2,3	32,9	-19,2
Entre 2.000 i 3.000 hab.	42,3	22,8	-14,9	-28,5
Entre 250 i 500 hab.	-95,0	-13,5	32,9	5,6
Entre 250 i 500 hab.	-78,9	-85,6	52,0	38,3
Entre 5.000 i 8.000 hab.	10,2	-30,1	-3,7	7,1
Entre 500 i 1.000 hab.	n.d.	-20,6	1,8	-33,1
Entre 500 i 1.000 hab.	174,4	11,3	-18,4	-17,6
Entre 500 i 1.500 hab.	-41,8	-25,0	-25,5	-28,0

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM) Àrea d'Hisenda i Recursos interns , Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona (2016).

1. Introducció	4
1.1. Presentació del projecte	4
1.2. Contingut	6
1.3. Metodologia	7
2. Diagnòstic i identificació d'oportunitats	8
2.1. Introducció	9
2.2. Característiques de l'àrea d'actuació	10
2.2.1. Demografia i estructura territorial	11
2.2.2. Model de desenvolupament comarcal	14
2.3. Anàlisi DAFO	17
2.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	17
2.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	26
2.3.3. Governança, organització i comunicació	40
3. Proposta estratègica	50
3.1. Visió	51
3.3. Eixos i propostes d'actuacions	52
3.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	55
3.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	70
3.3.3. Polítiques culturals transversals	83
3.3.4. Governança, organització i comunicació	90
Annexos:	97
I. Dades estadístiques i altres informacions de referència	98
II. Metodologies de treball	110
Crèdits	114

3.1. Visió

**Potenciar el desenvolupament del Moianès
amb la cultura com a factor de generació de valor social, econòmic i cultural,
mitjançant la posta en valor del patrimoni cultural i natural
i l'impuls de la creativitat i de les activitats i serveis culturals a la comarca.**

1. Configurar el Moianès com a **laboratori d'innovació en polítiques i gestió cultural local de les àrees rurals de petita dimensió**, per tal que esdevingui de referència a la resta de Catalunya i de la província de Barcelona
2. Impulsar progressivament una **estratègia d'intervenció cultural a escala comarcal**, per a que s'enforteixi el sentiment de pertinença de la ciutadania del Moianès i la seva imatge a l'exterior
3. Situar les **polítiques culturals en un lloc central del desenvolupament del Moianès**, que contribueixin a millorar la qualitat de vida de les persones, a conservar el territori i el paisatge, i a promoure activitat econòmica basada en productes propis i de qualitat, de manera respectuosa amb el medi.

3.1. Visió

Configurar el Moianès com a laboratori d'innovació en polítiques i gestió cultural local de les àrees rurals de petita dimensió, per tal que esdevingui de referència a la resta de Catalunya i de la província de Barcelona

Especialment respecte les qüestions següents:

- Les metodologies de participació ciutadana.
- El treball mancomunat i en xarxa.
- La cooperació entre municipis.
- L'articulació de serveis de suport tècnic i recursos de governs supramunicipals a municipals.
- La col·laboració entre agents culturals locals públics i privats.

Impulsar progressivament una estratègia d'intervenció cultural a escala comarcal, per a que s'enforteixi el sentiment de pertinença de la ciutadania del Moianès i la seva imatge a l'exterior

Amb una intervenció encaminada a assegurar:

- La posada en valor del patrimoni cultural i natural, per incrementar-ne el seu reconeixement per part de residents i visitants.
- L'impuls d'iniciatives cultural de caràcter divers que tinguin una projecció al conjunt dels municipis del Moianès, en col·laboració amb entitats i artistes del territori.
- L'organització de serveis culturals d'abast comarcal d'acord amb el que disposa la llei.

3.1. Visió

Situar les polítiques culturals en un lloc central del desenvolupament del Moianès, que contribueixin a millorar la qualitat de vida de les persones, a conservar el territori i el paisatge, i a promoure activitat econòmica basada en productes propis i de qualitat, de manera respectuosa amb el medi.

Mitjançant accions que garanteixin:

- La provisió dels serveis culturals de proximitat, per donar una adequada cobertura a les necessitats de la ciutadania, que corregeixi els dèficits derivats de la falta de massa crítica en la seva prestació.
- L'establiment de nous vincles entre les activitats culturals i els serveis públics a les persones, principalment de caràcter educatiu i social.
- L'enfortiment de les relacions de la cultura amb les estratègies de promoció del turisme i de dinamització d'altres sectors estratègics del Moianès.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

A continuació es presenta un seguit de propostes d'actuacions i recomanacions elaborades a partir de l'anàlisi de les dades i del treball participatiu portat a terme en els darrers mesos amb les institucions i agents locals de la comarca, per tal de donar resposta a l'estratègia general del projecte.

El catàleg de propostes s'ha estructurat en els QUATRE EIXOS següents:

TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

POLÍTIQUES CULTURALS TRANSVERSALS

GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

- 01 ECOMUSEU DEL MOIANÈS (I): ELEMENTS DEL PAISATGE I DEL PATRIMONI PREINDUSTRIAL I INDUSTRIAL
- 02 ECOMUSEU DEL MOIANÈS (II): CAMINS I SENDERS - QUALITAT DE L'EXPERIÈNCIA EN L'ENTORN NATURAL
- 03 EL PATRIMONI PREHISTÒRIC / PALEONTOLÒGIC: MUSEU DE MOIÀ, COVES DEL TOLL, MEGÀLITS, ETC.
- 04 EL PATRIMONI ARTÍSTIC / RELIGIÓS: EL MONESTIR DE SANTA MARIA DE L'ESTANY
- 05 EL PATRIMONI ARTÍSTIC / RELIGIÓS: EL BARROC
- 06 REFORÇAR EL PAPER DE LES CASES-MUSEUS I ELS PERSONATGES HISTÒRICS DE LA COMARCA
- 07 PRESERVAR I DIFONDRE EL PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DE LA COMARCA

01a ECOMUSEU DEL MOIANÈS (I): ELEMENTS DEL PAISATGE I DEL PATRIMONI PREINDUSTRIAL I INDUSTRIAL

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Potenciar l'Ecomuseu del Moianès com a un dels principals elements d'identitat, activitat i projecció turística de tota la comarca.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p>	
<p>El projecte de l'Ecomuseu va ser iniciat pel Consorci del Moianès l'any 2000 i actualment disposa d'un nou Pla Estratègic en marxa per als propers anys que estableix la creació de: una seu central, 4 portes d'entrada, 7 espais radials singulars i varis espais visitables distribuïts pel territori. Malgrat la seva previsió, avui dia no compta amb personal dedicat.</p> <p>El pla estratègic preveu també la generació de circuits i itineraris d'un dia, la creació d'activitats i exposicions temporals itinerants i el reforç en la part digital amb la renovació de la web.</p> <p>Actualment, el seu estat de conservació és variable en funció dels espais que en formen part. En general s'ha constatat una certa manca de manteniment i senyalització correcta.</p>	
<p>FORTALESES</p>	<p>FEBLESES</p>
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Des de fa 15 anys es disposa d'un projecte d'Ecomuseu que vol potenciar la identitat de la comarca i integrar el seu patrimoni. ☐ L'entorn natural d'alguns elements patrimonials presenta una conservació molt bona i amb molt potencial. ☐ Disposa d'una xarxa de camins potent i interessant que lliga molt els recursos que formen part de l'ecomuseu. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ El projecte no acaba de funcionar del tot. En part, això s'explica per la molt limitada dotació de recursos per a la seva gestió i d'inversions en els equipaments previstos. ☐ Actualment hi ha un decalatge entre els espais previstos per al conjunt de l'ecomuseu i la capacitat real de gestionar-los correctament (molts espais amb recursos limitats). ☐ L'ecomuseu ha tingut dificultats per convertir-se en referent aglutinador i de reconeixement local, i encara és desconegut per bona part de la gent de la comarca. Tampoc té una visibilitat molt gran exteriorment. ☐ L'ecomuseu no inclou ni el Monestir de l'Estany com tampoc les Coves del Toll, dos referents patrimonials clau de la comarca. ☐ En els aspectes de la comunicació global, no respon a les necessitats i les maneres de fer turisme actual. Necessitat urgent de digitalització. ☐ Actualment no es disposa d'un "espai de sortida-inici" on poder obtenir tota la informació necessària per conèixer tot el territori.

01b ECOMUSEU DEL MOIANÈS (I): ELEMENTS DEL PAISATGE I DEL PATRIMONI PREINDUSTRIAL I INDUSTRIAL

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

L'Ecomuseu del Moianès és un dels projectes culturals principals del territori, encara en procés de fer-se realitat. La limitació dels recursos humans i econòmics comporta que s'ha d'establir correctament un pla de prioritització d'inversions en funció de la seva rellevància i de la capacitat de manteniment de les instal·lacions. Així, es proposa un pla d'inversions que primerament consolidi els elements que ja funcionen actualment, i continuï per les accions que impliquin menys inversió i més retorn social (accions digitals; senyalització, activitats participatives i educatives, etc.). Fet això, estudiar la necessitat futura d'invertir en noves instal·lacions, especificant les prioritats d'actuació en aquest sentit.

Segons els recursos disponibles, es poden considerar diferents intervencions per donar un nou impuls a l'Ecomuseu:

- Elaborar els **Mapes de Patrimoni Cultural** dels municipis de Castellcir, Castellterçol, Granera, Monistrol de Calders, Sant Quirze Safaja i Santa Maria d'Oló, per completar l'inventari dels elements patrimonials del Moianès i assegurar que aquests són tractats adequadament en l'Ecomuseu.
- Revisió del Pla Director** actual i reflexió sobre la "necessitat" de disposar dels equipaments previstos (segons una visió realista de la situació).
- Fer partícips de l'Ecomuseu a la població del Moianès** tot desenvolupant accions que converteixi la ciutadania en un agent "actiu" del projecte, especialment els centres educatius de la comarca.
- Liderar un **projecte de digitalització de continguts de l'Ecomuseu** i lligar-ho amb el reforç dels camins i senders, com a primeres accions.
- Millorar la difusió de l'Ecomuseu** (informació, senyalització, apps per a mòbil) i **donar prioritat a les accions que tinguin un major retorn social** (projectes educatius, etc.).
- Completar les inversions previstes** de recuperació i rehabilitació dels espais de l'Ecomuseu a **tots els municipis de la comarca**, començant per Monistrol de Calders que actualment no disposa de cap element integrant dins l'Ecomuseu.
- Definir productes culturals i d'experiència i oferir-los** a xarxes turístiques / professionals (tour-operadors; món esportiu i del wellness; grups excursionistes; artistes, etc.).
- Impulsar estudis de públic usuari** dels equipaments que formen part de l'Ecomuseu i de les ofertes turístiques de la comarca per tal de fer productes i serveis específics orientats als diferents grups de persones segons la segmentació de públic.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Per tal d'enfortir el projecte i donar-li continuïtat caldrà dotar-lo d'un equip mínim** de professionals que hi treballi de forma continuada i iniciar, per exemple, un programa de "voluntaris pel patrimoni" que pugui contribuir a l'apropament a la població local. La possible vinculació del Museu de Moia a l'Ecomuseu podria facilitar la creació d'una primera base per a la formació d'aquest equip tècnic mínim.
- Disposar d'un inventari actualitzat de tot el patrimoni de la comarca i dels elements susceptibles de formar part dels recursos de l'Ecomuseu (patrimoni etnològic, festes tradicionals, patrimoni immaterial, arquitectura rural, etc.).
- En el futur, quan l'Ecomuseu estigui definit i si compleix els requisits, **sol·licitar la seva inclusió al Registre de Museus de la Generalitat** i potenciar els contactes amb xarxes professionals d'Ecomuseus i etnologia nacionals i internacionals.

02a ECOMUSEU DEL MOIANÈS (II): CAMINS I SENDERS - QUALITAT DE L'EXPERIÈNCIA EN L'ENTORN NATURAL

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Promoure la xarxa de camins i rutes com a eixos vertebradors de l'Ecomuseu i del patrimoni de la comarca i com a producte estrella del turisme <i>Slow</i> que vol liderar el Moianès.</p>	 <p>Font: Traçats del Camí de Sant Jaume i del Camí Ral pel seu pas per la comarca del Moianès (wikiloc)</p>
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>La comarca disposa d'una bona xarxa de camins i senders per realitzar passejades, senderisme i BTT. La majoria estan preparades per fer circuits a peu, en bicicleta o a cavall. Els itineraris més emblemàtics són el Camí Ral entre Manresa i Vic, la Ronda del Moianès (que segueix el traçat del GR-177) i el Camí de Sant Jaume al seu pas per la comarca. Alhora, la comarca es troba dins del GeoParc de la Catalunya Central (depenent del C.C. del Bages) i del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, fet que li confereix un gran atractiu. L'estat de conservació dels camins és desigual: alguns es troben en bon estat i d'altres necessiten manteniment (sobretot dels elements patrimonials que hi ha a la vora del camí com les fonts, etc.).</p>	
<p style="text-align: center;">FORTALESES</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ El Moianès té un entorn natural excepcionalment ben conservat que permet gaudir d'un turisme rural, familiar, esportiu i de tranquil·litat. ☐ Disposa de multitud de camins transitables que poden ser fets a peu, en bicicleta o a cavall. ☐ Els camins travessen entorns amb alts valors culturals i patrimonials que podrien formar part dels continguts de les rutes. ☐ El GeoParc de la Catalunya Central és un producte que està funcionant bé i té capacitat per atraure encara més turisme vinculat amb el paisatge, la geologia i el patrimoni geològic (coves, forn de calç, i d'altres elements inclosos) molt lligats al territori. 	<p style="text-align: center;">FEBLESES</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Els itineraris actuals proposats pel Consell Comarcal només ofereixen una descripció textual del camí (panells) i un document pdf a la seva web, sense possibilitat de tracks descarregables als smartphones. ☐ Actualment, ja existeixen altres productes turístics basats en rutes pel Moianès (Guia "En BTT pel Moianès", rutes a Wikiloc pujades pels usuaris, portals amb tracks de diferents bloggers, etc.). ☐ Les activitats "motoritzades" comencen a generalitzar-se als camins i destorben la tranquil·litat i el relax amb que la comarca vol presentar-se als visitants. ☐ Els problemes de contaminació d'alguns rius també pot afectar al seu posicionament com a destí turístic amb un entorn natural

02b ECOMUSEU DEL MOIANÈS (II): CAMINS I SENDERS - QUALITAT DE L'EXPERIÈNCIA EN L'ENTORN NATURAL

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Els camins i senders de la comarca haurien de ser un dels **eixos prioritaris d'actuació** com a primer pas per posar a l'abast del públic els recursos naturals i patrimonials, com a primera mesura. Molt específicament, cal resoldre els dèficits de **senyalització i informació** existents.
- Els camins haurien de ser un dels productes estrella del *Turisme Slow* que es vol promocionar.
- Es proposa prioritzar les accions sobre els camins iniciant les **accions de revisió, recuperació, informació i promoció** sobre els següents:
  - **Camí de Sant Jaume**
  - **Camí Ral**
  - **Ronda del Moianès** (<http://www.catalunya.com/gr-177-ronda-del-moianes-24-1-53>)
- Un cop finalitzades les accions sobre els principals camins, es podrien actualitzar de **nous periòdicament** cada any en funció dels recursos (per exemple, dues rutes noves per any) tematitzades a partir de continguts particulars: **el Barroc, el Romànic, personatges il·lustres, les poues, etc.**
- Ruta de l'Ecomuseu:** Si l'Ecomuseu ha de ser un dels referents d'identitat de la comarca, el territori hauria de tenir una ruta de l'Ecomuseu que lligui els principals atractius i que ajudés a reforçar la visió de l'Ecomuseu (o bé relacionar l'Ecomuseu amb els itineraris existents).
- A mesura que s'implementin les accions i es senyalitzin els itinerari, es podran generar continguts per a dispositius mòbils i es faran tasques de manteniment i adequació dels elements patrimonials de cada camí (en els casos que sigui possible: fonts, elements de titularitat pública, etc.).

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Proposar accions veïnals per a la neteja de camins, trituradora de branques, i accions cíviqes per a la recuperació d'elements patrimonials, continguts immaterials (històries i llegendes) a través de convocatòries de voluntariat o de sensibilització del patrimoni local.
- Minimitzar la presència de motos als camins, disposant circuits específics per a aquesta mena de vehicles, segregant així els camins per a Bici/cavalls/persones de les motoritzades.
- Potenciar la consciència sobre el valor del patrimoni natural de la comarca i les accions necessàries per a la seva conservació com a un dels posicionament més clar del territori, tant a nivell local (de millora de la qualitat de vida) com a nivell de promoció exterior dels beneficis de tenir una comarca que es posiciona des d'un punt de vista ecològic i de preservació del paisatge.

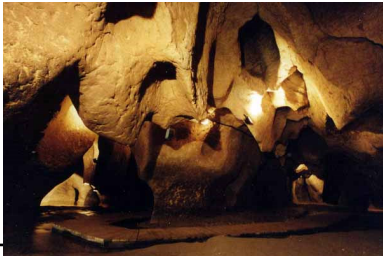

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

03a EL PATRIMONI PREHISTÒRIC / PALEONTOLÒGIC: MUSEU DE MOIÀ, COVES DEL TOLL, MEGÀLITS, ETC.

OBJECTIU GENERAL:	 	
Reforçar la visibilitat i l'atracció del Museu de Moià i de les Coves del Toll i el patrimoni prehistòric com a "recurs tractor" cultural de la comarca potenciant la seva relació amb altres sectors culturals: espectacles, alimentació, festes tradicionals, etc.		
DESCRIPCIÓ:		
<p>El Museu de Moià, gestionat pel Patronat de Museus de Moià, està adherit a la Xarxa de Museus Locals (XML) de la Diputació de Barcelona. Disposa d'una seu a la Casa Museu Rafael Casanova, on s'exposa part de la col·lecció arqueològica i paleontològica, i de les coves prehistòriques del Toll. Aquestes coves visitables són de l'època del quaternari i se situen entre les més importants d'Europa en fauna d'aquest període. També amb restes d'activitat humana de l'home de Neandertal del Paleolític Mitjà (100.000-40.000 anys d'antiguitat). Les Coves del Toll són el principal recurs cultural en nombre de visitants de la comarca amb molta diferència amb la resta de recursos culturals i turístics. La seva feina, duta des de fa molts anys, i l'existència d'un programa educatiu molt potent, l'han convertit en un equipament visitat any rere any per milers d'estudiants. L'organització del Mercat de la Prehistòria l'ha donat a conèixer per part d'un públic cada cop més ampli.</p>		
FORTALESES	FEBLESES	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ És el referent patrimonial més visitat de la comarca amb molta diferència (més de 25.000 visites el 2013). ☐ Disposa d'un programa d'activitats molt potent i que funciona molt bé amb les escoles. ☐ Forma part del producte de turisme geològic, GeoParc de la Catalunya Central. ☐ Està connectat amb altres actius patrimonials: Museu d'Arqueologia i Paleontologia de Moià; Casa-Museu Rafael Casanova. ☐ Nous descobriments paleontològics de gran rellevància a la zona seguiran contribuint a la seva visita i coneixement (http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/997384-troben-la-dent-i-el-parietal-d-un-nen-neandertal-de-fa-50-000-anys-a-la-cova-del-toll-de-moia.html)	<ul style="list-style-type: none"> ☐ No forma part de l'Ecomuseu del Moianès. ☐ El Museu de Moià no està inscrit al Registre de Museus de Catalunya.	

03b EL PATRIMONI PREHISTÒRIC / PALEONTOLÒGIC: MUSEU DE MOIÀ, COVES DEL TOLL, MEGÀLITS, ETC.

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Proposar la creació i desenvolupament d'un **gran projecte difusor del patrimoni paleontològic completament innovador i diferent** que potencii molt més el recurs patrimonial com a un dels elements tractors de la resta del patrimoni del Moianès.
- Establir noves relacions amb **altres elements de l'Ecomuseu relacionades amb la geologia** com podrien ser les balmes (Casa de l'Espluga, el rentador del Roquer o el Dolmen del Pla de Trullars, per exemple), els megàlits, etc., que donin continuïtat al discurs amb el les formes geològiques i els usos històrics d'aquests espais naturals.
- Accions tendents a la **digitalització i la creació de nous continguts audiovisuals i tecnològics** que complementen els canals i la interpretació del patrimoni.
- Impulsar la creació d'una **xarxa de centres de difusió conjunta** del patrimoni paleontològic a Catalunya: Fumanyà, Hostalets de Pierola, ...

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Inscriure el Museu de Moià al Registre de Museus de Catalunya.**
- Establir un pla de treball conjunt amb empresaris i productors de la zona per potenciar i **crear nous productes locals vinculats amb les Coves del Toll i la paleontologia de la zona**, que inclogui els sectors més importants a la comarca (alimentació, producció ecològica de cereals, productors artístics i audiovisuals, etc.).
- Treballar conjuntament amb l'equip de treball de les Coves del Toll per compartir amb altres equipaments aspectes de la seva gestió, accions i treball que ajudin a la resta d'equipaments a **implementar bones practiques a la seva gestió.**

04a EL PATRIMONI ARTÍSTIC / RELIGIÓS: EL MONESTIR DE SANTA MARIA DE L'ESTANY

OBJECTIU GENERAL:

Potenciar el Monestir de Santa Maria de l'Estany com a un dels punts principals d'entrada a la comarca, i posar en valor el patrimoni artístic del període barroc religiós a la comarca de manera conjunta amb altres referents del territori del mateix període.

DESCRIPCIÓ:

El monestir de Santa Maria de l'Estany és un dels referents patrimonials més coneguts per la població visitant, així com reconegut per la població local. El conjunt parroquial actual comparteix espais monàstics amb l'Ajuntament de l'Estany i amb habitatges privats. En l'actualitat, la part eclesiàstica del conjunt actua com a parròquia de l'Estany i disposa de visita al seu museu eclesiàstic i al claustre (l'element principal d'atracció). El museu també hi conté l'arxiu històric parroquial i monàstic. La parròquia disposa d'un servei d'allotjament turístic propi (Estudi del Prior) amb un projecte d'ampliació i creació de nous apartaments dins les dependències de la parròquia que encara falten per restaurar.

Respecte a la conservació, està previst el començament dels treballs de rehabilitació de la teulada superior. L'arxiu històric es troba en una situació de conservació delicada que exigeix o el trasllat de la documentació a Vic o la creació de les condicions necessàries per a la conservació dins el nou projecte museològic.

També hi ha el La Mina i el Centre d'Interpretació del Paisatge Cultural de l'Estany - Radial de l'Ecomuseu del Moianès, inaugurat el 2015 amb el suport de l'Oficina del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona (ubicat a la Casa de cultura de l'Estany en un edifici annex al Monestir).

FORTALESES

- És una de les joies del romànic de la Catalunya Central i reconegut pel públic visitant amb perspectives de creixement del nombre de visites.
- L'entorn està perfectament conservat i integrat en el conjunt del monestir.
- Compta amb un projecte d'allotjament atractiu i amb projecció de futur.
- El conjunt ja disposa d'un Pla Director (2014-2015) que defineix i proposa nous usos i utilitzacions dels espais en el futur.
- Al claustre es realitza anualment el Festival de música *Stagnum*, amb molta bona acollida per part del públic.

FEBLESSES

- L'actual contingut del museu té un atractiu relatiu més enllà de la visita al claustre que, per una altra banda, no disposa d'elements d'interpretació.
- La reformulació d'un futur projecte museogràfic implicarà, prèviament, l'adequació del espai des del punt de vista funcional.
- Dificultats per establir la comunicació entre els agents implicats que permeti els acords entre les institucions que hi són presents dintre del conjunt.
- Ara mateix el conjunt del monestir conté dos elements culturals complementaris (encara que no prou coordinats): el Museu del Monestir i el Centre d'Interpretació del Paisatge Cultural de l'Estany, de l'Ajuntament.

04b EL PATRIMONI ARTÍSTIC / RELIGIÓS: EL MONESTIR DE SANTA MARIA DE L'ESTANY I EL BARROC

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Fer **visitable i dotar de nous usos interpretatius el conjunt**, seguint el Pla Director, un cop realitzats els treballs de rehabilitació i els sistemes de comunicació vertical amb noves escales.
- Considerar la necessitat d'un **nou enfocament al discurs museològic del projecte de reforma del museu** més integrador, distintiu, particular i atractiu al voltant del monestir. En aquest sentit, es podria valorar l'oportunitat de presentar el Monestir com a una comunitat canònica, és a dir "un monestir de clergues". El projecte podria tractar, entre d'altres temes, el funcionament de la canongies i de les comunitats de clergues seguidors de la regla de Sant Agustí a Catalunya i a Europa, no presentat enlloc de Catalunya, i que podria explicar molt bé l'origen i la transformació del conjunt físic del monestir i del territori.
- Establir els **acords necessaris per a fer complementaria la visita al Monestir i al Centre d'Interpretació del Paisatge Cultural de l'Estany**, de forma que es pugui gestionar més eficientment, i per tal que al visitant li resulti atractiu i profitosa la visita a la població.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Establir els acords necessaris per a que es portin a terme una **oferta conjunta dels dos equipaments culturals** que actualment ocupen el monestir per tal de fer una oferta única i més potent del conjunt.
- Establir les bases per a un **marc de relació entre el Consell Comarcal del Moianès i el Bisbat de Vic** que permeti portar a terme els projectes conjunts d'interpretació i difusió patrimonial.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

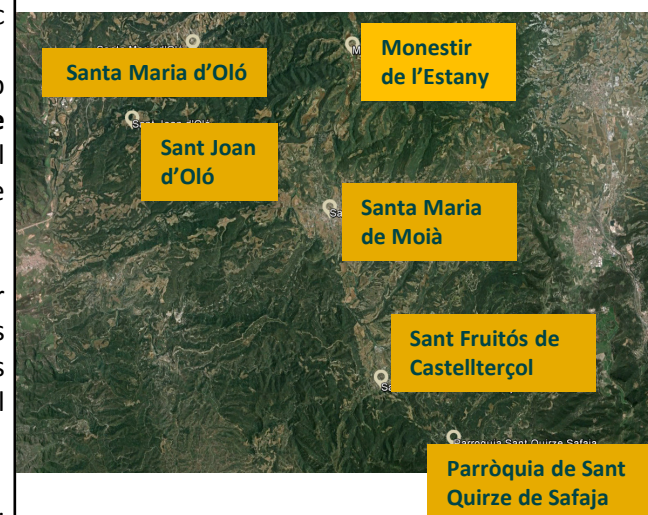
05a EL PATRIMONI ARTÍSTIC / RELIGIÓS: EL BARROC

OBJECTIU GENERAL:			
Posar en valor el patrimoni artístic del període barroc religiós a la comarca de manera conjunta amb altres referents del territori del mateix període.			
DESCRIPCIÓ:			
La Delegació Episcopal del Patrimoni Cultural del Bisbat de Vic ha iniciat l'elaboració d'un projecte de futur sobre el Barroc a la comarca del Moianès, que contempla la creació d'un itinerari i la conservació del patrimoni eclesiàstic associat.			
Com s'assenyala als treballs preliminars de l'esmentat projecte, "d'entre el patrimoni que ha arribat als nostres dies a l'Arxiprestat del Moianès cal remarcar-ne la gran parroquial de Santa Maria de Moià, capital de comarca. Però no és menor la importància de Sant Fruitós de Castellterçol, ni els espectaculars retaules que omplen les esglésies de Santa Maria i Sant Joan d'Oló, o les restes de l'església barroca del monestir de l'Estany, o l'orfebreria de Sant Quirze Safaja. La majoria de temples parroquials del Moianès o bé són construïts íntegrament en aquesta època o bé en tenen parts importants."			
FORTALESES		FEBLESES	
☐ La comarca del Moianès conté obres de referència del període barroc que es podrien posar en valor i generar una major atracció turística.		☐ Dificultats per coordinar els agents implicats que permeti els acords entre les institucions que hi són presents.	

05b EL PATRIMONI ARTÍSTIC / RELIGIÓS: EL BARROC

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Respecte al projecte que actualment treballa el Bisbat de Vic sobre la creació d'una **Ruta del Barroc** per a la comarca en la que s'inclouen 6 elements del patrimoni eclesiàstic d'aquest període (veure el mapa).
Es proposaria contribuir a aquest projecte amb una visió que enriqueixi els continguts amb **nous elements culturals i patrimonials barrocs al projecte (no necessàriament de caràcter religiós)**, fent de la **Ruta del Barroc** un itinerari amb una visió més global sobre el territori en la que s'incorporin aspectes socials, econòmics, culturals i religiosos del segle XVII.
- La posta en marxa del projecte requerirà elaborar un **estudi preliminar** que faci un primer balanç i inventari dels equipaments i béns afectats, posi les bases de les diferents intervencions sobre el patrimoni, estableixi els contactes entre institucions, faci unes primeres propostes de dinamització turística i analitzi el pressupost i finançament del projecte.
- El projecte hauria d'**aglutinar totes les entitats interessades**: bisbat, parròquies, universitats, museus, ajuntaments, entitats culturals.
- També es podria considerar l'interès de recuperar la **Festa Barroca de Moià**, que s'havia celebrat en anys anteriors.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Establir les bases per a un **marc de relació entre el Consell Comarcal del Moianès i el Bisbat de Vic** que permeti portar a terme els projectes conjunts d'interpretació i difusió patrimonial.
- Aquesta es una proposta del Bisbat de Vic, que hauria de liderar el projecte tant en termes organitzatius com de recursos i plantejar les possibles línies de col·laboració amb les administracions públiques.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

06a REFORÇAR EL PAPER DE LES CASES-MUSEUS I ELS PERSONATGES HISTÒRICS DE LA COMARCA

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Potenciar els dos referents museístics i històrics més destacats de la comarca, i connectar-los més directament amb la població local, les manifestacions artístiques i culturals de la comarca per tal de impulsar la seva visita.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>La casa-museu de Rafael Casanova (Moià) i d'Enric Prat de la Riba (Castellterçol) són les cases històriques de dos dels referents de la història i de la política catalana de primer nivell. Conserven part del patrimoni original dels habitatges familiars, així com una explicació sobre la vida dels personatges i dels seus contextos històrics (1714-1914). A banda del mobiliari i les pròpies estructures, compten amb material audiovisual i museogràfic complementari. Estan gestionades per l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural i es conserven en bon estat.</p> <p>La casa natal de Rafael Casanova va ser comprada per la Generalitat l'any 1985 l'edifici que ja existia des de l'any 1570 i que a mitjans del s. XVII havia adquirit la família Casanova. Actualment la casa també és la seu del Museu de Moià i de l'Arxiu Històric de Moià.</p> <p>A la casa museu Prat de la Riba es recorda la figura d'aquest polític, peça cabdal de la política de principis del segle XX. A la casa, on Prat de la Riba va néixer i va morir, es preserva l'ambient i el mobiliari de l'època, i ens permet endinsar-nos en els espais familiars i de treball de Prat de la Riba.</p>	
<p style="text-align: center;">FORTALESES</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Representen i parlen de dues personalitats molt importants de la història del país. ☐ Estan ubicades en les dos poblacions més grans i millor comunicades de la comarca. ☐ Tots dos museus formen part de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya (xMHCat). 	<p style="text-align: center;">FEBLESES</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Poca visibilitat i poca afluència de visitants en el conjunt de la resta d'actius patrimonials de la zona (són dels recursos culturals menys visitats de la comarca, així com també dels monuments gestionats per la Generalitat de Catalunya). ☐ Són espais culturals centrats en temàtiques molt concretes i específiques amb un interès relatiu i limitat a un cert tipus de públic. ☐ Són espais i temes poc integrats a la resta de l'oferta i xarxes del patrimoni del Moianès. ☐ Actualment mostren museografies clàssiques i poc innovadores que siguin capaces d'atreure molt de públic.

06b REFORÇAR EL PAPER DE LES CASES-MUSEUS I ELS PERSONATGES HISTÒRICS DE LA COMARCA

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Els espais museogràfics de les cases-museu necessitarien per una banda, connectar-se més amb la població local, i per l'altre, vincular-se d'una manera més oberta amb el territori. Per això es proposa:
  - a. Crear un programa en el que les diferents entitats locals de la comarca puguin desenvolupar accions creatives i culturals al voltant dels personatges històrics, dintre de l'oferta didàctica, educativa i turística de les cases en les temporades de major afluència de visitants: danses, música, cultura popular, gastronomia, lectura, titelles, teatre, etc.
  - b. Proposar un discurs complementari a la visita de les cases, lligat al territori i la seva voluntat d'haver-se configurat com a nova comarca de Catalunya, sobre la idea de *"la consciència d'un poble, la persistència de la voluntat de voler ser"* com un dels trets històrics de la societat catalana, que al Moianès es manifesta singularment*.
  - c. Enfortir els vincles entre aquests dos personatges amb el discurs de foment de la identitat del Moianès, i treballar de manera més directa amb la difusió el patrimoni local de Moià i de Castellterçol (a través d'exposicions temporals, rutes, senyalitzacions, etc., com també en el marc de l'Ecomuseu).
- Proposta de millora d'intervenció museogràfica que contribueixi a "donar vida" a la casa a través de discursos més propers, un llenguatge audiovisual nou i contemporani i l'ús de noves tecnologies, com per exemple efectes d'àudio immersiu.
- Tanmateix, serà recomanable la connexió de les cases amb accions i activitats lligades als propis personatges i el que van representar: per exemple, la *Ruta del Barroc* i Rafael de Casanova, o els programes d'educació, cultura i infraestructures lligats a la personalitat de Prat de la Riba.

*A *La formació d'una identitat*, Josep Fontana identificava la persistència en la 'voluntat de ser' com un dels trets històrics característics de la societat catalana. Aquesta identitat s'hauria concretat al llarg dels segles en una llengua, una cultura, una organització social, uns usos i costums, i unes institucions pròpies que, en certs moments, s'han pogut desenvolupar plenament i, en d'altres, s'han vist obligades a sobreviure escapçades. Així, quan el 1914 es creava la Mancomunitat de Catalunya, els fundadors d'aquest primer nucli contemporani d'autogovern es presentaven explícitament com a continuadors d'aquelles institucions desaparegudes, just dos segles abans, amb la fi de la Guerra de Successió el 1714.

El lligam entre ambdós períodes pugui personificar-se en dos moianesos il·lustres: Rafael de Casanova, darrer conseller en cap de Barcelona, i Enric Prat de la Riba, primer president de la Mancomunitat. Amb la mateixa persistència que la identitat catalana, la gent del Moianès ha fet de la seva voluntat de ser un dels seus trets definitoris. Des d'aquella primera sotsvegueria del segle XIII fins l'actual reconeixement com a comarca, ser moianesa o moianès ha estat la forma pròpia i particular d'aquest pobles de ser catalanes i catalans.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Treballar conjuntament amb el Museu d'Història de Catalunya en la possible implementació de continguts, museografies i activitats.
- Vincular aquests espais a xarxes i organismes nacionals i internacionals de cases museu: Cases singulars (<http://www.casessingulars.com/es/>), Iconic House (<http://www.iconichouses.org/>).

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.1. TURISME I PATRIMONI CULTURAL I NATURAL

07a PRESERVAR I DIFONDRE EL PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DE LA COMARCA

OBJECTIU GENERAL:

Afavorir el desenvolupament d'activitats orientades a la preservació del patrimoni cultural immaterial del Moianès, amb especial atenció als esdeveniments més singulars del calendari festiu i de la cultura popular i tradicional.

DESCRIPCIÓ:

Al llarg de l'any, els diferents municipis del Moianès promouen un ampli ventall d'esdeveniments relacionats amb el calendari festiu i la cultura popular i tradicional: Festes Majors d'estiu i hivern, Aplecs, Bastoners, Caramelles, Carnestoltes, Castanyada, Els Tres Tombs / Sant Antoni, Revetlla de Sant Joan, Flama del Canigó, Gegants, Nadal i Reis (Caga tió, cavalcada de Reis, pessebre vivent), o Trobades de Puntaires.

Així mateix, se celebren Fires (de brocanters i col·leccionistes, del bolet i herbes remeieres, de ramaderia, o de productes artesans, naturals i de pagès), caminades populars, curses i altres activitats a l'aire lliure, Jornades gastronòmiques, la Festa de la dona i la Festa de la gent gran, o activitats artístic-culturals de caràcter divers.

Entre aquestes activitats, destaquen per la seva singularitat el Ball del Ciri, la Festa de l'Arbre Fruiter, la Festa de la Cabra d'Or, o Processó i Els Armats de Moià, com també el Ball del Ciri i la Dansa de Castellterçol, el Concurs de Gossos d'Atura, o la Festa de l'Escudella de Castellterçol.

FORTALESES

- Hi ha un compromís de la ciutadania del Moianès per preservar i difondre el seu patrimoni cultural immaterial, que es canalitza principalment a través de les entitats i associacions presents a tots els municipis de la comarca.
- Hi ha casos, com la Festa de la Cabra d'Or o els Diables i Diablets de Castellterçol, que posen de manifest la capacitat de formular propostes renovades en el camp del patrimoni cultural immaterial, que han assolit una resposta social molt positiva.

FEBLESES

- En certes activitats s'observa un relatiu "envelliment" de les persones assistents a certes activitats de cultura popular i tradicional (com en aplecs, trobades de puntaires, ...).

07b PRESERVAR I DIFONDRE EL PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL DE LA COMARCA

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Donar suport al desenvolupament d'iniciatives relacionades amb el patrimoni cultural immaterial del Moianès en tots els camps:
  - a. En la recerca etnològica: per tal d'aprofundir en el coneixement de la cultura popular i tradicional dels municipis del Moianès al llarg de la història, i donar-ho a conèixer a la població (mitjançant la realització d'exposicions o publicacions).
  - b. En la difusió dels esdeveniments clau del calendari festiu del Moianès, sobretot aquells que tenen un caràcter singular i que poden ser d'interès per al conjunt de residents de la comarca i per als visitants.
  - c. En l'intercanvi d'experiències entre grups, entitats i promotors d'iniciatives culturals populars d'arrel tradicional, per tal que aquestes puguin millorar en el seu funcionament, conservació i, si s'escau, renovació..

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

- 08 ELS SERVEIS BIBLIOTECARIS DEL MOIANÈS: EL SERVEI COMARCAL I LA COORDINACIÓ
- 09 L'ARXIU COMARCAL DEL MOIANÈS: LA PRESERVACIÓ DEL PATRIMONI DOCUMENTAL
- 10 ENSENYAMENTS ARTÍSTICS AL MOIANÈS: PILARS DEL DESENVOLUPAMENT CULTURAL DE LA COMARCA
- 11 XARXA D'EQUIPAMENTS DE CREACIÓ I DIFUSIÓ ARTÍSTICA: MANCOMUNITAT I COMPLEMENTARIETAT DE SERVEIS
- 12 INICIATIVES DE CREACIÓ I DIFUSIÓ CULTURAL: APOSTA PER LA DIVERSITAT, LA MILLORA DE LA QUALITAT I LA INNOVACIÓ
- 13 ENTITATS CULTURALS DEL MOIANÈS: PROJECCIÓ DE LES SEVES ACTIVITATS AMB VISIÓ COMARCAL

08a ELS SERVEIS BIBLIOTECARIS DEL MOIANÈS: EL SERVEI COMARCAL I LA COORDINACIÓ

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Acordar la constitució de la biblioteca comarcal del Moianès i definir un nou marc de coordinació i innovació dels serveis de lectura pública de la resta de municipis de la comarca.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>La Biblioteca de Moià fou inaugurada el 1935 i des de l'any 1997 és un servei de l'Ajuntament gestionat en conveni amb la Diputació de Barcelona i forma part de la Xarxa de Biblioteques Municipals.</p> <p>En l'actualitat, la resta de municipis del Moianès compten amb servei de bibliobús excepte Granera. En concret, presten aquest servei 3 bibliobusos: Cavall Bernat, Guillerries i Tagamanent.</p> <p>Adicionalment, hi ha 3 municipis amb serveis de lectura municipals complementaris a aquesta oferta: aules i espais de lectura a Calders, Castellterçol i L'Estany.</p>	
<p>FORTALESES</p>	<p>FEBLESES</p>
<p>☐ Tots els municipis de la comarca tenen el servei bibliotecari que els correspon segons la legislació vigent i el Mapa de Lectura Pública de Catalunya (essent només Granera l'únic municipi que no té aquest servei).</p>	<p>☐ El servei de bibliobusos del Moianès està fragmentat en 3 bibliobusos diferents que donen cobertura a la mateixa comarca: Cavall Bernat, Guillerries i Tagamanent.</p> <p>☐ Els percentatges d'usuaris del servei bibliotecari respecte el total de la població municipal són clarament superiors al municipi de Moià en comparació a la resta de municipis de la comarca que compten amb bibliobús.</p>

08b ELS SERVEIS BIBLIOTECARIS DEL MOIANÈS: EL SERVEI COMARCAL I LA COORDINACIÓ

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Introduir la comarca del Moianès en el **Mapa de Lectura Pública de Catalunya**, aplicant els paràmetres i estàndards del servei que fixa la legislació vigent i el mateix Mapa. En aquest sentit, i segons la dimensió i característiques dels municipis l'estructura del servei hauria de ser la següent:
  - a) Moià: l'únic municipi del Moianès de més de 5.000 habitants i, per tant, amb obligatorietat de prestar el servei. Així mateix, atesa la condició de capital comarcal de Moià i d'acord amb l'article 32 de la Llei 4/1993, cal plantejar la necessitat de convertir la seva biblioteca com a biblioteca central comarcal amb funcions de coordinació, assessorament i suport de la resta de biblioteques de la comarca (a més de prestar els serveis de biblioteca local a la ciutat de Moià com ja fa actualment).
  - b) Resta de municipis de la comarca (tots de menys de 3.000 habitants): serveis bibliotecaris mòbils, que haurien de dependre de la biblioteca central comarcal i tenen per finalitat oferir el servei de lectura pública en zones on no hi ha un punt de servei estàtic. Cal indicar que el Mapa considera raonable tenir un servei de bibliobús per cada 15.000 habitants.
Al Moianès no hi ha cap municipi entre 3.000 i 5.000 habitants al que, d'acord amb el Mapa, correspondria un servei de biblioteca filial.
- Definit aquest marc, caldrà establir un **acord entre l'Ajuntament de Moià, el Consell Comarcal i la Diputació de Barcelona** per a la gestió dels serveis de biblioteca central comarcal del Moianès, en els termes que disposa l'article 31 de la Llei 4/1993 del sistema bibliotecari de Catalunya.
- Igualment, introduir **mecanismes de coordinació** del conjunt dels serveis de lectura pública de la comarca (espais de lectura municipals i bibliobús) mitjançant l'acord entre els respectius ajuntaments, el Consell Comarcal i la Diputació de Barcelona.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Es planteja la necessitat d'assajar nous models de servei bibliotecari per als municipis de menys de 3.000 habitants amb l'objectiu d'incrementar el percentatge d'usuaris dels serveis respecte el total de la població.
- Reforçar la vinculació dels serveis bibliotecaris comarcals amb els serveis relacionats amb la lectura que tenen certs municipis de menys de 3.000 habitants de la comarca (com Castellterçol, Calders i L'Estany).
- Impulsar línies innovadores de cooperació entre els serveis bibliotecaris amb els serveis d'ensenyament (com també amb altres serveis, com els de benestar social, de joventut, de persones grans, etc.).

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

09a L'ARXIU COMARCAL DEL MOIANÈS: LA PRESERVACIÓ DEL PATRIMONI DOCUMENTAL

OBJECTIU GENERAL:			
Acordar la constitució de l'Arxiu Comarcal del Moianès segons disposa la Llei 10/2001 d'arxius i gestió de documents de Catalunya.			
DESCRIPCIÓ:			
<p>L'Arxiu Històric de Moià (i municipal) està ubicat a la Casa Museu Rafael Casanova. Va formar-se l'any 1936 moment en que es varen dipositar a Can Casanova documents de diverses procedències per preservar-los de la destrucció dels primers moments de la Guerra Civil.</p> <p>L'Arxiu Municipal de Moià ha comptat amb un suport específic de governs supramunicipals. D'una banda, en el marc d'un conveni entre l'Ajuntament de Moià i la Generalitat de Catalunya signat als anys vuitanta, hi ha un treballador municipal que atén la consulta de l'Arxiu Històric. D'altra banda, l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC) de la Diputació acordà amb l'Ajuntament l'any 1999 l'organització del fons documental municipal. El 2004, l'Ajuntament de Moià s'adherí al Programa de Manteniment de la Xarxa d'Arxius Municipals, disposant d'una arxivera itinerant de l'OPC. Actualment l'Arxiu Històric de Moià ja està treballant en un projecte en xarxa amb la resta d'arxius per a la creació de l'Arxiu Comarcal.</p> <p>També hi ha l'arxiu parroquial de l'Estany que conserva actes notariaus, llibres de baptismes, de matrimonis i de defuncions de la parròquia així com restes de documentació de l'antic monestir de Santa Maria de l'Estany.</p> <p>D'altra banda, cada Ajuntament disposa del corresponent Arxiu municipal. D'aquests, tots estan integrats a la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de la Diputació de Barcelona (que es gestionen mitjançant els arxivers itinerants), excepte el de l'Ajuntament de Castellterçol.</p>			
FORTALESES		FEBLESES	
☐ El Moianès conserva un patrimoni documental d'interès històric, concentrat principalment a l'Arxiu Històric de Moià i a l'Arxiu parroquial de l'Estany. ☐ Tots els arxius municipals del Moianès formen part de la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de la Diputació de Barcelona (excepte el de Castellterçol).		☐ Hi ha necessitats de millora de l'equipament de l'Arxiu Històric de Moià (tant d'espai i com del seu condicionament) per a desenvolupar correctament les funcions d'Arxiu Comarcal.	

09b L'ARXIU COMARCAL DEL MOIANÈS: LA PRESERVACIÓ DEL PATRIMONI DOCUMENTAL

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Constituir l'Arxiu Comarcal del Moianès** per a la conservació del patrimoni documental del territori (documentació històrica i documentació semi-activa), i introduir-lo a la Xarxa d'Arxius Comarcals (XAC) de Catalunya.

D'acord amb l'article 33 de la Llei 10/2001 d'arxius i documents de la Generalitat de Catalunya, relatiu a la gestió dels arxius comarcals, la gestió dels arxius comarcals correspon als consells comarcals, els quals poden, amb el municipi cap de comarca, acordar la gestió conjunta del centre mitjançant la subscripció del conveni corresponent. En aquest cas l'arxiu fa les funcions d'arxiu comarcal i d'arxiu municipal, i l'ajuntament s'ha de fer càrrec de les despeses derivades de la conservació i la gestió dels fons municipals.

- Establir un acord per a la gestió conjunta entre l'arxiu municipal de Moià i l'Arxiu Comarcal** per a l'optimització de recursos, mitjançant conveni entre l'Ajuntament, el Consell Comarcal, el Departament de Cultura de la Generalitat (com s'ha fet a la resta de comarques de Catalunya) i també la Diputació de Barcelona (específicament en aquest cas). Sobre la necessària participació de la Diputació cal remarcar novament que tots els arxius del Moianès (excepte Castellterçol) són gestionats pel seu Programa de Manteniment de la XAM de l'Oficina del Patrimoni Cultural. Per tant, aquest procés de constitució de l'Arxiu Comarcal s'ha de fer amb la participació de l'administració provincial a efectes de garantir la intervenció i coordinació de totes les institucions implicades.

- Iniciar els processos d'estudi per a establir una **nova localització** de l'Arxiu Comarcal del Moianès (atesa la insuficiència d'espai que actualment té l'Arxiu Històric de Moià). Sobre la base de la decisió adoptada en aquest sentit, elaborar el projecte arquitectònic corresponent. *

* Cal tenir en compte que hi ha 2 comarques de Catalunya (Alta Ribagorça i Les Garrigues) en les que l'equipament de l'Arxiu Comarcal corresponent encara està pendent de construcció.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Tot i el que disposa la Llei 10/2001 d'arxius i documents, en el procés de treball s'han recollit opinions que plantejaven la necessitat de debatre sobre la possibilitat de localitzar l'Arxiu comarcal a un municipi diferent de la capital.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

10a ENSENYAMENTS ARTÍSTICS AL MOIANÈS: PILARS DEL DESENVOLUPAMENT CULTURAL DE LA COMARCA

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Impulsar l'oferta de serveis de formació artística al Moianès en música, arts escèniques (teatre i dansa) i arts visuals.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>Actualment hi ha 2 centres d'ensenyaments artístics reconeguts oficialment al Moianès: l'Aula Municipal de Música de Santa Maria d'Oló (música elemental) i l'Escola Municipal de dansa "Somnis" de Moià (dansa elemental).</p> <p>A Castellterçol, l'AMPA (un grup de mares i pares) va promoure l'Escola de Música Joaquim Serra i l'Espai de Dansa Joaquim Serra. L'Escola comptà amb l'ajuda del Ajuntament de Castellterçol, ja que cedí l'edifici de Cal Recader i aportà una subvenció per a la gestió de les seves activitats.</p> <p>En anys anteriors també existí l'Escola de Música Municipal de Música a Moià que va tancar el 2012 per raó de la seva difícil situació econòmica.</p> <p>En aquest camp, també cal fer referència a dues iniciatives de referència existents a la comarca:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) D'una banda, els cursos d'estiu – Campus Musical del Moianès promogut per Joventuts Musicals, que són unes colònies d'estiu per a totes les edats i tots els estils. b) D'altra banda, el projecte educatiu del Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat El Forn de la Calç de Calders, que investiga en noves vies de treball on els diferents agents que intervenen en l'educació artística (centres d'art, artistes ,escoles, públic...) trobin un espai adient per relacionar-se i entendre millor la pràctica de l'art contemporani. 	
<p>FORTALESES</p>	<p>FEBLESES</p>
<p>☐ Hi ha una gran sensibilitat i interès social per millorar l'oferta d'ensenyaments artístics al Moianès.</p>	<p>☐ La insuficiència de recursos econòmics ha dificultat la posta en marxa de serveis d'ensenyament; davant d'això, tot indica que la solució haurà de ser mancomunada entre els municipis de la comarca i –en la mesura del possible- amb suport supramunicipal.</p>

10b ENSENYAMENTS ARTÍSTICS AL MOIANÈS: PILARS DEL DESENVOLUPAMENT CULTURAL DE LA COMARCA

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

Establir i dissenyar l'oferta de serveis d'ensenyaments musicals i artístics del Moianès. Aquest treball es pot fer amb el suport i assessorament dels Serveis d'Educació de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona, i també de la Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Aquest suport hauria de comprendre:

- a) L'anàlisi de les necessitats educatives i culturals del territori i pel coneixement de la demanda estimada.
- b) La definició del servei, la redacció del projecte d'establiment i, en el seu cas, l'elaboració del Projecte educatiu de centre.

Aquesta iniciativa es podria promoure sota la **coordinació del Consell Comarcal i de manera mancomunada entre tots els municipis** de la comarca, per tal que el model d'organització d'aquest servei sigui concebut des del primer moment atenent les característiques i necessitats del conjunt Moianès i dels municipis que l'integren.

Així mateix, per a la realització d'aquest treball caldrà comptar amb la participació de les iniciatives existents i experts de la comarca en el camp dels ensenyaments musicals i artístics (Escola de Dansa de Moià, Aula de Música de Santa Maria d'Oló, AMPA de Castellterçol, JJMM de Moià, CACIS de Calders, ...).

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Plantejar una escola de música **mancomunada / descentralitzada**, en la línia d'altres experiències que hi ha a Catalunya, per tal d'apropar la prestació del servei als usuaris dels diferents municipis de la comarca.
- Considerar les **especificitats de les diverses arts / disciplines artístiques**, contemplant paral·lelament les oportunitats o possibilitats d'integració d'aquestes (música-dansa, música-teatre, arts visuals-música, arts escèniques – arts visuals, etc.).
- Orientar les activitats de formació (sobretot) a promoure l'afecció per les arts, i al seu **compromís amb la comunitat** i el seu entorn territorial (especialment, amb els centres educatius de primària i secundària).

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

11a XARXA D'EQUIPAMENTS DE CREACIÓ I DIFUSIÓ ARTÍSTICA: MANCOMUNITAT I COMPLEMENTARIETAT DE SERVEIS

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Elaborar un Pla d'equipaments culturals per a la creació i difusió artística del Moianès per a que, de manera coordinada i eficient, es garanteixi tant la provisió de serveis de proximitat com de centralitat comarcal.</p>			
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>Als municipis del Moianès hi ha una gran diversitat d'equipaments per a la creació i la difusió culturals de característiques diferents. Sense incloure els espais relatius al patrimoni cultural, els museus, els arxius, les biblioteques i els centres d'ensenyaments artístics (ja contemplats en apartats anteriors d'aquest document), aquests es poden classificar en dos grans grups:</p> <p>a) Per un costat, una xarxa d'equipaments polivalents municipals de proximitat: el Centre Cultural Néstor Almendros, el Casal Social i el Centre Cívic (Calders), el Casal (Castellcir), el Local Anla, les Antigues escoles i Cal Recader (Castellterçol), el Local social (Collsuspina), El Casal (Granera), la Casa de Cultura (L'Estany), l'Auditori de Sant Josep i l'Hotel d'entitats i centre cívic «Can Carner» (Moià), el Centre Recreatiu Municipal (Monistrol de Calders), el Centre Recreatiu - antic Cinema- i El Centru (Santa Maria d'Oló), i el Centre Cívic (Sant Quirze Safaja).</p> <p>b) Per un altre costat, certs equipaments de creació i difusió artística amb vocació de centralitat comarcal i, fins i tot, de projecció supracomarcal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En el camp de la creació en arts visuals: el Centre d'art Contemporani i Sostenibilitat (CACiS) El Forn de la Calç (Calders). - En la difusió de les arts visuals: la Sala d'Exposicions del Casal (Moià). - En el camp de les arts escèniques i musicals: el Centre Espai Escènic (Castellterçol). 			
<p>FORTALESES</p>		<p>FEBLESES</p>	
<p>☐ El Moianès compta amb una notable xarxa d'equipaments culturals municipals de proximitat.</p>	<p>☐ No es disposa d'una visió completa del conjunt d'equipaments culturals del Moianès, sobretot en relació a aquells que poden o han de proveir serveis a escala comarcal o supracomarcal.</p>		

11b XARXA D'EQUIPAMENTS DE CREACIÓ I DIFUSIÓ ARTÍSTICA: MANCOMUNITAT I COMPLEMENTARIETAT DE SERVEIS

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Elaborar un **Pla d'equipaments de creació difusió cultural** del Moianès que, partint de la realitat existent, doni resposta a dues qüestions fonamentals:
  - a) Per un costat, la **identificació de possibles necessitats** que no estiguin prou ben ateses amb l'actual dotació d'infraestructures, ja sigui per la seva dimensió com per les seves característiques funcionals.
  - b) Per un altre costat, la **definició d'un model propi de mancomunitat i complementarietat de serveis i recursos**, amb la finalitat d'assolir una gestió eficaç d'aquests des d'una perspectiva comarcal.
- La realització d'aquest treball es pot fer amb el **suport tècnic de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona**, i ha de contemplar un doble nivell d'actuació:
  - a) Equipaments polivalents de proximitat: amb una àrea de cobertura del servei eminentment municipal (com centres culturals, centres cívics, etc.).
  - b) Equipaments de creació i difusió artística amb projecció comarcal: cercant solucions de complementarietat (evitant duplicitats) i d'itinerància (quan correspongui) per garantir-ne la seva viabilitat.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- En l'actualitat, només hi ha el **Centre Espai Escènic de Castellterçol** amb un condicionament tècnic/escènic adequat a la comarca.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

12a INICIATIVES DE CREACIÓ I DIFUSIÓ CULTURAL: APOSTA PER LA DIVERSITAT, LA MILLORA DE LA QUALITAT I LA INNOVACIÓ

OBJECTIU GENERAL:

Configurar un programa de difusió artística i cultural del Moianès, que integri de manera coordinada el conjunt de les iniciatives municipals existents, i es complementi amb propostes renovades d'abast comarcal o mancomunat.

DESCRIPCIÓ:

La major part de les iniciatives de creació i difusió cultural que s'esdevenen al Moianès encara es conceben des d'una òptica eminentment municipal, i primordialment es comuniquen a la població dels respectius municipis.

Paral·lelament a aquestes, també n'hi ha que assoleixen un abast i una projecció a la resta de la comarca i (fins i tot) més enllà del Moianès. En aquest sentit es poden remarcar casos com els següents:

- L'activitat d'entitats com el CACiS - El Forn de la Calç de Calders o Joventuts Musicals de Moià.
- Certes manifestacions de patrimoni cultural intangible de la comarca com la Dansa de Castellterçol o el Ball del Ciri de Castellterçol i de Moià, o propostes renovades en l'àmbit de la cultura popular (com la Cabra d'Or).
- Iniciatives promogudes al voltant de figures artístiques vinculades al Moianès (com Francesc Viñas o Màrius Torres)
- Així mateix, creadors, artistes i intèrprets originaris de la comarca i/o que hi resideixen, han promogut iniciatives culturals innovadores al territori (com el Festival GiraCirc de circ al carrer a Collsuspina).

FORTALESES

☐ Al Moianès hi ha un dens teixit d'iniciatives de caràcter cultural i artístic, impulsades tant per la iniciativa pública com cívica i privada.

FEBLESES

☐ La majoria de les iniciatives de caràcter cultural que es produeixen al Moianès són concebudes a escala municipal, pel que moltes d'elles no tenen una vocació de projectar-se a nivell comarcal.

12b INICIATIVES DE CREACIÓ I DIFUSIÓ CULTURAL: APOSTA PER LA DIVERSITAT, LA MILLORA DE LA QUALITAT I LA INNOVACIÓ

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

Amb la finalitat d'enriquir l'actual oferta d'activitats de creació i difusió cultural del Moianès, i de reforçar-ne la seva notorietat i impacte, es proposa:

a) Identificar les propostes que poden tenir un interès de difusió a escala comarcal i supracomarcal, sobretot aquelles que puguin tenir un caràcter més innovador: al voltant de les arts i la gastronomia (com a Granera), de les arts visuals i l'entorn natural (com a Calders), del circ (com a Castellterçol i Collsuspina), o també de la cultura popular i tradicional (com la Cabra d'Or de Mojà).

b) Incentivar entitats i creadors a que plantegin propostes més innovadores des d'una perspectiva comarcal (és a dir, a "comarcalitzar" les seves propostes): Impulsant les produccions d'artistes que integrin elements patrimonials rellevants de la comarca en les seves propostes artístiques, amb l'objectiu de reforçar la seva difusió. Per exemple la creació d'espectacles al voltant de les Coves del Toll (amb la Fura dels Baus o altres), relacionats amb la indústria agroalimentària, etc.

Això es podria concretar amb una programació anual, que inclogués la relació de les apostes culturals acordades a escala de la Comarca (més enllà de la simple agregació d'iniciatives municipals).

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

Prioritzar per forjar referents d'identitat compartits a escala comarcal, i amb projecció més enllà del Moianès, que puguin contribuir a **enfortir el sentiment de pertinença** dels ciutadans del Moianès a la comarca.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.2. ACTIVITATS, EQUIPAMENTS I SERVEIS CULTURALS

13a ENTITATS CULTURALS AL MOIANÈS: DESPLEGAMENT D'ACTIVITATS AMB VISIÓ COMARCAL

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Facilitar i estimular que les entitats culturals del Moianès forgin estratègies de projecció i d'intercanvi de les seves activitats a escala comarcal.</p>		
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>Al Moianès hi ha un dens teixit d'associacions culturals, que representen al voltant d'una tercera part de les entitats existents. Entre les identificades, es poden destacar les següents (sense incloure les Comissions de Festes, Reis o similars):</p> <p><u>Entitats promotores de la cultura:</u> Associació d'amics del CACIS Forn de la Calç (Calders), Activaterçol i Amics del Castell Terçol (Castellterçol), Associació Amics Artístics de Colluspina, Associació artística desperta espurnes, Associació Literària Colluspina Escriu (Colluspina), Associació Cultural i Recreativa de l'Estany (L'Estany), Joventuts Musicals de Moià, La Tosca – Agrupació cultural de Moià, Associació cultural Modilianum i Cercle Artístic del Moianès (Moià), Associació Castell d'Oló (Santa Maria d'Oló).</p> <p><u>Entitats de cultura popular i tradicional:</u> Esbart Rosa d'Abril de Castellterçol i Danses tradicionals de Moià; Associacions sardanistes (Castellterçol i Moià); Associació country Moià; Associació Grup nou de teatre de Castellterçol i Grup de Teatre La cadira de Moià; Grup de diables de Castellterçol; Colla de Falcons de Castellcir; Grallers de Monistrol; Caramellaires de L'Estany "Sortits de l'ou", Caramelles i bastoners de Santa Maria d'Oló, i Colla de Bastoners de Moià; Cors (a Castellcir, Castellterçol, Colluspina, L'Estany, Moià i Santa Maria d'Oló), Geganters (a Castellcir, Castellterçol, Colluspina, Moià i Santa Maria d'Oló); Associacions de puntaires (a Castellterçol, Colluspina i Moià); i Pessebristes (a Castellterçol i Moià).</p> <p><u>Altres entitats específiques:</u> Grup d'escudellaires de Castellterçol; Gremis de Traginers (Castellterçol, Castellcir, Granera i Sant Quirze Safaja); Associació gos d'atura (Castellterçol i Castellcir), Amics del campanar o de campaners (Castellcir i Castellterçol); Armats de Moià, Associació de musulmans del Moianès, El Casal – Associació els Tres tombs, El Fanal, col·lectiu cultural i ecologista del Moianès, i Patronat de la Lliga de defensa de l'arbre fruiter (Moià).</p>		
<p>FORTALESES</p> <p>☐ S'evidencia un notable vitalisme de les associacions culturals del Moianès que, conjuntament, promouen un ampli ventall d'activitats culturals i artístiques de caràcter divers.</p>	<p>FEBLESES</p> <p>☐ Segons s'ha posat de manifest a les sessions de treball realitzades, les entitats culturals del Moianès encara es coneixen poc entre elles, i promouen poques activitats conjuntament.</p> <p>☐ Tradicionalment, les entitats culturals del Moianès han actuat amb una visió primordialment municipal (i no comarcal).</p>	

13b ENTITATS CULTURALS AL MOIANÈS: DESPLEGAMENT D'ACTIVITATS AMB VISIÓ COMARCAL

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

Promoure esdeveniments i trobades entre les entitats culturals de la comarca per a:

- Facilitar un **major coneixement** entre elles i, en el seu cas, identificar possibles línies de col·laboració.
- Estimular, quan correspongui, que aquestes impulsin activitats que tinguin una **projecció d'abast comarcal o superior**.

Per exemple, es poden impulsar iniciatives en col·laboració i/o itinerants en els diferents municipis de la Comarca per a celebrar el **Dia de l'Associacionisme Cultural** (el dia 4 de juny de cada any, segons acordà el Govern de la Generalitat de Catalunya l'any 2014), jornada que té per objectiu posar en valor el pes i la força de l'associacionisme cultural català.

Proporcionar **recursos informatius i de coneixement (Banc de recursos i agenda compartida)** per millorar la gestió i el funcionament de les entitats culturals del Moianès (veure l'actuació 18).

Oferir **serveis de formació** adreçats a entitats i associacions culturals, que donin resposta als reptes i necessitats que tinguin plantejats.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

POLÍTIQUES CULTURALS TRANSVERSALS

- 14 ATENCIÓ A LES PERSONES I DINAMITZACIÓ COMUNITÀRIA: ENSENYAMENT, JOVENTUT, ESPORTS, ASSOCIACIONS, BENESTAR SOCIAL I SALUT
- 15 TERRITORI I MEDI: MEDI AMBIENT, DESENVOLUPAMENT RURAL, INFRASTRUCTURES I TIC
- 16 PROMOCIÓ ECONÒMICA I ACTIVITAT ECONÒMICA: OCUPACIÓ , EMPRESES, DINAMITZACIÓ TURÍSTICA I COMERCIAL

14a

ATENCIÓ A LES PERSONES I DINAMITZACIÓ COMUNITÀRIA: ENSENYAMENT, JOVENTUT, ESPORTS, ASSOCIACIONS, BENESTAR SOCIAL I SALUT

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Definir les polítiques culturals transversals que corresponen a l'Àrea 4.- Atenció a les persones i dinamització comunitària del Consell Comarcal del Moianès.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>D'acord amb l'organització establerta pel Consell Comarcal del Moianès, corresponen a l'Àrea 4.- Atenció a les persones i dinamització comunitària els següents àmbits d'intervenció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ensenyament i projectes de dinamització comunitària. - Joventut , esports i teixit associatiu. - Benestar social i salut. 	
<p style="text-align: center;">FORTALESES</p> <p>☐ Hi ha el repte i les condicions de desenvolupar polítiques culturals innovadores que esdevinguin de referència a nivell de la província de Barcelona i de Catalunya, sobretot per als municipis més petits i en la millora de la qualitat de vida de la ciutadania (educació, benestar social, salut o esports).</p>	<p style="text-align: center;">FEBLESES</p> <p>☐ La població jove tendeix a desplaçar-se fora de la comarca en iniciar els estudis de secundària.</p>

14b

ATENCIÓ A LES PERSONES I DINAMITZACIÓ COMUNITÀRIA: ENSENYAMENT, JOVENTUT, ESPORTS, ASSOCIACIONS, BENESTAR SOCIAL I SALUT

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Fomentar la **participació activa dels centres educatius** (de primària i secundària) de la comarca i també de la resta de Catalunya en la descoberta del patrimoni i la vida cultural del Moianès.
- Incentivar **col·laboració entre els futurs serveis d'ensenyaments musicals i artístics** del Moianès amb altres centres educatius de la comarca i el desenvolupament de la comunitat en general
- Incloure els serveis públics culturals en l'oferta de serveis de benestar social i de joventut** de la comarca (carnet de biblioteca, facilitats d'accés a recursos i activitats culturals, etc.).
- Garantir les adequades condicions d'accessibilitat** de persones amb discapacitats als serveis i equipaments culturals del Moianès.
- Promoure la participació a activitats culturals de la comarca per part dels **col·lectius de persones majors**, tant del Moianès com també de la resta de Catalunya que puguin visitar-la (per exemple en col·laboració amb *Turisfatec* - Turisme la Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya).

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- El **compromís de la cultura** amb la resta de polítiques sectorials característiques de l'estat del benestar (ensenyament, salut i benestar social) pot reforçar positivament la justificació de l'assignació de recursos públics a les polítiques culturals.

15a TERRITORI I MEDI: MEDI AMBIENT, DESENVOLUPAMENT RURAL, INFRAESTRUCTURES I TIC

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Definir les polítiques culturals transversals que corresponen a l'Àrea 2.- Territori, medi i assistència als municipis del Consell Comarcal del Moianès.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>D'acord amb l'organització establerta pel Consell Comarcal del Moianès, corresponen a l'Àrea 2.- Territori , medi i assistència als municipis els següents àmbits d'intervenció :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Habitatge, urbanisme, consum i medi ambient. - Desenvolupament Rural. - Ecomuseu, patrimoni i cultura. - Infraestructures, equipaments i protecció civil. - Administració electrònica i TIC's. - Suport i assistència als municipis. 	
<p style="text-align: center;">FORTALESES</p>	<p style="text-align: center;">FEBLESES</p>
<p>☐ El Moianès ha basat la seva estratègia d'atracció turística en la tranquil·litat i la qualitat de les experiències que es poden gaudir en el seu entorn natural.</p>	<p>☐ Es donen actituds descontrolades sobre la utilització dels camins per vehicles motoritzats, que podrien malmetre l'entorn i les condicions de tranquil·litat de l'experiència.</p> <p>☐ Certs aspectes relatius a la gestió dels residus i dels rius poden ser una amenaça per la qualitat de l'entorn natural.</p> <p>☐ En el Moianès hi ha un baix grau d'introducció de les xarxes de telecomunicació d'alta velocitat (fibra òptica, etc.), en comparació amb altres comarques.</p>

15b TERRITORI I MEDI: MEDI AMBIENT, DESENVOLUPAMENT RURAL, INFRASTRUCTURES I TIC

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Impulsar **campanyes de sensibilització ambiental i de protecció i millora de l'entorn natural**, que garanteixin una òptima qualitat de l'experiència de viure al Moianès, sobretot respecte els usos dels camins amb vehicles motoritzats, la neteja de l'entorn natural i la qualitat de les aigües.
- Estudiar la **viabilitat de millorar i ampliar els serveis de transport col·lectiu públic** a nivell comarcal, per facilitar l'accés de les persones als diferents recursos i activitats culturals, així com la itinerància de serveis i de professionals.
- Millorar els **serveis de telecomunicacions digitals d'alta velocitat** al Moianès, tant pels seus efectes en l'atracció de noves empreses i serveis a la comarca, com també per assegurar uns serveis avançats als turistes / visitants amb un cobertura suficient la telefonia mòbil o WiFi al conjunt del territori (per exemple, per poder accedir a apps explicatives de l'Ecomuseu arreu de la comarca).

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Aquesta Àrea 2 d'organització i gestió del Consell Comarcal és la responsable de les polítiques culturals (Ecomuseu, patrimoni i cultura).

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.3. POLÍTIQUES CULTURALS TRANSVERSALS

16a

PROMOCIÓ ECONÒMICA I ACTIVITAT ECONÒMICA: OCUPACIÓ, EMPRESES, DINAMITZACIÓ TURÍSTICA I COMERCIAL

<p>OBJECTIU GENERAL:</p>		
<p>DESCRIPCIÓ:</p>		
<p>D'acord amb l'organització establerta pel Consell Comarcal del Moianès, corresponen a l'Àrea 3.- Promoció econòmica i activitat econòmica els següents àmbits d'intervenció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoció de l'ocupació, creació empreses i dinamització empresarial. - Formació. - Dinamització turística i comercial. 		
<p style="text-align: center;">FORTALESES</p>	<p style="text-align: center;">FEBLESES</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ☐ El Moianès és en camí de posicionar-se entre les destinacions de turisme interior de Catalunya, basant la seva estratègia en la qualitat i qualitat de l'entorn natural i amb la denominació "la comarca secreta" (segons la web www.barcelonaesmoltmes.cat) ☐ S'impulsen noves possibilitats orientades a nínxols específics del mercat turístic (esportistes, <i>wellness</i>, ...). ☐ S'estrenyen cada cop més els vincles entre els sectors agroalimentari-gastronòmic-ecològic (<i>el Moianès ve de gust</i>) i els recursos patrimonials culturals de la comarca. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Els elements clau d'atracció turística de la comarca no sempre són prou coneguts per part del gran públic: les Coves del Toll, el Monestir de Santa Maria de l'Estany i la xarxa de camins. 	

16b

PROMOCIÓ ECONÒMICA I ACTIVITAT ECONÒMICA: OCUPACIÓ , EMPRESES, DINAMITZACIO TURÍSTICA I COMERCIAL

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Promoure una estratègia basada en la **intersecció de la cultura, la indústria agroalimentària, la gastronomia i els allotjaments turístics** del Moianès, amb l'objectiu contribuir de manera sostenible al desenvolupament econòmic i territorial del Moianès.
- Aprofundir en les estratègies de dinamització turística del Moianès orientades a **nínxols específics del mercat turístic** (esportistes, *wellness*, ...), enriquint-les amb informació i experiències de caràcter cultural.
- Seguir enfortint en el posicionament del Moianès com a "**la comarca secreta**" de la Catalunya central, en la que es poden gaudir d'experiències culturals singulars en un entorn natural de qualitat.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Segons algunes opinions consultades, les fires i esdeveniments que es fan actualment relacionant la cultura, la indústria agroalimentària, la gastronomia tenen un format molt convencional basat en el comerç de productes tradicionals i alimentaris, i es considera que **podrien evolucionar tot millorant les experiències i vivències culturals que s'ofereixen**.

GOVERNANÇA, ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

- 17 **CONSELL CULTURAL DEL MOIANÈS: ESPAI DE PARTICIPACIÓ EN L'ÀMBIT DE LES POLÍTIQUES CULTURALS**
- 18 **COMPARTIR INFORMACIÓ, REFORÇAR LA COORDINACIÓ I IMPULSAR EL TREBALL COL·LABORATIU DELS AGENTS CULTURALS**
- 19 **COMUNICACIÓ CULTURAL D'ABAST COMARCAL: VERTEBRACIÓ D'UN ESPAI DE COMUNICACIÓ COMPARTIT**

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.4. GOVERNANÇA. ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

17a CONSELL CULTURAL DEL MOIANÈS: ESPAI DE PARTICIPACIÓ EN L'ÀMBIT DE LES POLÍTIQUES CULTURALS

<p>OBJECTIU GENERAL:</p>		
<p>Constituir el Consell de la Cultura del Moianès com a òrgan del Consell Comarçal.</p>		
<p>DESCRIPCIÓ:</p>		
<p>Amb la constitució del Consell Comarçal es planteja l'oportunitat d'articular un model propi d'organització de les polítiques culturals, capaç de dirigir i gestionar el conjunt de les propostes d'actuació plantejades en aquest document.</p> <p>Així mateix, i d'altra banda, s'ha constatat com el procés de reivindicació i creació de la comarca ha permès experimentar noves vies i fórmules de participació de la ciutadania en els afers d'interès públic. Aquestes formes de procedir s'han integrat notablement en la política i la gestió pública del Moianès, pel que han de ser tingudes en compte en la futura gestió de la cultura per part del Consell Comarçal.</p> <p>Per a valorar correctament el desafiament i el potencial de canvi que suposa aquesta oportunitat, cal recordar (paral·lelament) que la intervenció del Consorci del Moianès en cultura al llarg d'aquests darrers anys (abans de la constitució del Consell Comarçal) es focalitzà primordialment en el projecte de l'Ecomuseu. Per tant, (encara) no es disposa d'un equip expert amb coneixements sobre gestió cultural en el Consell Comarçal, com tampoc dels recursos econòmics per executar les actuacions previstes.</p>		
<p>FORTALESES</p>	<p>FEBLESES</p>	
<p>☐ Oportunitat d'articular un model propi d'organització del Consell Comarçal en l'àmbit de les polítiques culturals.</p>	<p>☐ Històricament, la política cultural realitzada pel Consorci del Moianès (antecedent del Consell Comarçal) s'ha focalitzat primordialment en el projecte de l'Ecomuseu.</p> <p>☐ Es disposa d'insuficients recursos tècnics i econòmics al moment actual per a gestionar el conjunt de propostes d'actuació cultural plantejades a escala comarçal.</p> <p>☐ No hi ha Consells culturals municipals, l'existència dels quals facilitaria la creació del Consell de la Cultura del Moianès.</p>	

17b CONSELL CULTURAL DEL MOIANÈS: ESPAI DE PARTICIPACIÓ EN L'ÀMBIT DE LES POLÍTIQUES CULTURALS

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Crear i posar en marxa Consell de la Cultura del Moianès** en el marc del que disposa la Llei d'organització comarcal de Catalunya (Decret Legislatiu 4/2003).

Per a fer-ho caldrà, prèviament, especificar la seva **composició i membres** (representants del territori, les entitats i els diferents sectors de la cultura). En aquest sentit, seria recomanable que **aquest procés s'originés a partir de la constitució del consells culturals a nivell municipal**, en base als quals la intervenció pública en cultura a escala comarcal s'estructuraria de manera coherent i coordinada amb les polítiques culturals municipals.

D'altra banda, caldrà determinar les **responsabilitats** del Consell de Cultura com a òrgan del Consell Comarcal del Moianès respecte a:

- L'elaboració i proposta del apartats relatius a la cultura a incloure en el **Programa d'actuació comarcal** que, amb una vigència de 4 anys, haurà de recollir els serveis, activitats i obres que durà a terme el Consell Comarcal.
- Els **serveis d'assistència tècnica als municipis** que el Consell Comarcal presti als municipis.
- El **foment d'iniciatives de treball col·laboratives i en xarxa** que es recomani desplegar a escala comarcal en l'àmbit de la cultura.
- La **informació i assessorament sobre altres polítiques del Consell Comarcal que tinguin una relació amb el desenvolupament cultural** (educació, benestar social, promoció econòmica, turisme, o altres).

- Establir una metodologia de treball del Consell en **Comissions sectorials o temàtiques**, que garanteixin la màxima qualitat, participació i eficiència en el desenvolupament de les seves activitats.

- Dotar progressivament el Consell Comarcal del Moianès dels equips de treball i dels recursos econòmics necessaris** per impulsar i posar en marxa el conjunt de propostes d'actuació formulades. En aquest sentit, cal tenir en compte que l'acció del Consorci del Moianès en l'àmbit de la cultura estava focalitzada primordialment en l'Ecomuseu i en l'esfera del patrimoni cultural i natural. Sobre la base d'aquests antecedents i trajectòria, es justificaria que l'acció cultural del Consell Comarcal es comencés a desplegar i consolidar inicialment en aquests camps.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Valorar la necessitat d'introduir metodologies d'**elaboració dels pressupostos en cultura de manera participativa**.
- Valorar la possibilitat d'obrir una línia de subvencions del Consell Comarcal per a promoure projectes culturals d'abast comarcal.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.4. GOVERNANÇA. ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

18a COMPARTIR INFORMACIÓ, REFORÇAR LA COORDINACIÓ I IMPULSAR EL TREBALL COL·LABORATIU DELS AGENTS CULTURALS

<p>OBJECTIU GENERAL:</p> <p>Establir mecanismes i eines de treball compartides que facilitin l'intercanvi d'informació i coneixements, la coordinació del treball i una major col·laboració entre els agents comarcals de tota la comarca.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p> <p>Segons es posà de manifest a les diferents sessions de treball celebrades, el dens teixit d'agents, iniciatives, recursos i equipaments culturals que hi ha Moianès no ha consolidat una tradició de coordinació i cooperació a escala del conjunt de la comarca.</p> <p>La majoria dels projectes, serveis i activitats culturals han tendit a desenvolupar-se (principalment) al nivell municipal. O també, en certs casos, en col·laboració amb agents de les comarques de les que els respectius municipis de l'actual Moianès formaven part en el passat (Bages, Osona i Vallès Oriental).</p> <p>Amb el procés de reivindicació de la nova comarca, aquestes relacions entre agents culturals del Moianès s'han anat estrenyent progressivament, tot i que encara hi ha un llarg trajecte a recórrer en aquest sentit.</p>	
<p>FORTALESES</p>	<p>FEBLESES</p>
<ul style="list-style-type: none"> ☐ La reduïda dimensió de la comarca ha de permetre i facilitar una millor comunicació, coordinació i col·laboració entre els agents culturals del Moianès. ☐ La mobilització cívica per a la constitució de la nova comarca i posteriorment la posta en marxa del Consell Comarcal ha generat molts ponts de relació entre entitats, agents i iniciatives.	<ul style="list-style-type: none"> ☐ En el passat, no hi ha hagut tradició de coordinació i cooperació entre agents i entitats culturals del conjunt de la comarca

18b COMPARTIR INFORMACIÓ, REFORÇAR LA COORDINACIÓ I IMPULSAR EL TREBALL COL·LABORATIU DELS AGENTS CULTURALS

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Dissenyar una **eina de registre i base de dades** consultable amb informació de totes les entitats, associacions i agents culturals dels 10 municipis del Moianès.
- Incorporar **informació sobre les activitats** que realitza cadascuna de les entitats, i dades sobre la seva **agenda** anual, per tal que sigui consultable per la resta d'entitats.

Posar a disposició de totes aquestes entitats aquesta informació a través d'Internet per afavorir la comunicació i la coordinació entre elles, alhora que actualitzar periòdicament la informació.
- Potenciar el paper del Consell Comarcal i, específicament, del Consell Cultural del Moianès com a agent intercomunicador** que impulsi unes majors trobades i relacions entre els agents culturals del territori.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Idealment, seria de gran interès que es promoguessin **taules d'entitats a tots els municipis** de la comarca, a partir de les quals es vertebrés aquest treball col·laboratiu a escala comarcal.

3. PROPOSTA ESTRATÈGICA _

3.2. Eixos i propostes d'actuacions

3.2.4. GOVERNANÇA. ORGANITZACIÓ I COMUNICACIÓ

19a COMUNICACIÓ CULTURAL D'ABAST COMARCAL: VERTEBRACIÓ D'UN ESPAI DE COMUNICACIÓ COMPARTIT

<p>OBJECTIU GENERAL:</p>	
<p>Definir i posar en pràctica una estratègia de comunicació del conjunt de les activitats comarcals del Moianès, tan públiques com privades, que garanteixi una adequada informació al conjunt de la població.</p>	
<p>DESCRIPCIÓ:</p>	
<p>Els principals mitjans de comunicació que específicament operen en l'àmbit comarcal del Moianès són la revista "La Tosca", les emissores "Ràdio Oló" i "Ràdio Moia", i les publicacions digitals "Moianès més" o "Tot Moianès".</p>	
<p>Paral·lelament, hi ha els periòdics de premsa comarcal: com el Regió 7 ("el diari de la Catalunya central" nascut a Manresa) i El 9 Nou (amb edicions per a les comarques d'Osona i el Ripollès, i per al Vallès Oriental). Tot indica que aquests mitjans han tendit a incorporar informació i continguts sobre el conjunt del Moianès en les seves edicions, superant la fragmentació en les comarques del passat (de les que anteriorment formaven part els municipis que ara configuren el Moianès). Tanmateix, aquesta informació sobre la comarca ocupa -en la majoria dels casos- un lloc relativament marginal en aquests mitjans.</p>	
<p>Per últim, el desenvolupament dels mitjans digitals (com http://moianesmes.cat/ o bé http://totmoianes.com/) i de les xarxes socials (Facebook, Twitter, blogs, etc.) ha comportat una increment de la quantitat d'informació disponible a Internet sobre l'oferta cultural a la comarca.</p>	
<p>FORTALESES</p>	<p>FEBLESES</p>
<p>☐ Els mitjans digitals, les xarxes socials i les apps per dispositius mòbils han apoderat la ciutadania, les entitats i les institucions per a la comunicació social, fet que constitueix una oportunitat per al desenvolupament cultural de la comarca.</p>	<p>☐ La informació sobre l'activitat cultural del Moianès té dificultats per ocupar un lloc preeminent en els mitjans de comunicació d'abast supracomarcal (com el Regió 7 i El 9 Nou) i nacional.</p>

19a COMUNICACIÓ CULTURAL D'ABAST COMARCAL: VERTEBRACIÓ D'UN ESPAI DE COMUNICACIÓ COMPARTIT

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA D'ACTUACIÓ:

- Dinamitzar la comunicació** entre els agents culturals (públics i privats) i la ciutadania a través dels mitjans de comunicació i les xarxes socials:
  - Afavorir una millor coordinació de les agendes culturals municipals a escala comarcal, per facilitar una millor organització de l'oferta, i garantir-ne la seva difusió de la manera més àmplia possible.
  - Desenvolupar Apps per a mòbils que facilitin la difusió de les activitats i recursos culturals del Moianès.
  - Fomentar el desenvolupament d'iniciatives de comunicació al Moianès, que complementin i millorin l'oferta actual de premsa i ràdio, tot aprofitant les oportunitats de comunicació que ofereix internet.
- Promoure iniciatives de **formació** sobre el disseny d'estratègies de comunicació digital adreçades específicament a entitats i institucions culturals, per tal que s'assoleixi una òptima utilització dels recursos TIC disponibles.
- Convocar un **concurs d'idees d'aplicacions**, per a qualsevol dispositiu (ordinadors, tauletes o telèfons intel·ligents), que facilitin i/o fomentin l'accés dels ciutadans a la cultura al Moianès, i millorin la qualitat de les experiències de consum i gaudi cultural a la comarca.

OBSERVACIONS / INDICACIONS DE GESTIÓ:

- Elaborar un **directori de recursos professionals especialitzats** en el disseny d'aplicacions de comunicació digital de la comarca amb l'objectiu d'enfortir-ne el seu desenvolupament com a sector d'activitat.

1.Introducció	4
1.1. Presentació del projecte	4
1.2. Contingut	6
1.3. Metodologia	7
2. Diagnòstic i identificació d'oportunitats	8
2.1. Introducció	9
2.2. Característiques de l'àrea d'actuació	10
2.2.1. Demografia i estructura territorial	11
2.2.2. Model de desenvolupament comarcal	14
2.3. Anàlisi DAFO	17
2.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	17
2.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	26
2.3.3. Governança, organització i comunicació	40
3. Proposta estratègica	50
3.1. Visió	51
3.3. Eixos i propostes d'actuacions	52
3.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	55
3.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	70
3.3.3. Polítiques culturals transversals	83
3.3.4. Governança, organització i comunicació	90
Annexos:	97
I.Dades estadístiques i altres informacions de referència	98
II.Metodologies de treball	110
Crèdits	114

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

- A. ENTORN DEMOGRÀFIC I SOCIOECONÒMIC**
- B. ESTRUCTURA TERRITORIAL**
- C. PATRIMONI CATALOGAT I/O INVENTARIAT I SERVEIS CULTURALS BÀSICS**
- D. SERVEIS D'ENSENYAMENT**
- E. DESPESA MUNICIPAL EN CULTURA**

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

A. ENTORN DEMOGRÀFIC I SOCIOECONÒMIC

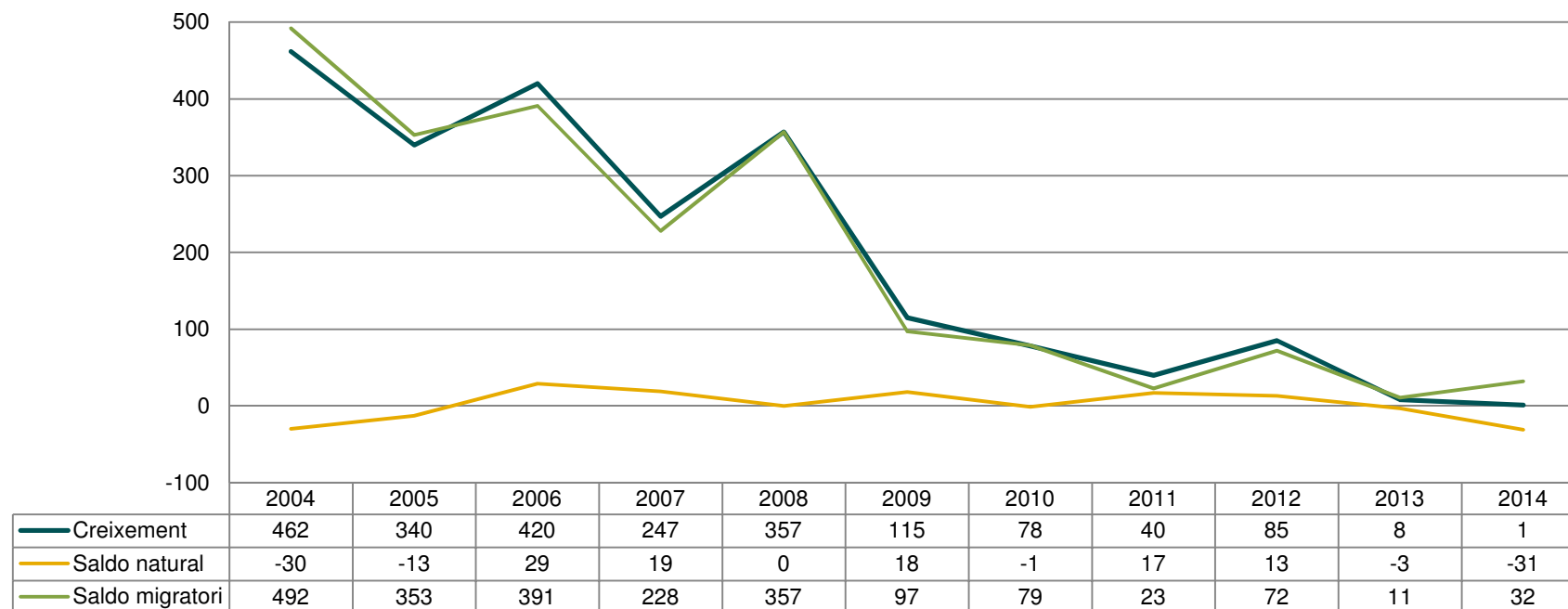
**Evolució de la població (2000-2015)
Moianès.**

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

La població de la comarca del Moianès va experimentar un notable creixement de l'any 2000 al 2008, any en el que esclata la crisi econòmica. Des d'aleshores al 2015, l'evolució ha seguit essent positiva però amb un increment força menys accentuat

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

Creixement de la població, saldo natural i migratori (2004-2014)**Moianès**

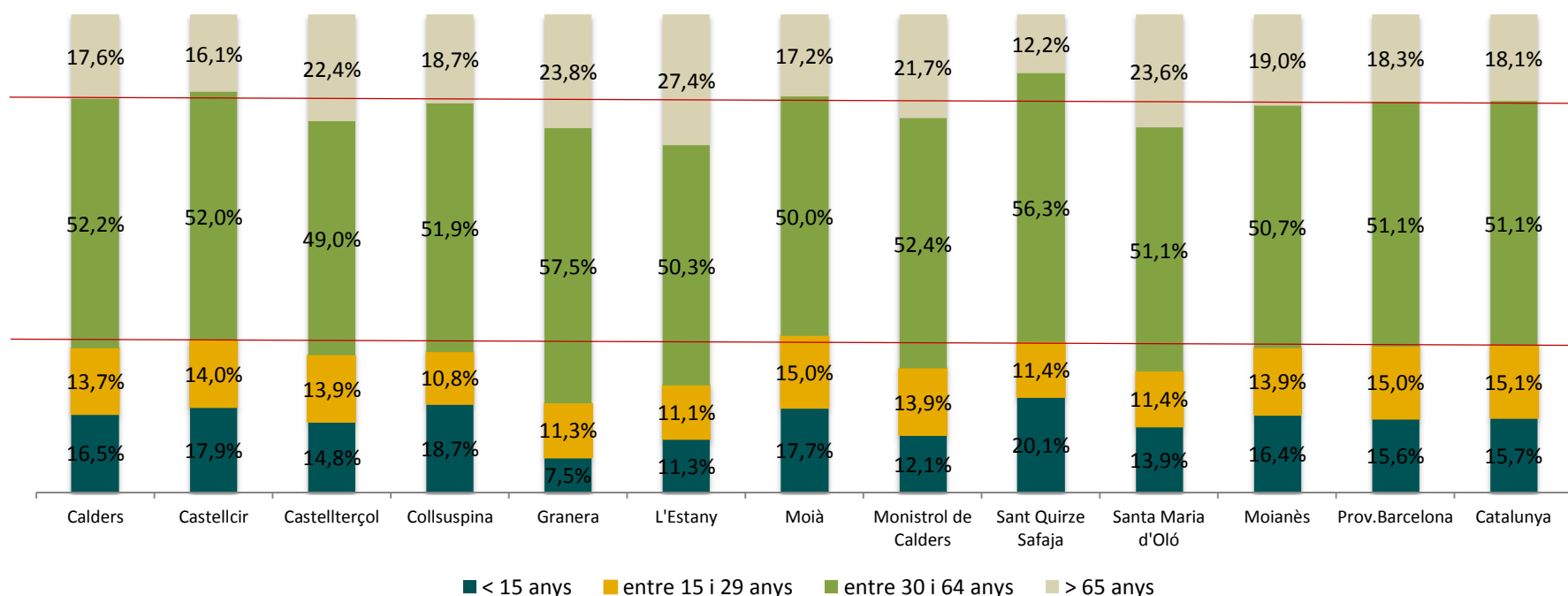
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

El creixement de la població al Moianès (sobretot fins el 2011) s'explica en la seva pràctica totalitat per l'arribada de persones de fora de la comarca (el saldo "migratori"), i no pas pel saldo "natural",

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

Distribució de la població per edats (2015)

Municipis del Moianès, comarca del Moianès, província de Barcelona i Catalunya

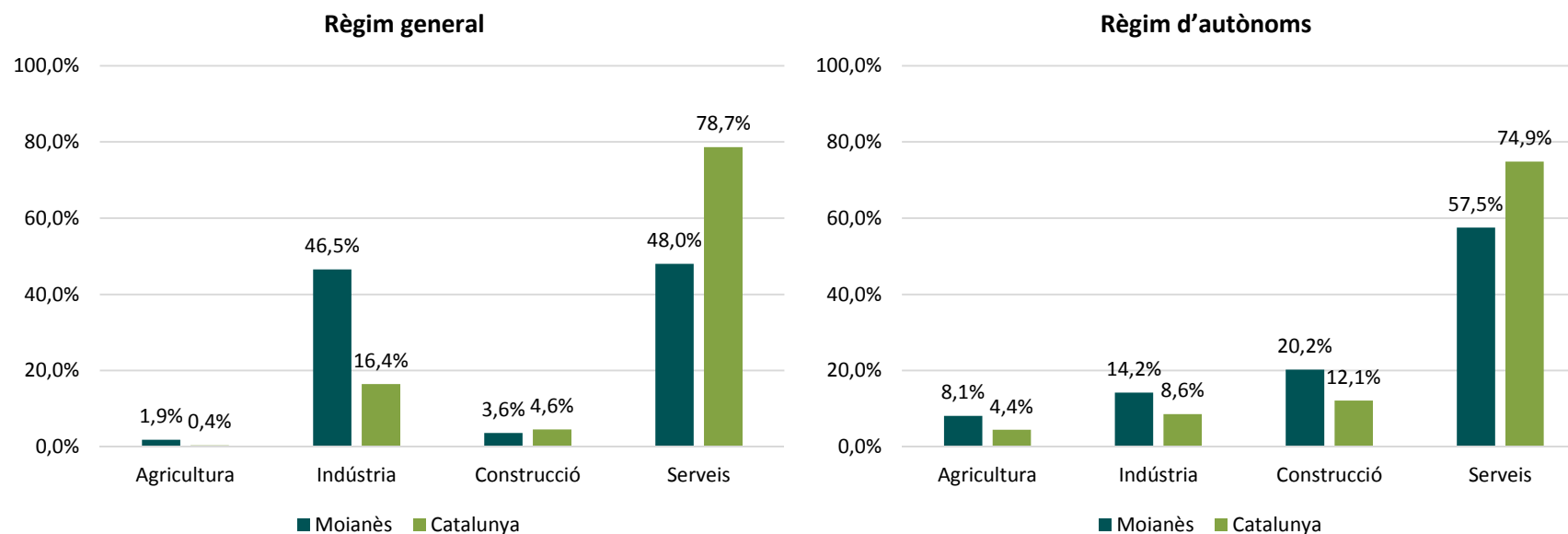
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

L'estructura de la població municipal per edats l'any 2015 mostra com el 30,3% de la població del Moianès tenen menys de 30 anys, proporció que és molt similar a la del total de la província de Barcelona (30,6%) i de Catalunya (30,8%).

No obstant això, cal remarcar que hi ha 4 municipis de la comarca en els que aquest segment de població té un pes sobre el total sensiblement inferior a aquests percentatges de referència: Granera (18,8%), L'Estany (22,4%), Santa Maria d'Oló (25,3%) i Monistrol de Calders (26,0%).

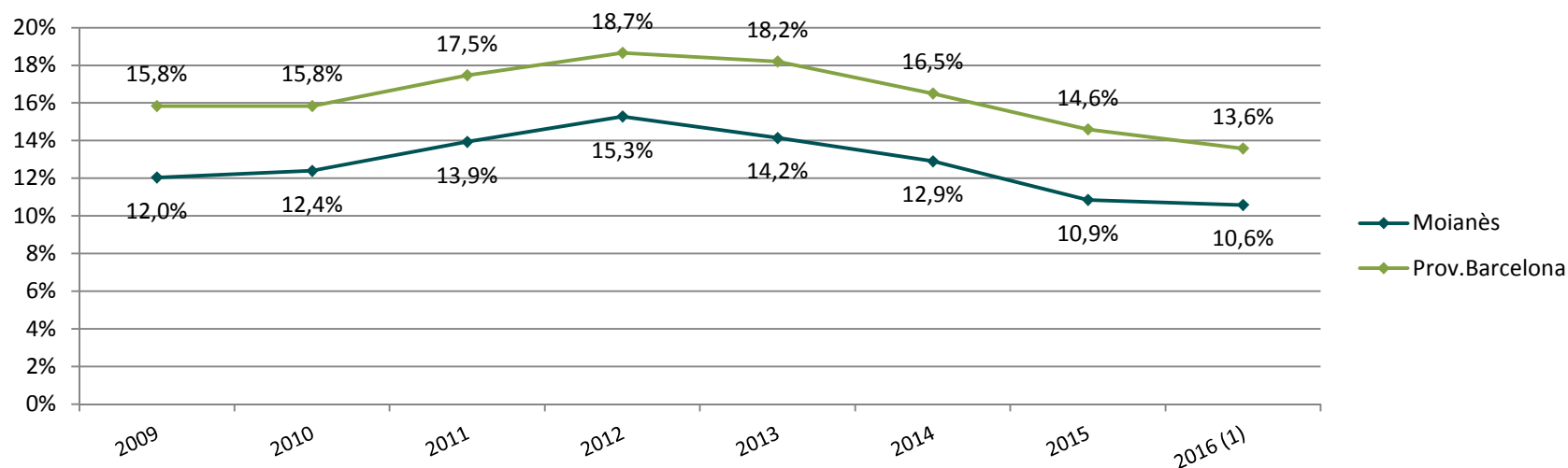
Aquests 4 municipis, juntament amb Castellterçol, són els que el grup de població d'edat superior als 65 anys té un pes relatiu més elevat (per sobre del 19,0% del total de la comarca).

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

**Distribució de les afiliacions a la Seguretat Social. Per sectors (juny 2016).
Moianès i Catalunya (en %)**

Nota: Afiliacions al règim general i d'autònoms de la Seguretat Social segons ubicació del compte de cotització.
Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

Taxa d'atur (2009-2016)
Moianès i província de Barcelona.

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona.

(1) donat que encara no consten dades globals de 2016, s'indiquen les corresponents al període tancat del mes de Maig.

El Moianès és una comarca amb un índex d'atur força inferior al del conjunt de la província de Barcelona: 10,6% i 13,6% respectivament el 2016. Fins i tot durant els anys de la darrera crisi econòmica, s'ha mantingut una menor taxa d'atur a la comarca en comparació al total de la província.

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

B. ESTRUCTURA TERRITORIAL

**Comarques de Catalunya de població inferior als 25.000 habitants.
Nombre de municipis i població (2015)**

Comarca	Capital de comarca	Províncies a les quals pertany	Nombre de municipis	Població comarcal	Població capital comarcal	% Població de la capital s/ Total comarcal
Alta Ribagorça	Pont de Suert, el	Lleida	3	3.884	2.314	59,6
Pallars Sobirà	Sort	Lleida	15	7.060	2.199	31,1
Priorat	Falset	Taragona	23	9.547	2.867	30,0
Val d'Aran	Vielha e Mijaran	Lleida	9	9.926	5.450	54,9
Terra Alta	Gandesa	Tarragona	12	11.872	3.009	25,3
Moianès	Moià	Barcelona	10	13.098	5.865	44,8
Solsonès	Solsona	Lleida	15	13.414	9.004	67,1
Pallars Jussà	Tremp	Lleida	14	13.609	6.175	45,4
Cerdanya	Puigcerdà	Girona/Lleida(2)	17	17.870	8.825	49,4
Garrigues	Borges Blanques, les	Lleida	24	19.342	6.019	31,1
Conca de Barberà	Montblanc	Tarragona	22	20.482	7.283	35,6
Alt Urgell	Seu d'Urgell, la	Lleida	19	20.695	12.249	59,2
Segarra	Cervera	Lleida	21	22.647	8.956	39,5
Ribera d'Ebre	Móra d'Ebre	Tarragona	14	22.723	5.477	24,1

Font: elaboració a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT).

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

D. SERVEIS D'ENSENYAMENT

Educació infantil de primer cicle al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016
Centres, unitats i alumnes. Total.

	Centres que fan educació infantil de primer cicle				Unitats	Alumnes
	Total	Llars d'infants	Centres d'educació infantil	Centres d'infantil i primària		
Calders	1	1	-	-	2	18
Castellcir	1	1	-	-	1	8
Castellterçol	1	1	-	-	2	24
Monistrol de Calders	1	1	-	-	1	5
Moià	2	1	-	1	8	88
Sant Quirze Safaja	1	1	-	-	2	13
Santa Maria d'Oló	1	1	-	-	2	10
Total Moianès	8	7	-	1	18	166
Catalunya	1.645	1.449	23	173	6.294	79.027
% Moianès s/ Catalunya	0,49	0,48	0,00	0,58	0,29	0,21

	Població de 0 a 14 anys (2015)	Total població (2015)
Moianès	2.146	13.098
Catalunya	1.182.716	7.508.106
% Moianès s/ Catalunya	0,18%	0,17%

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2015-2016.

Nota: Tots els Centres del Moianès són de titularitat de les corporacions locals, excepte 1 de Moià (amb 28 alumnes).

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

**Educació infantil de segon cicle al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016
Alumnes per cursos. Total.**

	Total alumnes matriculats	Nombre d'alumnes matriculats		
		P3	P4	P5
Calders	34	16	6	12
Castellcir	29	8	7	14
Castellterçol	79	21	28	30
Collsuspina	13	3	5	5
L'Estany	9	3	3	3
Monistrol de Calders	16	5	6	5
Moià	203	69	72	62
Sant Quirze Safaja	16	7	3	6
Santa Maria d'Oló	32	12	7	13
Total Moianès	431	144	137	150
Catalunya	228.758	73.259	76.425	79.074
% Moianès s/ Catalunya	0,19	0,20	0,18	0,19

	Població de 0 a 14 anys (2015)	Total població (2015)
Moianès	2.146	13.098
Catalunya	1.182.716	7.508.106
% Moianès s/ Catalunya	0,18%	0,17%

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2015-2016.

Nota: Tots els Centres del Moianès són de titularitat pública, excepte 1 de Moià que és privat (amb 59 alumnes).

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

Educació primària al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016

Alumnes per cursos. Total.

	Total alumnes matriculats	Nombre d'alumnes matriculats					
		1r	2n	3r	4t	5è	6è
Calders	63	9	10	20	6	10	8
Castellcir	59	9	15	5	11	13	6
Castellterçol	138	26	29	20	24	15	24
Collsuspina	15	1	3	7	-	2	2
L'Estany	21	4	3	4	3	4	3
Monistrol de Calders	30	6	4	4	7	4	5
Moià	422	65	67	72	66	74	78
Sant Quirze Safaja	29	5	5	8	2	7	2
Santa Maria d'Oló	60	9	15	4	14	9	9
Total Moianès	837	134	151	144	133	138	137
Catalunya	481.663	80.841	84.240	80.383	79.973	78.770	77.456
% Moianès s/ Catalunya	0,17	0,17	0,18	0,18	0,17	0,18	0,18

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2015-2016.

Nota: Tots els Centres del Moianès són de titularitat pública, excepte 1 de Moià que és privat concertat (amb 144 alumnes).

	Població de 0 a 14 anys (2015)	Total població (2015)
Moianès	2.146	13.098
Catalunya	1.182.716	7.508.106
% Moianès s/ Catalunya	0,18%	0,17%

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

Educació secundària obligatòria al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016
Centres, grups i alumnes. Total.

	Centres	Grups	Alumnes
Castellterçol	1	6	134
Moià	1	11	286
Total Moianès	2	17	420
Catalunya	1.083	10.671	298.472
% Moianès s/ Catalunya	0,18	0,16	0,14

Batxillerat al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016
Centres, grups i alumnes. Total.

	Centres	Grups	Alumnes
Moià	1	4	107
Total Moianès	1	4	107
Catalunya	721	3.172	89.125
% Moianès s/ Catalunya	0,14	0,13	0,12

Cicles formatius de formació professional de grau mitjà al Moianès i a Catalunya. Curs 2015-2016
Centres, grups i alumnes. Total.

	Centres que fan CFGM	Grups	Alumnes
Moià	1	2	29
Total Moianès	1	2	29
Catalunya	379	2.252	60.068
% Moianès s/ Catalunya	0,26	0,09	0,05

	Població de 0 a 14 anys (2015)	Total població (2015)
Moianès	2.146	13.098
Catalunya	1.182.716	7.508.106
% Moianès s/ Catalunya	0,18%	0,17%

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'Ensenyament. Curs 2015-2016.

Nota: Els Centres del Moianès és de titularitat pública.

Annex I. Dades estadístiques i altres informacions de referència

E. DESPESA MUNICIPAL EN CULTURA

Despesa municipal en cultura dels ajuntaments del Moianès (2012-2014)

	2011	2012	2013	2014
Calders	46.969,8	48.698,3	48.698,3	66.133,2
Castellcir	57.498,9	35.101,4	56.348,0	34.501,2
Castellterçol	247.070,6	181.055,0	91.801,3	97.099,8
Collsuspina	10.827,7	48.816,8	25.088,7	23.289,6
L'Estany	18.574,2	27.297,5	38.363,9	41.343,5
Granera	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Moià	472.112,2	335.220,5	367.305,9	365.060,7
Monistrol de Calders	n.d.	23.916,0	33.550,4	23.749,5
Sant Quirze Safaja	166.084,4	42.862,5	18.885,2	32.019,5
Santa Maria d'Oló	30.166,0	34.378,3	33.079,3	46.240,0

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM) Àrea d'Hisenda i Recursos interns , Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona (2016).

Nota: Dades del pressupost corresponents a la **Política de despesa 33. Cultura** que inclou: 330. Administració general de cultura, 332. Biblioteques i arxius, 333. Equipaments culturals i museus, 334. Promoció cultural, 336. Protecció i gestió del Patrimoni Històric-Artístic, 337. Instal·lacions d'ocupació del temps lliure, 338. Festes i celebracions populars.

Annex II. Metodologies de treball

Entrevistes / reunions en profunditat amb representants dels 10 municipis i agents del territori:

Nom	Càrrec	Municipi	Nom	Entitat	Municipi
Eduard Sánchez Campoy	Alcalde	Calders	Roser Oduber	Centre d'Art Contemporani i Sostenibilitat El Forn de la Calç	Calders
Sagrari Sánchez Garcia	Regidora	Calders	Elies Miró	Pastisseria Miró	Castellterçol
Antoni Farran Vall	Regidor	Castellcir	Nona Arola	Joventuts Musicals	Granera
Albert Obrero Cusidó	Regidor	Castellterçol	Jaume Perarnau	Redactor del projecte d'Ecomuseu	Moià
Marta Tarter Homs	Regidor	Collsuspina	Ramon Tarter	Associació Cultural Modilianum	Moià
Pere Genescà Girbau	Alcalde	Granera	Josep Font	Associació Cultural Modilianum	Moià
Albert Paixau Puigoriol	Regidor	L'Estany	Fortià Casas Antúnez	Individual	Moià
Marina Berdalet Andrés	Tècnica	L'Estany	Marta Fàbrega	Museu de Moià i de les Coves del Toll	Moià
Dionís Guiteras Rubio	President Consell Comarcal Moianès i Alcalde	Moià	Josep M. Riba	Delegat Episcopal del patrimoni cultural - Bisbat de Vic	Vic / L'Estany
Josep Antoni Alcantarilla i León	Regidor	Moià	Dani Font	Patrimoni Cultural - Bisbat de Vic	Vic / L'Estany
Martí Padrisa i Prieto	Regidor	Moià			
Mercè Bigorra Estevadeordal	Regidora	Moià			
Gustau Erill Pinyot	Regidor	Monistrol de Claders			
Anna Guixà Fisas	Alcaldessa	Sant Quirze Safaja			
Xavier Baraut Roca	Regidor	Santa Maria d'Oló			

Annex II. Metodologies de treball

Es convocaren dues sessions de treball (17 de maig i 19 de maig), amb l'objectiu de diagnosticar la situació de les activitats culturals i altres relacionades a la comarca del Moianès, i de formular propostes estratègiques d'actuació de cara als propers anys.

Sessió de treball 17 maig de 2016:

Objectiu:

Anàlisi i oportunitats del desenvolupament cultural del Moianès: potencialitats i reptes del patrimoni (cultural i natural) i de les activitats i serveis culturals (llibre i lectura, arts visuals, arts escèniques, musicals i audiovisuals, cultura popular i tradicional, festa, etc.) a la nova comarca

Participants:

Nom	Municipi	Entitat
Teresa Prat	Castellcir	Falcons
Albert Paixau	L'Estany	Regidor
Mònica Sentias Esparó	L'Estany	Caramellaires "Sortits de l'ou"
Judit Sala Carbonés	Castellterçol	Fundació Josep Maria Anzizu
Alba Morell	Monistrol de Calders	Grup cultura i patrimoni
Nona Arola	Granera	Joventuts musicals
Sagrari Sánchez	Calders	Regidora
Imma Soler Fargas	Castellterçol	Club de Lectura
Eloi Oller i Olivares	Collsuspina	Consell Comarcal
Lluís Cerarols Cortina	Calders	Individual
Josep Canamasas Güell	Santa Maria d'Oló	Associació Castell d'Oló
Albert Obrero	Castellterçol	Regidor de cultura
Josep Ricart Ferrer	L'Estany	Regidor
Carles Cañellas Viñolas	Calders	Espai Animacions
Marina Berdalet	L'Estany	Tècnica Casa de Cultura, Cercle Artístic del Moianès
Gustau Erill i Pinyot	Monistrol de Calders	Conseller Municipal de Cultura
Enric Güell i Sabata	Santa Maria d'Oló	Alcalde de Sta M d'Oló
Eduard Sánchez	Calders	Alcalde de Calders
Joan Fargas Castanys	Castellterçol	Gestor cultural i Músic
Salvador Tresserra	L'Estany	Alcalde de l'Estany
Joan Capdevila	Moià	Regidor
Jordi Gibert	Santa Maria d'Oló	Ràdio 010

Annex II. Metodologies de treball

Sessió de treball 19 maig de 2016:

Objectiu:

Anàlisi i oportunitats de promoció territorial del Moianès: potencialitats, reptes i sinergies de desenvolupament entre la cultura i les activitats turístiques i la gastronomia, l'educació, i la promoció econòmica (en especial les fires i altres esdeveniments i l'emprenedoria).

Participants:

Nom	Municipi	Entitat
Juan Ramón Samará	Collsuspina	El Garet CB
Roser Soldevila Noguera	Collsuspina	individual
Nona Arola	Granera	Joventuts musicals
Ana Morales Gaitan	Collsuspina	Joventuts musicals
Jordi Costa	Collsuspina	Joventuts musicals
Josep Ricart Ferrer	L'Estany	Regidor
Albert Paixau Puigoriol	L'Estany	Regidor
Gustau Erill i Pinyol	Monistrol de Calders	Conseller municipal
Mònica Sentias Esparó	L'Estany	Caramellaires "Sortits de l'ou"
Carles Cañellas Viñolas	Calders	Rocamora Teatre
Xavi Baraut Roca	Santa Maria d'Oló	Regidor
Xavi Vinuesa Aumedes	Collsuspina	Desperta Espurnes
Pau Hosta	Moià	ExAbrupto

Jornada participativa 4 de juny de 2016:

Objectiu:

Debatre i avançar en la concreció de les propostes estratègiques d'actuació cultural a escala comarcal que s'han identificat en els treballs fets fins aleshores.

Bústia on line:

Entre el 1 de maig i el 20 de juny, el projecte va tenir oberta una bústia on line (culturamoianes@gmail.com) per tal de recollir els suggeriments i les idees d'aquelles persones de la comarca que volguessin participar el l'elaboració del projecte, donant també l'oportunitat de participar a aquelles persones que, per diferents motius, no haguessin pogut participar de les diferents sessions de treball.

Annex II. Metodologies de treball

BIBLIOGRAFIA I DOCUMENTACIÓ

- *Informació socioeconòmica del Moianès*- Observatori Estratègic del Moianès, febrer 2016.
- *Indicadors de la Comarca del Moianès*, juny 2016.
- *Territoris Serens*, document de bases. Consorci del Lluçanès, Consorci del Moianès, Consorci de la Vall del Gres, Oris i Bisaura, Comarca del Cabrerès.
- *Pla de recepció i acollida del Moianès* (PRAM), Moianès, Febrer 2006.
- *Avaluació del PRAM i disseny d'un Pla d'Acció per la Convivència al Moianès*, Servei de Polítiques de Diversitat i Ciutadania. Gerència de Serveis d'Igualtat i Ciutadania. Àrea de Serveis a les Persones. Diputació de Barcelona, 2011.
- *Pla Mancomunitat de Joventut del Moianès*, 2014-2017.
- *CASA DE CULTURA. L'Estany: història i natura. El patrimoni natural i cultural com a dinamitzador turístic*, Ajuntament de l'Estany.
- *Pla Director del Monestir de Santa Maria de l'Estany*, Diputació de Barcelona, 2014-2105.
- *PLA D'ACCIÓ TERRITORIAL DEL MOIANÈS 2014-2018*, MOIANÈS territori d'oportunitats.
- *Georuta nº2, Les Coves del Parc*, PARC GEOLÒGIC MINER DE LA CATALUNYA CENTRAL,
- *El Barroc del Moianès. primers apunts per a un projecte cultural*, Bisbat de Vic – Delegació Episcopal del Patrimoni Cultural. Projecte EPISCOPUS, 2016.
- PRAT, J. M. i CÀNOVAS VALIENTE, Gemma. *El patrimonio industrial como dinamizador del territorio. El caso del ecomuseo La Farinera, en Castelló d'Empúries* (Cataluña), Universitat Autònoma de Barcelona, a Documents d'Anàlisi Geogràfica 2012, vol. 58/1, pp. 79-100.
- *Projecte Territori Serè Proposta àmbit d'actuació: TERRITORI I ENTORN*, GeoServei, Juliol de 2008.
- *Inventaris Patrimoni Cultural*, Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona, corresponents als municipis de Calders (juliol 1999), Collsuspina (març 2014) i Moia (desembre 2007).

Webs i altres fonts d'informació:

- <http://www.consorcidelmoianes.cat/ca/ecomuseu/l-ecomuseu>
- <http://moianesmes.cat/>
- <http://totmoianes.com/els-10-pobles-del-moianes/>
- http://www.diba.cat/web/opc/mapa_patrimoni_cultural
- <http://www.monestirs.cat/monst/bages/ba12mari.htm>
- <http://es.wikiloc.com/wikiloc/find.do?t=&d=&lfr=&lto=&src=&act=&q=moian%C3%A8s>
- <http://www.poblesdecatalunya.cat/Moianes/>

1. Introducció	4
1.1. Presentació del projecte	4
1.2. Contingut	6
1.3. Metodologia	7
2. Diagnòstic i identificació d'oportunitats	8
2.1. Introducció	9
2.2. Característiques de l'àrea d'actuació	10
2.2.1. Demografia i estructura territorial	11
2.2.2. Model de desenvolupament comarcal	14
2.3. Anàlisi DAFO	17
2.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	17
2.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	26
2.3.3. Governança, organització i comunicació	40
3. Proposta estratègica	50
3.1. Visió	51
3.3. Eixos i propostes d'actuacions	52
3.3.1. Turisme i patrimoni cultural i natural	55
3.3.2. Activitats, equipaments i serveis culturals	70
3.3.3. Polítiques culturals transversals	83
3.3.4. Governança, organització i comunicació	90
Annexos:	97
I. Dades estadístiques i altres informacions de referència	98
II. Metodologies de treball	110
Crèdits	114

Projecte ha promogut pel Consell Comarcal del Moianès i la Diputació de Barcelona. S'ha realitzat entre desembre de 2015 i març del 2017.

Han participat en la seva elaboració :

Consell Comarcal del Moianès:

- PRESIDÈNCIA- Sr. Dionís Guiteras i Rubio
- Conseller de l'Àrea Territori, medi, i assistència als municipis – Sr. Eloi Oller Olivares
- Teresa Soler Fargas – Tècnica del Consorci del Moianès

Diputació de Barcelona.- Àrea de Cultura, Educació i Esports

- Carles Prats (Director del Centre d'Estudis i Recursos Culturals, CERC)
- Laia Gargallo (Cap Secció Tècnica del Centre d'Estudis i Recursos Culturals, CERC)
- Teresa Reyes (Cap Secció Tècnica de l'Oficina de Patrimoni Cultural, OPC)
- Mònica Ruz (Cap Secció Tècnica de l'Oficina de Difusió Artística, ODA)
- Ester Omella (Cap de la Secció de Planificació, Avaluació i Qualitat de la Gerència de Serveis de Biblioteques)

Coordinació metodològica i redacció del document,

Eurecat:

- Xavier Cubeles
- Mireia Mascarell
- Ana Requejo

Coordinació metodològica, gestió i suport tècnic

CERC, Programa Assessorament Cultural als municipis:

- Eugènia Argimon
- Xavier Coca
- Aina Roig

Volem agrair la col·laboració de totes les persones i entitats que han contribuït i han fet possible l'elaboració d'aquest document.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura,
Educació i Esports

Gerència de Serveis de Cultura
Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
Montalegre, 7. 08001 Barcelona
Tel 934 022 565 · Fax 934 022 577
o.estudisc@diba.cat · www.diba.cat/cerc